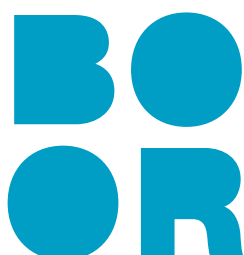

JAARVERSLAG 2023

Stichting BOOR

kwiteit in
onderwijs

Inhoud

Voorwoord	4
A. Bestuursverslag	10
1. Het onderwijsbestuur	10
2. Verantwoording jaarplandoelen	19
2.1. Overzicht doelen en stand van zaken	19
2.2. Sectoroverstijgende doelen	21
2.3. Sector (voortgezet) speciaal onderwijs	23
2.4. Sector voortgezet onderwijs	27
2.5. Sector (speciaal) basisonderwijs	31
3. Verantwoording van de beleidsthema's	40
3.1. Algemene bedrijfsvoering	40
3.2. Onderwijs- en kwaliteitsbeleid	41
3.3. Personeelsbeleid & professionalisering	47
3.4. Huisvestingsbeleid, inkoop en facilitaire zaken	50
3.5. ICT en Digitale geletterdheid	53
3.6. Financieel beleid	55
3.7. Risico's en risicobeheersing	58
4. Continuïteitsparagraaf	62
5. Verantwoording van de financiën	68
6. Verslag van het algemeen bestuur	74
6.1. Kernprioriteiten: onderwijskwaliteit en onderwijscontinuïteit	74
6.2. Aandachtsgebieden in 2023	74
6.3. Commissies van het algemeen bestuur	75
6.4. Vergaderingen	76
6.5. Overige contacten	76
6.6. Toezichtkader gemeente	76
6.7. Toezicht op de doelmatige besteding van de Rijksmiddelen	76

B. Jaarrekening	78
7. Balans	78
8. Staat van baten en lasten	79
9. Kasstroomoverzicht	80
10. Grondslagen voor waardering	82
11. Toelichting op de balans	92
12. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	107
13. Toelichting op de staat van baten en lasten	110
C. Overige gegevens	123
Statutaire regeling omtrent bestemming van het resultaat	123
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	123
Bijlage 1: Overzicht scholen per 31 december 2023	128
Bijlage 2: Jaarverslag 2023 gemeenschappelijke medezeggenschapsraden	132

Voorwoord

Onze openbare scholen zijn kleine samenlevingen op zichzelf; een samensmelting van persoonlijkheden, opvattingen en levensovertuigingen, waar diversiteit - in de breedste zin van het woord - zichtbaar en vanzelfsprekend is. We kijken terug op een jaar waarin spanningen op het wereldtoneel sporen trokken – en trekken – in onze maatschappij: oorlog, veranderende verhoudingen, verharding van standpunten, polarisatie en onverdraagzaamheid. Deze spanningen komen ook mee de school in. Het thema van onze koers ‘Sta open’ is daarmee relevanter dan ooit. Zo doet bijvoorbeeld het recente conflict tussen Israël en de Palestijnse gebieden wereldwijd, maar ook in onze klassen, vragen en gevoelens rijzen. BOOR-scholen streven er dagelijks naar om de dialoog met leerlingen te gebruiken als manier om te leren op een goede manier met elkaar in gesprek te gaan en zich te verdiepen in elkaars achtergronden. Zo helpen we verschillen te overbruggen en ontstaat er begrip.

‘Sta open’

Het jaar 2023 was het tweede volledige jaar van onze vierjarige koers Sta open. Het uitgangspunt van deze koers is dat we bij BOOR van betekenis willen zijn voor de kwaliteit en cohesie van de Rotterdamse samenleving. Dit is vertaald in vijf koersbeloften. De vijf koersbeloften aan leerlingen, ouders en medewerkers zijn binnen de gehele organisatie verder tot uitwerking gekomen. Ieder jaar wordt in het jaarplan vastgesteld op welke manieren de onderwijssectoren en organisatieonderdelen concreet invulling geven aan de koersbeloften. In dit jaarverslag 2023 is bij de verantwoording van de jaarplandoelen terug te lezen welke stappen het afgelopen jaar zijn gezet.

BOOR beschikt over een zeer breed aanbod aan scholen in zowel (speciaal) basisonderwijs ((s)bao), het voortgezet onderwijs (vo) en het (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so). Dat brede aanbod biedt kansen voor samenwerking om elk talent maximaal te ontwikkelen. De sectoren weten elkaar steeds beter te vinden, versterken elkaar en benutten de kracht van het collectief. Bijvoorbeeld op het gebied van onze openbare identiteit. In 2023 zijn er, in het kader van de ontwikkeling van een nieuwe gedragscode, verschillende sessies geweest waarin de sectoren de dialoog met elkaar hebben gevoerd om de kernwaarden van het openbaar onderwijs gezamenlijk te laden. Ook in 2024 zal dit gesprek verder en breder plaats gaan vinden.

Leerlingparticipatie en burgerschap

BOOR-scholen besteden in hun onderwijs actief aandacht aan democratische vaardigheden en stimuleren leerlingen om mee te doen in de maatschappij. Een belangrijk speerpunt in het jaarplan 2023 was leerlingparticipatie. Daar is in het afgelopen jaar extra in geïnvesteerd. We vinden het belangrijk om leerlingen te laten ervaren dat zij invloed kunnen uitoefenen op hun omgeving. Door deel te nemen aan een leerlingenraad ontwikkelen leerlingen democratische vaardigheden die waardevol zijn voor de verdere carrière en persoonlijke ontwikkeling. Iedere BOOR-school heeft nu een actieve leerlingenraad of start in schooljaar 2023-2024 met een leerlingenraad. Daarnaast zijn de contouren neergezet van een bovenschoolse BOOR-leerlingenraad. Er zijn voorbereidingen getroffen zodat in 2024 een leerlingenraad is ingesteld in alle drie de sectoren.

Inzet op basisvaardigheden

De beheersing van de basisvaardigheden door leerlingen – rekenen/wiskunde, taal, burgerschap en digitale geletterdheid – neemt af, zo blijkt uit onder meer de Staat van het Onderwijs 2022 en meer recent, uit de PISA-meting die in december 2023 gepubliceerd werd. Een goede beheersing van de basisvaardigheden is niet alleen essentieel

voor de schoolloopbaan, maar ook voor de vervolgopleiding en arbeidsmarkt. Onvoldoende beheersing van de basisvaardigheden kan resulteren in schooluitval en maatschappelijke achterstand.

Voor scholen die aan de slag willen met het verbeteren van de basisvaardigheden is door het Rijk een subsidieregeling verbetering basisvaardigheden ontworpen. BOOR-scholen hebben deze subsidie aangevraagd om zo de kansengelijkheid van leerlingen te bevorderen. Met ondersteuning van de subsidie is binnen BOOR het afgelopen kalenderjaar veel aandacht besteed aan taalonderwijs (taal als basis voor alles). Zo is ingezet op het versterken van leerkrachtvaardigheden op het gebied van taal en rekenen, het creëren van een rijke taalomgeving, blended learning, leren van elkaar in professionele leergemeenschappen, het inrichten van een huisacademie, versterken van data-geïnformeerd werken en het herzien van taal- en rekenbeleid.

Een complicerende factor bij uitvoeren van activiteiten op deze subsidies vormt het incidentele karakter: subsidies zijn aan een formele termijn gebonden en het is (nog) onduidelijk of een structurele inzet mogelijk is. Dit betekent dat de inzet van middelen, en dus ook van personeel, gefragmenteerd plaatsvindt.

Aanpak personeelstekorten

De onderwijssector kampt al jaren met personeelstekorten en een grote krapte op de arbeidsmarkt. Volgens vooruitzichten zal dat ook de komende jaren de realiteit zijn. Om de tekorten in het (s)bao duurzaam het hoofd te bieden, werkt BOOR al enige tijd samen met andere schoolbesturen binnen het convenant aanpak lerarentekort. In het (v)so wordt, naast de samenwerking met andere schoolbesturen, ook veel samengewerkt met pabo's en hogescholen. Zo zorgen we dat de specifieke behoeften van onze doelgroepen juist in het curriculum gereflecteerd worden. BOOR-vo kon de effecten van het groeiende lerarentekort lang buiten de deur houden door eigen toekomstig personeel op te leiden in de Opleidingsschool Rotterdam (OSR). Ook in het vo lopen de tekorten momenteel echter op. Om de (verdere) tekorten in het basis- en voortgezet onderwijs en het (v)so actief tegen te gaan, vervult BOOR samen met andere partners een voortrekkersrol in de vorming van Onderwijsregio's voor het basis- en voortgezet onderwijs. Deze regio's richten zich in de samenwerking op werven, matchen en opleiden, behouden en professionaliseren en anders organiseren van onderwijs.

Daarnaast stond in 2023 de wendbare organisatie en complementair 'denken en doen' centraal. Daarmee wordt onder leidinggevenden het denken vanuit 'samen één sector' actief gestimuleerd. Schoolleiders worden bijvoorbeeld roulerend betrokken bij het voorbereiden en evalueren van stappen en gezamenlijke momenten in het leiderschapstraject. Die werkwijze levert veel op: groei in participatie, betrokkenheid én verantwoordelijkheid voor het collectief.

Financiën

In de jaarrekening rapporteert BOOR over 2023 een positief resultaat van € 2,9 miljoen. Dit resultaat is beter dan begroot als gevolg van de meevallende energietarieven en ontvangen rentebaten. Niet benutte gelden voor NPO en basisvaardigheden worden toegevoegd aan de bestemmingsreserves zodat deze middelen de komende jaren voor deze doelen ingezet kunnen worden. De kengetallen ultimo 2023 blijven binnen de signaleringswaarden van de Onderwijsinspectie. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de financiële positie van BOOR per balansdatum op orde is.

Leeswijzer

Dit jaarverslag bestaat uit drie delen: A. het bestuursverslag, B. de jaarrekening en C. de overige gegevens. Het bestuursverslag start met een beschrijving van het schoolbestuur in hoofdstuk 1. Het tweede hoofdstuk is de beleidsverantwoording op de sectoroverstijgende en de sectorspecifieke doelstellingen uit het jaarplan 2023. De opzet van dit hoofdstuk is in lijn met de opzet van de reguliere voortgangsrapportages. Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van belangrijkste ontwikkelingen en maatschappelijke thema's bij de verschillende beleidsthema's. Hoofdstuk 4 bevat de continuïteitsparagraaf en hoofdstuk 5 bevat de verantwoording van de financiën. Het bestuursverslag sluit af met het verslag van ons algemeen bestuur in hoofdstuk 6. De jaarrekening beslaat de hoofdstukken 7 tot en met 13. De overige gegevens bestaan uit de statutaire regeling omtrent bestemming van het resultaat en de controleverklaring van de onafhankelijke accountant. Tot slot zijn er twee bijlagen (overzicht van alle scholen en het verslag van de drie gemeenschappelijke medezeggenschapsraden).

Rotterdam, 24 april 2024

College van bestuur,
Renata Voss
Voorzitter

Algemeen bestuur,
Mariëtte Hamer
Voorzitter

ALGEMEEN

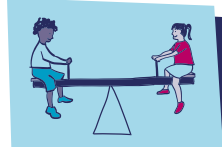
Belofte

Positieve ontwikkelingen 2023

Burgerschapsacademie

- Op bijna elke BOOR school is een leerlingenraad actief.
- (S)bao-scholen werken samen met de bibliotheek Rotterdam aan 'de bibliotheek op school'

Ieder talent telt

- Er is een visie op het jonge kind ontwikkeld en een professionele leergemeenschap is gestart.
- De toetshandreiking (s)bao is opgeleverd en in gebruik genomen.

Verbonden en veilig

- Kindercampus de Pilot is geopend, het eerste integrale kind- en expertisecentrum in Zuid-Holland
- BOOR is uitgeroepen tot één van de koplopers binnen het funderend onderwijs op het gebied van privacy en informatiebeveiliging

Versterken door vernieuwing

- Voor elke vo-school wordt een eigen (online) academie ingericht.
- 78 leerlingen van de vso-uitstroomprofielen 'arbeid' en 'dagbesteding' ontvingen voor de eerste keer een vso-diploma.

Sterke scholen door een sterke organisatie

- Met de toetreding van het Libanon Lyceum zijn alle BOOR vo-scholen lid van de Onderwijsschool Rotterdam.
- Steeds verdergaande samenwerkingen van scholen uit verschillende van onze sectoren.

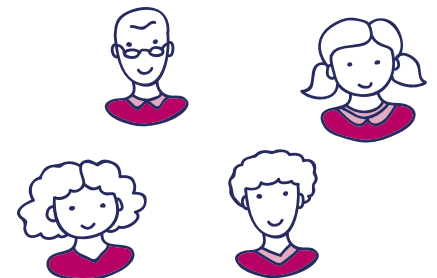
Bao: 55 scholen en 75 schoollocaties

Sbo: 4 scholen en 5 schoollocaties

Vo: 5 scholengroepen en 18 schoollocaties

(V)so: 7 scholen en 21 schoollocaties

Aantal scholen

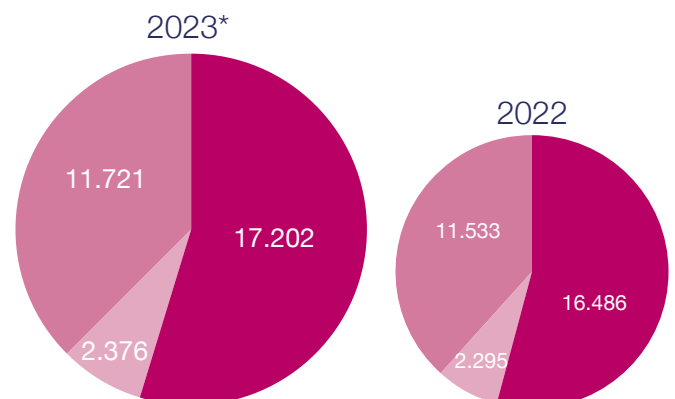
Aandeel leerlingen Rotterdam

Aantal leerlingen

- (Speciaal) basisonderwijs
- Voortgezet onderwijs
- (Voortgezet) speciaal onderwijs

Totaal BOOR:
31.299 (2023)
30.314 (2022)

*Deze opmerking geldt voor de getallen van 2023: de teldatum voor (s)bao en (v)so is 1/2/2023. Voor vo is de teldatum 1/10/2023

ONDERWIJSKWALITEIT & PERSONEEL

Teuredenheid

Leerlingen	2023	2022
SO	8,1	8,1
VSO	7,4	7,3
VO	6,3	6,5
(s)bao	8,1	8,2

(schaal 1-10)

Inspectiearrangementen

EXCELLENT 0	(s)bao 0	vo 0	(v)so 0
GOED 0	(s)bao 0	vo 0	(v)so 0
VOLDOENDE 115	(s)bao 65	vo 36	(v)so 14
ONVOLDOENDE 0	(s)bao 0	vo 0	(v)so 0
ZEER ZWAK 0	(s)bao 0	vo 0	(v)so 0

In- en uitstroom medewerkers

Aantal gestarte zij-instromers	2023	2022	2021
	23	19	30

Vaste dienst

2.529 fte

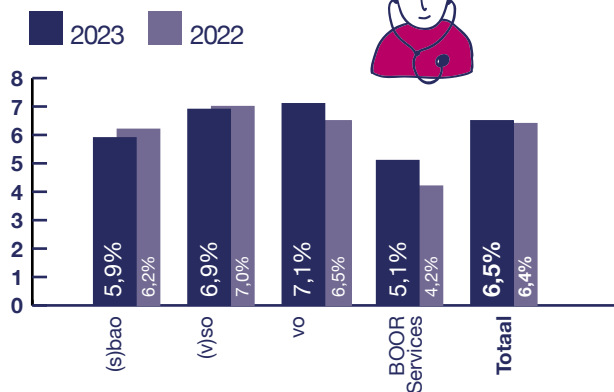
Tijdelijke dienst

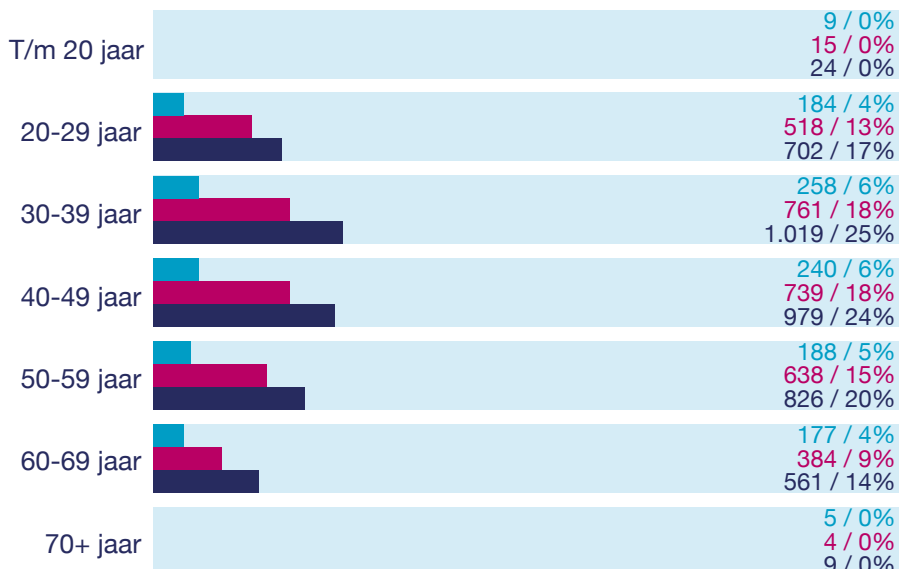
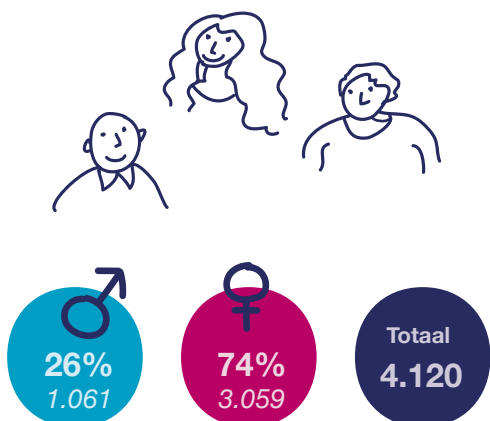
600 fte

(excl. stagiaires, vrijwilligers en externe inhuur)

Ziekteverzuim

Leeftijdsofbouw medewerkers

FINANCIËN

Inkomsten en uitgaven 2023

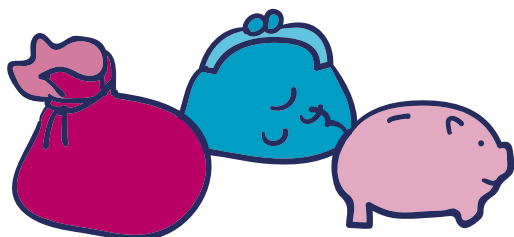
bedragen x € 1.000

	Voortgezet onderwijs	(Speciaal) basis-onderwijs	(Voortgezet) speciaal onderwijs	ABB	Totaal
Baten					
Rijksbijdragen OCW	139.020	156.561	70.439	-32	365.988
Overige overheidsbijdragen en subsidies	4.926	12.651	2.398	370	20.345
Overige baten	9.286	6.519	1.799	293	17.897
Totaal baten	153.232	175.731	74.636	631	404.230
Lasten					
Personele lasten	115.616	135.853	59.734	15.803	327.006
Afschrijvingen	2.995	3.437	938	266	7.636
Huisvestingslasten	8.417	14.152	4.568	444	27.581
Overige lasten	23.399	13.082	4.890	626	41.997
Allocatie over de sectoren	4.074	8.747	3.619	-16.440	0
Totaal lasten	154.501	175.271	73.749	699	404.220
Saldo baten en lasten	-1.269	460	887	-68	10
Financiële baten en lasten	1.021	1.262	596	21	2.900
Resultaat	-248	1.722	1.483	-47	2.910

Kengetallen

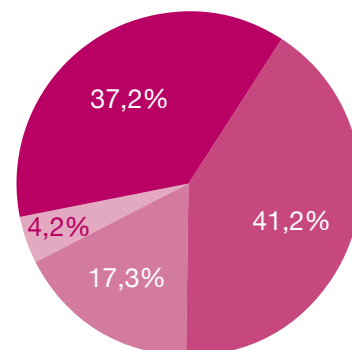
	31-12-'23	31-12-'22	signaleringswaarde onderwijsinspectie
Solvabiliteit	50,14%	54,42%	< 30%
Liquiditeit (current ratio)	142,15%	166,55%	< 75%
Weerstandsvermogen*	15,61%	15,95%	< 5%
Absolute omvang liquide middelen	€ 90,81 milj.	€ 81,15 milj.	minimaal € 100.000

*weerstandvermogen is inclusief bestemmingsreserve. Signaleringswaarde is voor weerstandsvermogen niet meer van toepassing

Kosten

- Voortgezet onderwijs
- (Speciaal) basisonderwijs
- (Voortgezet) speciaal onderwijs
- Administratie, beheer en bestuur

A. Bestuursverslag

1. Het onderwijsbestuur

Profiel

BOOR telt 71 scholen met 119¹ locaties. De BOOR-scholen zijn zo divers als de bevolking van Rotterdam. Scholen met hun eigen kenmerken en specifieke kwaliteiten, passend bij de omgeving waar ze staan en de kinderen die ze onderrichten. Tegelijk maken zij deel uit van het collectief van openbare scholen en hebben zij een gemeenschappelijke kern. Kwaliteitsonderwijs staat op alle scholen voorop. Waaraan kunnen ouders en leerlingen herkennen dat zij op een BOOR-school zijn?

Een BOOR-school is een gemeenschap waar leerlingen en ouders zich onderdeel van voelen, waar het lerend vermogen van onze leerlingen en het personeel wordt aangesproken, waar iedere leerling en iedere medewerker gelijkwaardig is, ertoe doet en dat ook ervaart en waar alle leerlingen kunnen groeien. Daarnaast is de school een plek waar leerlingen kunnen oefenen, fouten mogen maken en ervaren wat het betekent om in een stad als Rotterdam te leven. Omdat de school midden in de samenleving staat en er onlosmakelijk onderdeel van uitmaakt, verbindt ze zich met de maatschappelijke partners om zich heen. Op school leren kinderen met elkaar, maar is er ook oog voor de individuele behoeften van kinderen. Er wordt maatwerk geboden waar dat passend is, zodat leerlingen gelijke kansen krijgen en om hun potentieel kunnen ontwikkelen en benutten.

Missie

BOOR wil het best denkbare openbaar onderwijs van Rotterdam geven. Dit doen we door maximale kansen te creëren voor kinderen en jongeren in Rotterdam en omgeving. We helpen hen zich te ontwikkelen tot volwassen wereldburgers die bijdragen aan een rechtvaardige samenleving en die weten hoe zij hun talenten daarvoor kunnen benutten.

Visie

Wij dragen zorg voor onderwijs dat bijdraagt aan de talentontwikkeling van iedere leerling. Iedere dag zetten onze leerkrachten en medewerkers zich in om de volgende generatie een goede start te geven, om hun nieuwsgierigheid aan te wakkeren en hun talenten te ontwikkelen. En om te zorgen voor maximale kansen voor ieder kind. Maar wij hebben nóg een belangrijke opdracht. De kinderen van nu vormen de samenleving van morgen. De opgaven die ze daarbij op hun bordje krijgen zijn groot. Of ze die aankunnen, hangt niet alleen af van de resultaten die zij behalen. Het hangt ook af van hun vermogen om samen te werken, om hun verschillen te overstijgen voor een gemeenschappelijk belang. Daarom leren we ze om open te staan. Welke levensovertuiging, seksuele voorkeur, fysieke en mentale

¹ Zie bijlage 1

mogelijkheid, afkomst of politieke overtuiging je ook hebt: bij ons ben je welkom, op onze scholen ontmoeten we elkaar. Zodat we leren om verschillen te accepteren en te ervaren als een bron van nieuwe inzichten.

Met onze strategische koers 'Sta open' (2022 – 2026) geven we invulling aan deze visie. Dat doen we via de volgende vijf beloften aan ouders, leerlingen en medewerkers²:

Iedere school is een burgerschapsacademie

Ieder talent telt

Verbonden en veilig

Versterken door vernieuwing

Sterke scholen door een sterke organisatie

De uitwerking van deze beloften vindt sinds 2022 hun weerslag in jaarplannen op organisatie- en sectorniveau. Daarbij is er altijd sprake van faseverschillen tussen scholen. Dat is niet erg: de koers is bedoeld als richtinggevend en niet als blauwdruk. Er is heel bewust gekozen voor een compacte koers. Zo is er veel ruimte voor eigen accenten en uitwerkingen.

Toegankelijkheid en toelating

Op de scholen van BOOR zijn alle kinderen welkom en zal er, indien nodig, voor iedere leerling gezocht worden naar een passende school. BOOR beschikt over een zeer breed aanbod, zodat dit in verreweg de meeste gevallen slaagt. Toch kan het voorkomen dat, vanwege onvoldoende ruimte in het schoolgebouw, soms de eerste keuze van ouders/leerlingen niet kan worden gehonoreerd. In uitzonderlijke gevallen maken scholen gebruik van wachtlijsten. In het (voortgezet) speciaal onderwijs is dit vaker het geval dan in de andere sectoren. Voor de toelating van leerlingen bij overinschrijving volgen we de afspraken die zijn gemaakt in de Rotterdamse plaatsingswijzer en de OverstapRoute.

De toelating tot een school is nooit afhankelijk van de vrijwillige ouderbijdrage. De hoogte en bestemming van de vrijwillige ouderbijdrage wordt op schoolniveau indirect door een instemmingsrecht van de ouder-/leerlinggeleding van de medezeggenschapsraad op de schoolgids vastgesteld.

² <https://www.boorbestuur.nl/cp/uploads/downloads/Koers-2022-2026-Sta-open-def.pdf>

Organisatie

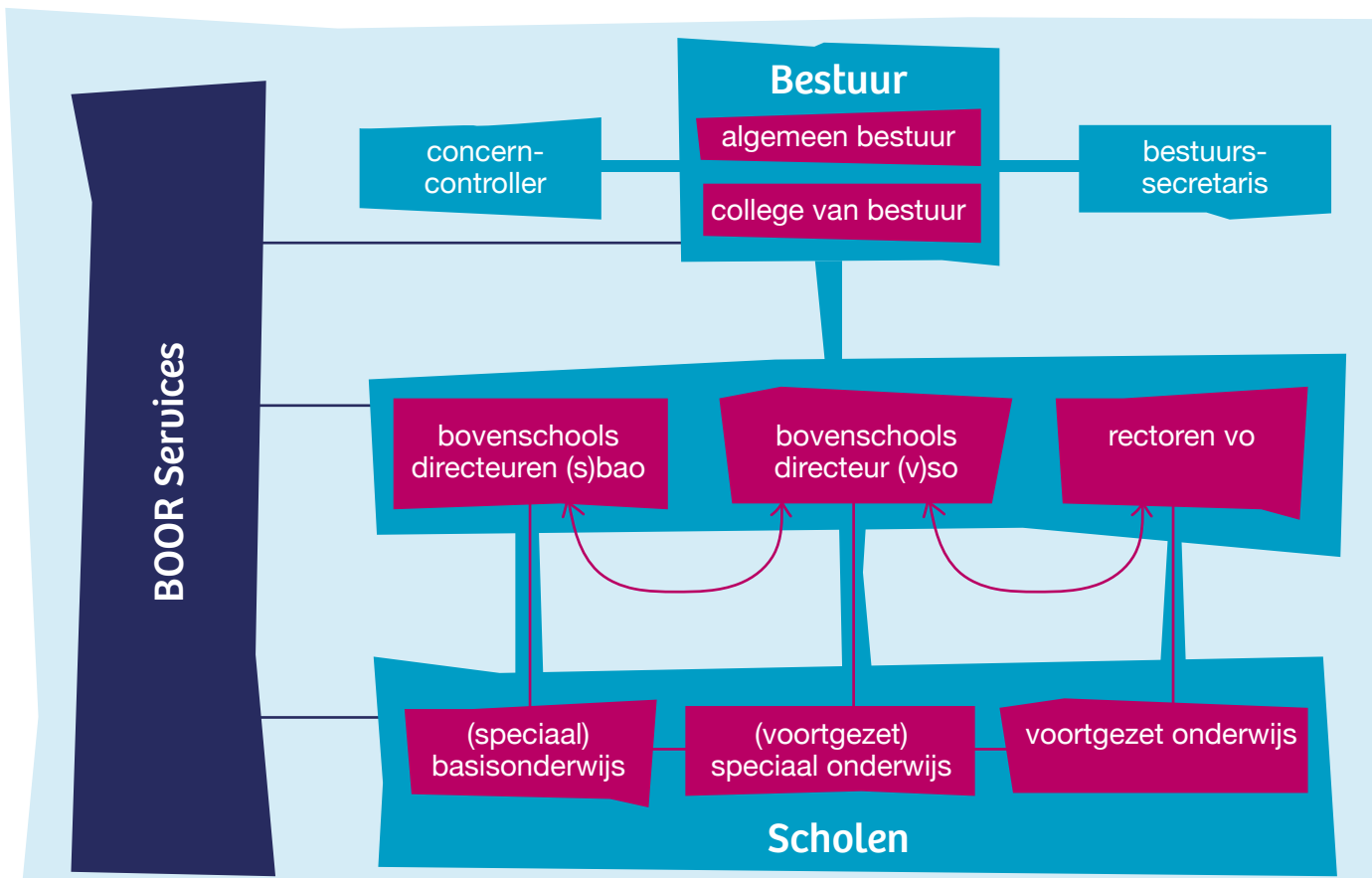
Naam instelling	Stichting BOOR
KvK nummer	24424572
Bestuursnummer	41775
Postadres	Postbus 23058 3001 KB Rotterdam
Bezoekadres	Schiekade 34 3032 AJ Rotterdam
Telefoon	010-2540800
E-mail	info@stichtingboor.nl
Website	www.stichtingboor.nl
Contactpersoon	Regina Stoutjesdijk, bestuurssecretaris
E-mailadres contactpersoon	regina.stoutjesdijk@stichtingboor.nl

Overzicht scholen

Onder BOOR vallen 55 reguliere basisscholen (bao), vier scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo), zeven scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs (v)so en vijf scholengemeenschappen voor voortgezet onderwijs (vo). De scholen zijn verdeeld over 119 locaties. Een overzicht van alle scholen, met een link naar hun eigen website en de website Scholen op de kaart, is te vinden in bijlage 1.

Juridische en organisatiestructuur

De juridische structuur is een stichting. In onderstaand organogram is de organisatiestructuur schematisch weergegeven.

Scholen

BOOR beschikt over een zeer breed aanbod aan scholen. De scholen in het (speciaal) basisonderwijs worden aangestuurd door de algemene directie primair onderwijs (po). Deze directie bestaat uit drie bovenschools directeuren. De scholen zijn verdeeld in drie sectorgroepen; west, midden en oost. Iedere sectorgroep wordt aangestuurd door een bovenschools directeur. De algemene directie wordt ondersteund door een (nog te werven) directeur bedrijfsvoering. Deze functionaris neemt deel aan de algemene directie, maar is formeel geen lid van de algemene directie. De directeur bedrijfsvoering legt direct verantwoording af aan de algemene directie over de sectorbrede bedrijfsvoering.

De scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs vormen een eigen scholengroep die ook wordt geleid door een bovenschools directeur en een directeur bedrijfsvoering. De bovenschools directeuren vormen samen de bovenschoolse directie.

Elke scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs heeft een rector. De rectoren vormen gezamenlijk het college van schoolleiders.

Het college van bestuur, de bovenschools directeuren, de rectoren en de mt-leden van BOOR Services vormen de managementgroep en ontmoeten elkaar meerdere malen per jaar tijdens de managementgroepbijeenkomsten. Hier wordt gezamenlijk gesproken over strategische thema's en sectoroverstijgende onderwerpen, zoals doorlopende leerlijnen en de strategische Koers.

BOOR Services

Voor het optimaal kunnen functioneren van scholen, management en bestuur is een goede ondersteuningsstructuur noodzakelijk. Daarin vervult BOOR Services een belangrijke rol. BOOR Services heeft een breed en divers serviceaanbod op verschillende expertisegebieden, zoals algemene beleidsondersteuning, kwaliteit van het onderwijs, communicatie, financiën, HR, ICT, juridische zaken, medezeggenschap, huisvesting en inkoop. BOOR Services heeft een mr en functioneert met een zelfsturend mt.

Medezeggenschap

Elke school heeft een medezeggenschapsraad (mr). Via de medezeggenschapsraad hebben ouders, medewerkers en eventueel leerlingen invloed op het schoolbeleid. De rector of schooldirecteur overlegt regelmatig met de medezeggenschapsraad op zijn/haar school over onderwerpen die de school betreffen. Op elke school worden leden voor een termijn van drie jaar gekozen.

BOOR heeft naast de medezeggenschapsraden op scholen ook drie gemeenschappelijke medezeggenschapsraden (gmr) voor het (speciaal) basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs. Deze raden bespreken in overleg met het college van bestuur en de bovenschools directeur de voorstellen en plannen van het bestuur over bovenschoolse zaken. Volgens de Wet medezeggenschap op scholen hebben de gmr's advies- en instemmingsrecht over een tal van onderwerpen die een groot deel of alle scholen betreffen, zoals stichtingsbreed personeelsbeleid, voordracht van nieuwe bestuursleden en strategische beleidsplannen van de stichting. Elk personeelslid of ouder mag zich verkiesbaar stellen en een gmr-lid hoeft niet per se lid te zijn van de mr van een school. Het jaarverslag van de gmr's is te vinden in bijlage 2.

Gemeenteraad

De gemeente Rotterdam heeft een aantal (wettelijke) toezichthoudende taken met betrekking tot het openbaar onderwijs. De raad is verantwoordelijk voor de goedkeuring van het strategisch beleidsplan, de jaarlijkse begroting, het jaarverslag met jaarrekening, benoeming van de bestuursleden en wijziging van de statuten. Verder is de

gemeenteraad verantwoordelijk voor de instandhouding van het openbaar onderwijs met betrekking tot spreiding en toegankelijkheid. Bij ernstige taakverwaarlozing kan de gemeenteraad ingrijpen.

Governance

In de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs van de PO-Raad en de Code Goed Onderwijsbestuur VO van de VO-raad zijn basisprincipes vastgelegd voor de professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in respectievelijk het primair en het voortgezet onderwijs. Het bestuur handelt overeenkomstig deze codes. BOOR is lid van de PO-Raad en de VO-raad. De horizontale dialoog met belanghebbenden is ingericht via medezeggenschap.

De honorering van onze interne toezichthouders is opgenomen in de toelichting op de staat van baten en lasten. Jaarlijks wordt een uitvraag van verbonden partijen gedaan aan de bestuursleden. Hieruit is geen belangenverstrengeling gebleken. Er zijn geen veranderingen geweest op het gebied van governance in het verslagjaar. De interne (algemeen bestuur) en externe toezicht-structuur (gemeenteraad) is ongewijzigd. Meer informatie over de governance van BOOR is te vinden op stichtingboor.nl onder menukeuze 'bestuur'.

Funcitiescheiding

De Governance Codes benadrukken de verplichte scheiding van de functies van bestuur en intern toezicht binnen organisaties voor onderwijs. Er zijn verschillende manieren om de functiescheiding uit te werken. Op stichting BOOR is de functionele scheiding van toepassing (one-tier board).

BOOR bestuur

Het algemeen bestuur (niet-uitvoerend bestuur) en het college van bestuur (dagelijks bestuur) vormen samen het bestuur van BOOR.

College van Bestuur

Het College van Bestuur van BOOR bestaat uit twee leden: Renata Voss als collegevoorzitter en Bob de Baedts als collegelid. Renata Voss heeft de portefeuilles (speciaal) basisonderwijs en voortgezet onderwijs en Bob de Baedts de portefeuilles (voortgezet) speciaal onderwijs en bedrijfsvoering. Statutair bestaat het College van Bestuur uit drie leden (artikel 6.1). Sinds het aantreden van Renata Voss als voorzitter van het college van bestuur in mei 2022 oriënteert het bestuur zich op het vraagstuk over de benodigde omvang van het college van bestuur.

Hoofd- en nevenfuncties leden college van bestuur

De leden van het college van bestuur hadden in 2023 de volgende hoofd- en nevenfuncties:

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
Mevrouw Renata Voss	Voorzitter college van bestuur BOOR	<ul style="list-style-type: none"> Vicevoorzitter PO-Raad (per 1 september 2023) Lid raad van toezicht ROC West-Brabant (Curio) Lid adviescommissie kwaliteitsafspraken MBO Lid raad van toezicht Platform Talent voor Technologie Lid bestuur Stichting Bijzondere Leerstoel Onderwijsrecht op pluriforme grondslag Voorzitter stuurgroep CZ NPRZ
De heer Bob de Baedts	Lid college van bestuur BOOR	<ul style="list-style-type: none"> Lid bestuur Sivon Voorzitter bestuur stichting Vrienden van unIQ (tot 1 oktober 2023)

Algemeen bestuur

Het algemeen bestuur bestaat uit zes leden en fungeert als intern toezichthouder. Het verslag van het algemeen bestuur is te vinden in hoofdstuk 5. In het algemeen bestuur heeft in 2023 één mutatie plaatsgevonden: per 1 september 2023 is Hamit Karakus gestopt als lid van het algemeen bestuur en is de werving voor een opvolger gestart. In het eerste kwartaal van 2023 liep de eerste benoemingstermijn van Focco Vijselaar en Mohamed Acharki af. Zij zijn op 15 december 2022 door de gemeenteraad herbenoemd voor een periode van vier jaar, respectievelijk tot 1 januari 2027 en tot 22 maart 2027.

Samenstelling algemeen bestuur in 2023:

Naam	Functie
Mevrouw Mariëtte Hamer	<ul style="list-style-type: none"> Voorzitter algemeen bestuur Lid remuneratiecommissie Lid onderwijscommissie
De heer Mohamed Acharki	<ul style="list-style-type: none"> Lid auditcommissie
De heer Hamit Karakus (tot 1-9-2023)	<ul style="list-style-type: none"> Lid onderwijscommissie
De heer Leen Paape	<ul style="list-style-type: none"> Lid auditcommissie Lid onderwijscommissie (sinds 1 september 2023)
De heer Focco Vijselaar	<ul style="list-style-type: none"> Voorzitter auditcommissie
Mevrouw Jessica van Wingerden	<ul style="list-style-type: none"> Voorzitter remuneratiecommissie Voorzitter onderwijscommissie

Hoofd- en nevenfuncties leden algemeen bestuur

De zes leden van het algemeen bestuur hadden in 2023 de volgende hoofd- en nevenfuncties:

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
Mevrouw Mariëtte Hamer	<ul style="list-style-type: none"> Regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld 	<ul style="list-style-type: none"> Voorzitter raad van toezicht Pharos Voorzitter raad van toezicht RDW Lid raad van toezicht TU Eindhoven Voorzitter raad van advies van de Faculteit der Geesteswetenschappen Universiteit Amsterdam Voorzitter raad van advies Nationale Jeugdraad Lid Maatschappelijke Adviesraad (MAR), PO-Raad Voorzitter raad van toezicht De Doelen (tot 1 september 2023) Voorzitter raad van toezicht van Stichting Lezen & Schrijven (tot 5 oktober 2023)
De heer Mohamed Acharki	<ul style="list-style-type: none"> Directeur/bestuurder woningcorporatie Rochdale 	<ul style="list-style-type: none"> Lid algemeen bestuur Aedes vereniging van woningcorporaties Lid bestuur Forum voor Stedelijke Vernieuwing (per juni 2023) Lid bestuur Amsterdam Economic Board (per 15 oktober 2023)

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
De heer Leen Paape	<ul style="list-style-type: none"> • Emeritus Hoogleraar Corporate Governance bij Nyenrode 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter van de raad van commissarissen van Univé Dichtbij • Voorzitter van de raad van toezicht van stichting Pensioenfonds van SNS Reaal • Niet-Uitvoerend Bestuurder Pensioenfonds ING (per 2 februari 2023) • Voorzitter van de Signaleringsraad NBA • Voorzitter van de Raad voor de Praktijkopleidingen NBA (tot 1 april 2023) • Lid raad van toezicht Stichting Centre for Organizational Integrity • Lid Academic Council Impact Economy Foundation • Voorzitter External Audit Committee IMF • Extern lid Auditcommissie ABP • Lid Raad van Advies Centrum voor Mens en Luchtvaart • Lid Expertgroep Beroepsprofiel en Opleidingen Accountancy (april-september 2023)
De heer Focco Vijselaar	<ul style="list-style-type: none"> • Algemeen Directeur VNO-NCW 	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Dagelijks Bestuur SER • Plv lid Raad SER • Lid Bestuur Stichting van de Arbeid
Mevrouw Jessica van Wingerden	<ul style="list-style-type: none"> • Lid raad van bestuur • Dyade groep 	<ul style="list-style-type: none"> • Lid raad van commissarissen bij Hef Wonen • Board member UN Global Compact (per 1 juni 2023)
De heer Hamit Karakus	<ul style="list-style-type: none"> • Strategisch Consultant/ eigenaar Socium31 (tot september 2023) • Politiechef Eenheid Noord-Holland (per september 2023) 	<ul style="list-style-type: none"> • Senator Eerste Kamer der Staten-Generaal (tot juni 2023) • Lid Landelijke Versnellingstafel BZK (per april 2023) • Voorzitter coalitie Feijenoord XL • Lid raad van commissarissen Wooncompas • Lid raad van commissarissen Eigen Haard • Lid raad van toezicht Hogeschool Rotterdam • Programmadirecteur Wij de Westwijk (tot september 2023) • Lid van bestuur Stichting Wijkverbetering Rotterdam Zuid (tot september 2023) • Lid raad van advies Timpaan (tot september 2023) • Lid raad van toezicht Stichting Nederlands Register Vastgoed Taxateurs (NRVT) (tot september 2023)

Jaarlijks wordt een uitvraag van verbonden partijen gedaan aan de bestuursleden. Hieruit is geen belangenverstrengeling gebleken.

Dialogo Belanghebbenden

Met onder andere de volgende belanghebbenden heeft het bestuur regelmatig contact:

Belanghebbenden	Beknopte omschrijving van de samenwerking of dialoog
Ouders, leerlingen medewerkers via de gmr's (s)bao, vo en so/vso	Zie bijlage 2 voor het jaarverslag van de gmr's.
Gemeenten	Met alle gemeenten waarin wij scholen hebben (Rotterdam, Gouda, Nieuwerkerk aan den IJssel en Lansingerland), is regelmatig contact over zaken als huisvesting, leerlingenzorg en de maatschappelijk positie van het onderwijs in de betreffende gemeente. Met de gemeente Rotterdam heeft BOOR ook een subsidierelatie. De gemeente Rotterdam is bovendien de externe toezichthouder van de stichting.
Kinderopvangorganisaties en vve-instellingen	Zowel op bestuurs- als op individueel schoolniveau is contact met deze organisaties. Er worden mede afspraken gemaakt over een goede overdracht van kinderen.
Jeugdzorg	Vooraf individuele scholen hebben contact met jeugdzorgorganisaties. In veel gevallen gaat dit via de wijkteams. Op bestuursniveau is er onder meer contact over het verbeteren van de samenwerking tussen onderwijs en zorg.
Collega-schoolbesturen	Met collega-besturen is regelmatig contact. Het gaat om het delen van informatie, het maken van (samenwerkings)afspraken en het gezamenlijk optrekken in kwesties als het lerarentekort en het opstellen van de IHP's.
Belangenorganisaties (onder meer VO-raad en PO-Raad)	Er is met name contact op strategisch niveau.
Leveranciers, aannemers en uitzendbureaus	Het gaat in dit geval vooral over contact op uitvoeringsniveau. Deze contacten worden in toenemende mate gecentraliseerd.
Ministeries	Er is met name contact op bestuurlijk en strategisch niveau.
Onderwijsinspectie	Houdt toezicht op de kwaliteit op bestuurs- en schoolniveau.
Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ)	In NPRZ werken Rijk, de gemeente Rotterdam, corporaties, zorginstellingen, schoolbesturen, bedrijfsleven, politie en Openbaar Ministerie aan een gezonde toekomst voor Rotterdam Zuid.

Samenwerkingsverbanden

BOOR maakt onderdeel uit van alle samenwerkingsverbanden waar onze leerlingen wonen:

Samenwerkingsverband	Beknopte omschrijving
Koers VO	Het samenwerkingsverband passend voortgezet onderwijs Koers VO wordt gevormd door <u>18 schoolbesturen</u> met 110 vestigingen voor voortgezet (speciaal) onderwijs in de regio Rotterdam.
PPO Rotterdam	Primair Passend Onderwijs Rotterdam is een samenwerkingsverband van <u>21 schoolbesturen</u> , met ruim 200 scholen.
Andere samenwerkingsverbanden	In het (voortgezet) speciaal onderwijs werkt BOOR samen met, en maakt in sommige gevallen deel uit van, samenwerkingsverbanden uit de gebieden waar onze leerlingen wonen.

Klachtenbehandeling

Bij BOOR is een klachtenregeling van kracht voor alle bij het onderwijs betrokkenen die een klacht hebben of met een klacht te maken krijgen. De regeling geeft aan welk type klacht waar ingediend kan worden. Ouders, leerlingen, medewerkers en verder iedereen die deel uitmaakt van BOOR en de aangesloten scholen kunnen een beroep doen op de klachtenregeling. In de schoolgidsen van de scholen staat beschreven waar de regeling te vinden is, wie op schoolniveau optreden als contactpersoon, wie de klachtenfunctionaris van BOOR is, wie de externe en interne vertrouwenspersonen zijn en hoe deze functionarissen te bereiken zijn.

In onderstaande tabel staat het aantal klachten dat aan de Landelijke Klachtencommissie (LKC) en de Geschillencommissie passend onderwijs (GPO) van de Stichting Onderwijsgeschillen is voorgelegd. De LKC hanteert het uitgangspunt dat de klager zo mogelijk eerst wordt terugverwezen naar de school en/of het schoolbestuur om te proberen de klacht op te lossen. De GPO hanteert dit uitgangspunt niet. Ouders kunnen een verzoek bij de GPO indienen als zij menen dat hun kind ten onrechte niet wordt toegelaten tot de school van hun voorkeur, of geen onderwijs volgt terwijl de school in kwestie die zou moeten bieden of wanneer ouders en school van inzicht blijven verschillen over de ondersteuning die de school de leerling biedt bij het aanbieden van onderwijs. Beide commissies adviseren het bevoegd gezag. In 2023 heeft het bevoegd gezag alle adviezen overgenomen.

Onderwijsgeschillen	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal klachten ³	8	11	12	6	8	19

In 2023 zijn twaalf klachten voorgelegd aan de LKC van de Stichting Onderwijs-geschillen, vijf waren afkomstig uit de sector vo, vijf uit de sector (s)bao en twee uit de sector (v)so. Geen enkele klacht is in 2023 gegrond verklaard. Drie klachten konden niet inhoudelijk worden behandeld, omdat de klagers door de LKC opgevraagde informatie niet hebben verstrekt. Drie klachten (waarvan twee in de sector (s)bao en één in de sector vo) waren rechtstreeks bij de LKC ingediend. Nadat BOOR alsnog gelegenheid kreeg om deze klachten zelf te behandelen, zijn deze volgens klagers naar tevredenheid opgelost en zijn de klachten bij de LKC ingetrokken. Drie klachten (waarvan twee in de sector vo en één in de sector (v)so) zijn ongegrond verklaard. In twee klachten (één in de sector (s)bao en één in de sector (v)so) heeft de LKC nog geen advies uitgebracht.

In 2023 zijn zeven zaken voorgelegd aan de Geschillencommissie Passend Onderwijs, één uit de sector (s)bao (advies GPO: verzoek gegrond), één in de sector vo (advies GPO: verzoek ongegrond) en de overige vijf zaken in de sector (v)so (GPO adviseerde twee keer: gegrond, twee keer: ongegrond en één zaak is niet ontvankelijk verklaard).

Op landelijk niveau was in schooljaar 2022-2023 een toename te zien van het aantal meldingen dat gedaan werd bij vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van Onderwijs. Bij BOOR zien we een soortgelijke ontwikkeling. BOOR blijft zich inzetten om een luisterend oor te bieden als ouders, leerlingen en medewerkers hun zorgen/klachten uiten. De meeste klachten konden intern worden opgelost, waardoor ook het afgelopen jaar het aantal klachten dat aan LKC is voorgelegd laag is gebleven.

³ Tot en met 2018 telden we klachten bij de LBT en de GPO nog niet mee.

2. Verantwoording jaarplandoelen

Onze koers 'Sta open' bevat vijf beloften. Deze beloften beschrijven wat de organisatie wil bereiken aan het eind van de koersperiode, in 2026. De beloften worden jaarlijks in de jaarplannen vertaald in concrete doelstellingen. Het jaarplan bevat sectoroverstijgende doelstellingen en sectorspecifieke doelstellingen. In 2023 bestond het jaarplan uit 44 doelen. De verantwoording van de voortgang op deze doelen is in dit hoofdstuk weergegeven.

2.1. Overzicht doelen en stand van zaken

Legenda⁴:

	Gerealiseerd
	Gedeeltelijk gerealiseerd
	Is niet behaald in 2023

Sectoroverstijgende doelen

1	Aansluiting (s)bao, vo en (v)so	
2	Goed werkgeverschap /lerarentekort	
3	Leerlingenraad	
4	Cyclisch werken op basis van sturingsinformatie	
5	Kennisagenda	

Sector (voortgezet) speciaal onderwijs

1	Burgerschapsonderwijs	
2	In- en uitstroomproces	
3	Stagebureau	
4	Examinering	
5	Basisvaardigheden	
6	Profilering	
7	Invoeren Noord-Zuidplan	
8	Professionele leergemeenschappen opzetten	
9	Onderwijs-zorg	
10	Doorontwikkeling kwaliteitszorg	
11	Doorontwikkeling bedrijfsvoering	

⁴ Legenda is in lijn met de legenda van de voortgangsrapportages. De categorieën 'uitvoering nog niet gestart' en 'op koers om te behalen in 2023' zijn voor het verslag over het gehele jaar niet relevant meer en daarom weggelaten in dit overzicht.

Sector voortgezet onderwijs

1	Samenwerking in burgerschap	
2	Burgerschap in het curriculum	
3	Samenwerking in leerlijnen	
4	Heterogene brugklassen	
5	Passend bevorderen	
6	Samenwerking vervolgonderwijs	
7	Vervolg samenwerking havo	
8	Ontwikkelgesprekken	
9	Professionalisering	
10	Doorontwikkeling 4D	
11	Wij bieden een stevige organisatie als basis voor succesvolle scholen	

Sector (speciaal) basisonderwijs

1	De school als oefenplaats	
2	Curriculum-brede aanpak	
3	Effecten van burgerschapsonderwijs in beeld	
4	Levensbeschouwelijk onderwijs op alle scholen	
5	Voorlopen op taal	
6	Versterken basisvaardigheden	
7	Basis voor digitale geletterdheid	
8	Vergroten kansengelijkheid	
9	Herijken toetsbeleid	
10	Veilige scholen (sociale veiligheid)	
11	Prettige, veilige en duurzame schoolgebouwen	
12	Talentontwikkeling	
13	Wendbare organisatie	
14	Doorontwikkelen kwaliteitszorg	
15	Werken aan vakmanschap	
16	Van werkdruk naar werkgeluk	
17	Interdisciplinaire werkwijze	

2.2. Sectoroverstijgende doelen

1	Aansluiting (s)bao, vo en (v)so	We willen leerlingen een optimale schoolloopbaan bieden en drempels die dat in de weg staan zo veel mogelijk wegnemen. Daarom zorgen we voor meer verbinding tussen de BOOR-scholen in de verschillende sectoren en verkennen we nieuwe initiatieven voor goede aansluiting en soepele overgangen. In 2023 ligt de focus in de samenwerking op taal.	
---	---------------------------------	--	--

BOOR heeft zowel (speciaal) basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs als voortgezet onderwijs. Dit biedt ons unieke kansen om samen te werken aan een goede aansluiting tussen onderwijstypen en soepele overgangen. In 2023 is veel extra inzet gepleegd op de analyse van schooladviezen van BOOR-basisscholen en de mate waarin leerlingen in het voortgezet onderwijs succesvol doorstromen. Er is een handreiking over schooladvisering opgesteld. Begin 2024 komt er een vergelijkbare handreiking over plaatsing in het voortgezet onderwijs. Tussen een drietal vo-scholen en een aantal basisscholen zijn stappen gemaakt naar (nog) intensievere samenwerking. Ook zijn de basisscholen hard bezig geweest met voorbereiding op de doorstroomtoets. Hier zijn afspraken over gemaakt in de toetshandreiking (s)bao. Tussen schoolleiders uit de drie sectoren is gesprek opgestart hoe BOOR nog meer werk kan maken van inclusief onderwijs. Er is een eerste concept-visie opgesteld, die in 2024 breder besproken wordt met de drie sectoren om de samenwerking tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs verder te versterken ter ondersteuning van inclusief onderwijs.

2	Goed werkgeverschap/ lerarentekort	Aantrekkelijk werkgeverschap bestaat uit de componenten financiën (arbeidsvoorwaarden), 'anders organiseren', scholing/opleiding en cultuur. In 2023 1) stellen we vast wat we concreet verstaan onder deze componenten van aantrekkelijk werkgeverschap, 2) brengen we in kaart hoe we ons op dit vlak verhouden tot andere besturen in de stad, en 3) stellen we vast welke verbeterstappen we gezamenlijk kunnen zetten de komende drie jaar.	
---	------------------------------------	--	--

Een onderwijsbestuur heeft te maken met een veranderende en complexe omgeving. Het lerarentekort, maar ook vragen rondom de veiligheid in en om scholen en toenemende polarisatie in de maatschappij noodzaken BOOR om kritisch te kijken waar de komende jaren de focus op moet liggen om een aantrekkelijke werkgever te (blijven) zijn. In 2023 is daarom de basis gelegd voor een nieuwe HR-strategie die in 2024 uitgerold wordt. De strategie richt zich op de middellange termijn (2024-2026). De nieuwe HR-strategie van BOOR is gebaseerd op het uitgangspunt dat al onze (toekomstige) collega's bij BOOR willen én blijven werken.

3	Leerlingenraad	In 2023 onderzoeken we het functioneren van leerlingraden op schoolniveau en de koppeling met een BOOR-brede leerlingenraad.	
---	----------------	--	--

In de zomer van 2023 is een inventarisatie gedaan welke scholen werken met een leerlingenraad. 87% van de vo-scholen heeft een actieve leerlingenraad. Op de andere (twee) scholen is de leerlingenraad in oprichting. In het (s)bao werkt 71% van de scholen met een leerlingenraad. De overige (zeventien) scholen starten met een leerlingenraad in schooljaar 2023-2024. In het (v)so heeft 75% van de scholen een leerlingenraad, één school start binnenkort. De twee andere scholen beraden zich op een goede wijze van leerlingparticipatie, in verband met de specifieke doelgroep (zml). Op basis van best practices is een handreiking opgesteld om scholen te helpen bij het opzetten van én het werken met een leerlingenraad.

De gedachtevorming richting een BOOR-leerlingenraad is verder geconcretiseerd en krijgt een uitwerking per sector. Op 9 juni 2023 heeft een groep leerlingen van verschillende leeftijden en schoolsoorten hierover meegedacht. Het (s)bao is eind november op de BOOR-basisscholen begonnen te werven voor de overkoepelende leerlingenraad. De eerste bijeenkomst van de leerlingenraad (s)bao is op 31 januari 2024. In het vo wordt in het voorjaar van 2024 met de werving van leerlingen gestart. Het (v)so heeft de oprichting van een leerlingenraad voor de sector opgenomen in het sectorjaarplan 2024 en is in gesprek met een externe partij om hierbij te ondersteunen.

4	Cyclisch werken op basis van sturingsinformatie	In 2023 versterken we de kwaliteitszorg. Binnen alle sectoren en op bestuursniveau werken we cyclisch aan kwaliteit, met het 4D-model. De real-time beschikbaarheid van data over onderwijskwaliteit, HR en financiën bouwen we verder uit op school-, sector- en bestuursniveau.	
----------	---	---	--

Het werken aan kwaliteit op basis van het 4D-model is overall ingevoerd en wordt steeds verder doorontwikkeld. In schooljaar 2023-2024 is gewerkt aan invoering van een nieuwe systematiek van auditeren, waarin wordt beoordeeld wat goed gaat en wat nog niet goed gaat of verbeterd kan worden. Integrale stuurinformatie en dashboards zorgen voor tijdig, volledig en betrouwbaar inzicht in de ontwikkelingen en resultaten aangaande onderwijskwaliteit, HR-data en de financiën. Aan de real-time beschikbaarheid van data wordt nog gebouwd.

5	Kennisaagenda	We bundelen alle onderzoeksactiviteiten tot een Kennisaagenda, waarin we ons naast de kennisagenda taal voor de CZ-scholen richten op: <ol style="list-style-type: none"> 1. Het versterken van de lerende- en onderzoekscultuur. 2. Vergemakkelijken toegankelijkheid en benutting kennis 3. Meedoen aan meerjarig onderzoek naar grootste uitdagingen Rotterdamse onderwijs 4. De totstandkoming van de kennisagenda en andere onderzoeksactiviteiten inspireert tot het werken aan een onderzoekscultuur. Daartoe wordt verbinding gelegd met de wetenschappers en onderzoekers om de praktijk te versterken. 	
----------	---------------	--	--

In 2023 is het aantal primoren in het (s)bao uitgebreid tot veertien. Primoren zijn leerkrachten die voor één dag in de week praktijkonderzoek uitvoeren binnen de vakgebieden Taal of Rekenen. In het najaar van 2023 is gekeken naar mogelijkheden om ook in het vo en (v)so deze beweging vorm te geven.

In 2023 is BOOR samen met PCBO en de Hogeschool Rotterdam gestart met het lectoraat ‘Samenwerken aan een Taalrijke Omgeving voor Jonge Kinderen’. Het lectoraat richt zich op kennisontwikkeling voor de beroepspraktijk en het hoger onderwijs en heeft als doel om toekomstige professionals beter toe te rusten voor het creëren van taalrijke omgevingen voor (jonge) kinderen op school en thuis. Aan het onderzoek ‘Samenwerken aan taalontwikkeling en preventie van laaggeletterdheid’, dat als project onder het lectoraat valt, doen op dit moment twee (s)bao-scholen van BOOR mee. Dit onderzoek wordt verder uitgebreid.

In samenwerking met de universiteit van Maastricht, FOKOR en Sardes is het onderzoek rondom schooladvies en plaatsing in het vo gecontinueerd. De leergroepen met collega’s uit (s)bao- en vo-scholen wisselden kennis en ervaring uit. Naar aanleiding van de gesprekken werd er binnen BOOR een handreiking over schooladvies gemaakt. In het voorjaar van 2024 volgt een handreiking over plaatsing in het vo.

2.3. Sector (voortgezet) speciaal onderwijs

1	Burgerschapsonderwijs	In 2023 is er een koppeling gemaakt tussen het programma zelfstandigheid/zelfredzaamheid en het werken aan en het meten van de kerndoelen burgerschapsonderwijs. We continueren het gesprek over inspraak van leerlingen. In 2023 ontwikkelen we een leerlijn MDT (maatschappelijke diensttijd) en stellen we deze vast.	
---	-----------------------	--	--

Begin 2023 is gestart met de ontwikkeling van de leerlijn maatschappelijke diensttijd. Enerzijds via het Uitstroom Training Centrum (UTC), dat samenwerkt met maatschappelijk ondernemers om leerlingen in aanraking te brengen met de maatschappij. Anderzijds via projecten die gestart zijn met de organisaties Young Impact en Onbeperkt aan de slag. De sector betreft hierbij de wettelijke kerndoelen die zijn opgesteld voor het burgerschapsonderwijs. Om de inspraak van leerlingen te vergroten wordt er een sectorbrede leerlingenraad ingericht.

2	In- en uitstroomproces	We zorgen voor een doorontwikkeling van de centrale aanmelding door knelpunten en risico's inzichtelijk te maken en arrangementen en bekostiging vast te stellen. We willen het uitstroomtrainingscentrum toegankelijk maken voor bredere doelgroepen en externe leerlingen. Hiervoor leggen we een onderwijsconceptbeschrijving vast en beschrijven we financiële gevolgen en risico's in een businesscase.	
---	------------------------	--	--

De doorontwikkeling van de centrale aanmelding (inmiddels: 'centraal aanmeldpunt') loopt volgens planning; de knelpunten en risico's zijn beschreven. De arrangementen ten aanzien van cluster 3 en cluster 4 zijn ook beschreven en worden in 2024 vastgesteld. Het UTC is bedoeld voor jongeren uit het speciaal onderwijs en uit het praktijkonderwijs die wel in staat zijn tot werk, maar die nog extra vlieguren moeten maken of de aansluiting op de arbeidsmarkt nog niet goed kunnen maken of geen stageplek kunnen vinden. Inmiddels stromen ook externe leerlingen in. De branche 'groen' wordt aangeboden voor arbeidsmatige dagbesteding.

3	Stagebureau	In 2022 is een gemeenschappelijk stagebureau ingericht en operationeel geworden voor leerlingen in de uitstroom arbeid. In 2023 breiden we het gemeenschappelijk stagebureau uit met stageplaatsen voor leerlingen in de uitstroomgebieden dagbesteding en vervolgonderwijs, en breiden we de samenwerking uit met het Olympia College. In samenwerking met de afdeling financiën van BOOR Services stellen we een financieel plan op.	
---	-------------	--	--

Het gemeenschappelijk stagebureau is operationeel voor de leerlingen vso-arbeid. Het financieel plan is in concept opgesteld. De uitbreiding naar dagbesteding en vervolgonderwijs met het huidige stagebestand verloopt volgens planning. De verdere uitwerking van de samenwerking met Olympia College heeft vertraging opgelopen en wordt in 2024 verder opgepakt.

4	Examinering	Eind schooljaar 2022-2023 ontvangen leerlingen die daarvoor in aanmerking komen een vso-diploma arbeid en dagbesteding. Eisen hiervoor zijn vastgelegd in een examenreglement en de inhoud van het portfolio is vastgesteld. Hierbij werken we samen met de andere schoolbesturen in Rotterdam.	
---	-------------	---	--

Dit doel is gerealiseerd. Aan het einde van het schooljaar 2022-2023 hebben 78 BOOR-leerlingen voor de eerste keer een vso-diploma ontvangen. De eisen voor het diploma zijn vastgelegd in een examenreglement. De portfoliomappen zijn conform de vastgestelde criteria gevuld. De samenwerking is in dit jaar uitgebreid, er zijn twee schoolbesturen bijgekomen die de 'Rotterdamse examenreglementen vso-diploma' hanteren. Op basis van de ervaringen uit het eerste jaar wordt nu gewerkt aan een aanvulling op de reglementen.

5	Basisvaardigheden	In 2023 verbeteren we de basisvaardigheden en ontwikkelen we beleid op de vakgebieden taal, rekenen, burgerschap en digitale vaardigheden. Op bestuurs-, sector- en schoolniveau nemen we de huidige situatie, ons aanbod en ambities en doelstellingen op in beleidsplannen en integreren die onze pdca-cyclus. We doen dit in samenwerking met de andere sectoren van BOOR en de afdeling onderwijskwaliteit van BOOR Services.	
---	-------------------	---	--

Voor alle (v)so-scholen zijn activiteitenplannen voor het verbeteren van de basisvaardigheden taal en rekenen opgesteld. Voor bijna al deze scholen zijn de aangevraagde subsidies ook toegekend. Eén school kwam niet in aanmerking voor deze subsidie. De activiteitenplannen zijn gericht op behoeften van de betreffende scholen, maar tegelijkertijd is gekeken naar mogelijkheden om meer scholen in de sector te laten profiteren van de inzet van de toegekende middelen. Het afgelopen jaar is conform de actieplannen gewerkt.

6	Profilering	<ul style="list-style-type: none"> • In 2023 willen we het verbeteren van de beeldvorming van ons speciaal onderwijs continueren. We formuleren een duidelijk beeld van hoe wij ons intern en extern willen profileren en hoe wij met onze branding aansluiten op de corporate profilering. Hiervoor hebben we een specifiek sector-communicatiebeleid en -plan vastgesteld. Het communicatieplan voor 2023 wordt uitgevoerd in Q4. • Voor de branding op de arbeidsmarkt werken wij samen met de afdelingen communicatie en HR van BOOR Services. • Wij gebruiken storytelling als kwalitatief meetinstrument om de impact van ons beleid mede inzichtelijk te maken. Tevens draagt dit bij aan de herkenbaarheid & zichtbaarheid van leerlingen met een beperking binnen en buiten de sector. 	
---	-------------	--	--

Er zijn diverse acties geweest om de sector, het werkveld en haar leerlingen op een positieve manier meer zichtbaar te maken. Een goed voorbeeld hiervan is de uitreiking van diploma's in het vso. De sector heeft gewerkt aan een duidelijk

profiel voor interne en externe doeleinden. Hiervoor is een sector-communicatiebeleid en -plan vastgesteld. Via (sociale) media is de sector in 2023 regelmatig positief in het nieuws geweest. Voorbeelden zijn de start van de bouw van een nieuwe locatie (Recon openluchtschool) en de opening van een school met een nieuw concept (Kindercampus De Piloot). Ook kleinere initiatieven haalden het nieuws, zoals de kunstmarkt van de Willeboerschool. In de BOOR-brede arbeidsmarktcampagne is specifiek aandacht voor het (v)so, de sector is aangesloten op de nieuwe 'Werken bij BOOR'-website en er is een open dag georganiseerd over werken in het (v)so. Een specifieke campagne voor zij-instromers heeft gezorgd voor een goede opkomst tijdens de open dag. De (v)so-scholen zijn bezig met een brandingsvoorstel per locatie.

7	Invoeren Noord-Zuidplan	Per 1 januari 2023 stellen we het Noord-Zuidplan vast voor de sector (v)so.	
---	-------------------------	---	--

In 2023 is de inrichting van de verschillende onderwijsplekken binnen de eerder vastgestelde kaders van het Noord-Zuidplan⁵ uitgewerkt door de locatiedirecteuren in studiesessies. Daarop zijn er nadere aanpassingen aan het Noord-Zuidplan gedaan. Het plan is gedragen binnen de sector en er wordt in het schooljaar 2023-2024 doorgegaan met de verdere detailuitwerking van dit plan.

8	Professionele leer-gemeenschappen opzetten	In 2023 zetten we professionele leergemeenschappen op voor het door ontwikkelen van de basisvaardigheden en geharmoniseerde leerroutes en leerlijnen.	
---	--	---	--

Voor de basisvakken is het leerlijnenpakket van de leerroutes 1 tot en met 5 geharmoniseerd. Een en ander is opgenomen in een profieloverzicht met een daaraan gekoppelde bandbreedte. Dit onderwerp wordt in 2024 verder opgepakt.

9	Onderwijszorg	In 2023 hebben we een meerjarenagenda opgesteld op onderwerp voor het onderwijs-zorgvraagstuk. We willen dit vraagstuk nader duiden en proactief ontvlechten. We hebben de pilots 'zorg in onderwijstijd' geëvalueerd en een plan gemaakt voor de opvolging van de lessons learned. De uitkomsten van de pilot leerrecht zijn bestendigd.	
---	---------------	---	--

Het onderwijs-zorgvraagstuk is complex en bestaat uit veel verschillende onderliggende problemen. Er is ingezet op twee lijnen: 1) aandacht vragen voor de wettelijke en juridische beperkingen bij de wetgever en 2) tegelijkertijd stappen zetten in het gestructureerd oplossen van de onderliggende vraagstukken. Daarnaast nemen de twee scholen deel aan een pilot van de ministeries van OCW en VWS, waarin de mogelijkheid wordt onderzocht om de inzet van zorgmiddelen tijdens onderwijstijd te stroomlijnen middels collectieve financiering. In samenwerking met de gemeenten en de samenwerkingsverbanden is in 2023 gestart met het bestendigen van het leerrechtenaanbod. Het opstellen van een agenda pilots 'zorg in onderwijstijd' wordt voorzien in het voorjaar van 2024.

⁵ Noord-Zuidplan: het plan om te komen tot een herschikking van activiteiten om leerlingen zo thuisnabij mogelijk goed door te

10	(v)so	In 2023 werken we door middel van een uitvoeringsplan aan het doorontwikkelen van ons kwaliteitszorgsysteem. Hiermee verbeteren we het datagestuurde werken op sector- en schoolniveau. We integreren het integrale sectorjaarplan, de jaarplan cyclus, p&c-gesprekken met leidinggevend en de verschillende kwaliteitsinstrumenten. Afspraken worden vastgelegd in managementcontracten. Door middel van ons management development programma ontwikkelen we het vakvolwassen profiel van leidinggevend verder.	
----	-------	--	--

Het kwaliteitszorgsysteem van de sector heeft een hoog niveau, maar vraagt continue doorontwikkeling. Het afgelopen jaar is gewerkt aan een herinrichting van de audits en aan verbetering van de sturingsinformatie door middel van de ontwikkeling van een dashboard met kern-indicatoren voor het (v)so. Een eerste ontwerp hiervoor is gereed. In 2023 is er verder gewerkt aan het MD-traject voor het SDO, locatiedirecteuren en afdelingsleiders binnen de sector. Binnen het MD-traject wordt thematisch gewerkt aan groepsdynamiek (bijvoorbeeld het bespreekbaar maken van complexe vraagstukken, managementstijlen en schooloverstijgend handelen) en individueel leiderschap. Dit alles staat in het kader van het investeren in en handelen vanuit een vakvolwassenprofiel van de leidinggevend.

11	(v)so	We vertalen de pijlers van het onderzoek van Exilo naar de bedrijfsvoering binnen BOOR naar het dashboard van ons integrale sectorplan. We inventariseren waar een plan van aanpak opgesteld moet worden voor sectorspecifieke bedrijfsvoering voor zaken die specifiek in het (v)so aan de orde zijn, zoals leerlingenvervoer en onderwijsvoorwaardelijke zorg. We zorgen voor heldere en transparante verwachtingen en leggen afspraken over rollen, taken en verantwoordelijkheden vast in managementcontracten en service level agreements (SLA's). Voor externe partners leggen we dit vast in inkoopcontracten.	
----	-------	---	--

In 2023 heeft het (v)so een update uitgevoerd met betrekking tot het functiehuis en de bijbehorende directiestructuur. Rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn aangescherpt en waar nodig aangepast. Per 1 oktober 2023 is de vacature van directeur bedrijfsvoering (v)so vervuld. Begin december 2023 is een eerste versie van het managementstatuut voor de sector (v)so gereedgekomen.

In 2023 heeft de sector een concept data-dashboard bedrijfsvoering ontwikkeld waarin een koppeling is gemaakt tussen de vijf beloftes uit de koers van BOOR, de uitwerking daarvan in eigen sectordoelen, doorlopende lijnen (s)bao-vo-(v)so en het onderzoek van Exilo naar volwassenheidsniveaus. Omdat er ook ontwikkelingen zijn vanuit het BOOR-datateam en de ontwikkeling van een integraal kernteamdashboard voor de sector brengen we beide ontwikkelingen samen. Er is inmiddels een visueel ontwerp van het kernteam-dashboard.

2.4. Sector voortgezet onderwijs

1	Samenwerking in burgerschap	Vo-scholen bieden een passend en dekkend aanbod burgerschapsonderwijs in de Rotterdamse regio. Om de impact van de burgerschapsactiviteiten te vergroten, brengen we op sectorniveau, in samenwerking met de collega's van het basis- en speciaal onderwijs, in kaart hoe een doorlopend aanbod kan worden gerealiseerd.	
---	-----------------------------	--	--

Op alle scholen is een (door-)start gemaakt met burgerschapsonderwijs en wordt gewerkt aan de concrete uitwerking van missie en visie. Ook zijn diverse initiatieven ondernomen om de ontwikkeling van burgerschap in beeld te brengen op basis van toetsing en rubrics. Een aantal vo-scholen heeft deelgenomen aan een experiment met het meten van burgerschapscompetenties. Op basis van de ervaringen hebben de vo-scholen besloten de Rovict-toets hiervoor te gaan hanteren. Daarnaast werkt een aantal (s)bao- en vo-scholen toe naar een doorlopende leerlijn basisvaardigheden.

Met de inzet van bovenschoolse coördinatie binnen het vo wordt verbeterde verbinding en kennisuitwisseling middels een platform tussen scholen tot stand gebracht. Ook de afstemming tussen sectoren is met de inzet van deze bovenschoolse coördinatie verbeterd.

2	Burgerschap in het curriculum	BOOR (vo) biedt burgerschapsonderwijs op maat en binnen de context school/scholengroep. We hanteren een checklist voor aanbod burgerschapsonderwijs.	
---	-------------------------------	--	--

Het hanteren van een checklist die recht doet aan de bestaande situatie in de onderwijspraktijk is een uitdaging. De meerwaarde om vanuit een gemeenschappelijk perspectief te werken wordt echter onderschreven. Een voorbeeldchecklist voor het aanbod burgerschapsonderwijs is gedeeld onder de vo-scholen om de bestaande programma's en ontwikkeling te toetsen. De ervaringen met de checklist zijn verzameld. Er is afgesproken de Rovict-toets te gebruiken. Daarnaast wordt gedurende schooljaar 2023-2024 een leernetwerk burgerschapsonderwijs ingericht, waarin burgerschapscoördinatoren hun beleid en ervaringen kunnen uitwisselen en best practices kunnen delen.

3	Samenwerking in leerlijnen	Binnen BOOR werken we aan (leer-)lijnen taal, rekenen, digitale vaardigheden en studievoordigheden (groep 7/8 en onderbouw vo). We werken dit uit op kleine schaal en zoeken samenwerking waar dat op een natuurlijke manier past.	
---	----------------------------	--	--

Een aantal (s)bao- en vo-scholen werken in gezamenlijkheid toe naar doorlopende leerlijnen basisvaardigheden. De coördinatoren taal, rekenen en burgerschap van deze scholen werken aan de (door)ontwikkeling van een doorlopende leerlijn en zorgen voor de organisatie van gezamenlijke studiedagen basisvaardigheden. De ervaringen en producten van deze collega's zijn gedeeld in de in 2023 opgerichte bovenschoolse netwerken taal, rekenen en burgerschap, zodat andere scholen hier ook van kunnen profiteren.

4	Heterogene brugklassen	Binnen BOOR bieden de scholen waar mogelijk en wenselijk de mogelijkheid voor een heterogene brugklas (en eventueel tweede klas). Scholen onderbouwen hun keuze voor het wel of niet inrichten van heterogene brugklassen in het licht van kansengelijkheid. Heterogeen aanbod vraagt om specifieke didactiek en organisatie.	
---	------------------------	---	--

Het vorige kabinet zette in op het stimuleren van brede en verlengde brugklassen door de incidentele subsidie voor brede brugklassen uit het Nationaal Programma Onderwijs structureel te maken. Binnen BOOR bieden tien vo-scholen heterogene brugklassen aan. Voor twee vo-scholen is dit geen passende organisatievorm omdat zij internationaal onderwijs of slechts één onderwijsniveau aanbieden. Drie scholen kiezen er bewust voor om geen heterogene brugklassen aan te bieden vanuit een specifieke visie op onderwijs en/of andere onderwijskundige prioriteiten van de school.

De scholen die heterogene brugklassen aanbieden, werken waar nodig aan versterking van het aanbod en/of de didactiek. Inzet van deze vo-scholen is vooral het versterken van het bestaande aanbod van heterogene brugklassen en (soms) een verkenning van mogelijkheden tot uitbreiding van het aanbod. In schooljaar 2024-2025 zal waarschijnlijk weer een regeling worden gepubliceerd op basis van een evaluatie van de effectiviteit van deze regeling. BOOR wil dan graag weer gebruik gaan maken van deze mogelijkheid.

5	Passend bevorderen	Bij de bevordering van leerlingen kijken we binnen de vo-scholen van BOOR niet alleen naar de cijfers, maar ook naar potentieel en vaardigheden. Wij delen met elkaar de manier waarop cijfers en bevordering tot stand komen.	
---	--------------------	--	--

Op meerdere vo-scholen van BOOR worden de zogenaamde 10 minutengesprekken vervangen door een gespreksvorm waarbij leerling, ouder en school / mentor in gesprek zijn over de ontwikkeling van de leerling. Deze opzet stimuleert de leerling om zelf regie te nemen en een mate van zelfinzicht tonen. De dan zichtbare competenties worden meegenomen bij een overgangsvergadering. Ook wordt bij de bevordering gekeken naar vaardigheden. Binnen de school en tussen scholen worden de eerste stappen gezet in het delen van ervaring en kennis, hier wordt de komende jaren extra op ingezet.

6	Samenwerking vervolgonderwijs	BOOR (vo) staat in verbinding met het vervolgonderwijs. We (zoeken) samenwerking met mbo/hbo/wo en werken aan beroepsgericht vak vmbo en praktijkgericht vak havo.	
---	-------------------------------	--	--

De vo-sector van BOOR participeert in de samenwerkingsverbanden vo-mbo en vo-ho, waarin in gezamenlijkheid wordt gewerkt aan bijvoorbeeld het versterken van het lob-programma, doorlopende leerlijnen (en voor vmbo-leerlingen de mogelijkheid tot het versneld behalen van een mbo-diploma), vakinhoudelijke aansluiting en ho-vaardigheden.

De Staat van het BOOR Onderwijs 2023 biedt data over de doorstroom naar het vervolgonderwijs en geeft handvatten voor onderzoek (samen met het vervolgonderwijs) naar wat kan bijdragen aan minder studiewisselaars. De scholen die vmbo-t aanbieden zijn met elkaar in contact over de ontwikkeling en implementatie van het beroepsgerichte vak vmbo en daarover is ook contact met het mbo.

Vier scholen bieden een beroepsgericht vak aan binnen de mavo. Deze scholen wisselen ervaringen uit en kunnen andere scholen ondersteunen en adviseren in de ontwikkeling van een beroepsgericht vak. Een aantal vo-scholen heeft daarnaast de intentie uitgesproken dat zij een subsidie aanvraag willen indienen voor de ontwikkeling van een praktijkgericht vak voor de havo.

7	Vervolg samenwerking havo	De havo-werkgroep gaat op basis van de analyse van de onderwijsresultaten en de duiding van succesfactoren aan de slag met het verspreiden van goede voorbeelden tussen onze scholen.	
---	---------------------------	---	--

De havo-werkgroep heeft een notitie opgeleverd over de geleerde lessen van de werkzaamheden gedurende de planperiode 2021-2023. Er is een duidelijk beeld ontstaan van kritische succesfactoren. De kwaliteit van leerlingbegeleiding, determinatie en bevordering factoren hebben veel (potentieel positieve) impact op de onderwijsresultaten. De succesfactoren worden binnen de context van elke school zo goed mogelijk ingepast. De onderwijsresultaten in de havo zijn afgelopen schooljaar achteruit gegaan. Met behulp van de analyse zal het vervolg zich richten op de kwaliteit van de leerlingenbegeleiding en aanvullend onderzoek naar de overgang van de onderbouw naar de bovenbouw van het havo. In 2024 wordt onderzocht of de werkwijze van de werkgroep havo ook toepasbaar is op de andere onderwijsniveaus.

8	Ontwikkelgesprekken	We voeren ontwikkelgesprekken en maken gebruik van SET, DOT en BOOT (vo-breed).	
---	---------------------	---	--

Alle vo-scholen richten hun gesprekkencyclus in volgens het beleidskader 'het goede gesprek'. Bij voorkeur jaarlijks, maar minimaal eens per twee jaar, vindt met iedere medewerker een ontwikkelgesprek plaats. Ter voorbereiding op dit gesprek maken medewerkers gebruik van de systematiek van de beoordelings- en ontwikkelingstool BOOT van eLoo. Het gebruik bevindt zich nog in de opstartfase, er wordt onderzocht of BOOT daadwerkelijk het juiste instrument is voor zowel docent als onderwijs ondersteunend personeel. Naast een ontwikkelgesprek heeft iedere collega met lesgevende taken minimaal één lesbezoek per schooljaar. Tijdens dit lesbezoek wordt de digitale observatie tool (DOT) gebruikt. Deze wordt naar tevredenheid gebruikt. De school enquête tool SET wordt gebruikt voor de tevredenheidspeiling / monitor sociale veiligheid. Daarnaast kunnen scholen deze tool ook inzetten om andere zaken bij leerlingen, ouders en collega's uit te vragen en ontwikkelingen te monitoren. Ook SET werkt naar tevredenheid.

9	Professionalisering	We stimuleren professionalisering van medewerkers. We delen met elkaar de best practices.	
---	---------------------	---	--

Op elke BOOR vo-school wordt in 2023-2024 een eigen (online) academie ingericht. In eerste instantie zal de aandacht uitgaan naar professionalisering op het gebied van basisvaardigheden. In de (online) academie wordt er straks naast een digitaal scholingsaanbod een bovenscholingsaanbod op locatie aangeboden, worden er leernetwerken ingericht en wordt er ruimte gecreëerd voor collega's om beleidsstukken en best practices te delen. Deze omgeving kan steeds verder uitgebreid worden.

Best practices worden nu onder andere gedeeld via de zogenaamde BOOR-Talks. Voor (met name) leidinggevenden bestaat vanuit BOOR Services een aanbod om zich op diverse thema's verder te verdiepen en professionaliseren (bijvoorbeeld training over schorsen en verwijderen, omgaan met (langdurig) verzuim, examinering, etc.). Het management van de sector brengt in 2024 in kaart wat leidinggevenden in het vo aan basis- en opvolgende scholing nodig hebben en gaat dit samen met BOOR Services vervolgens structureel vormgeven.

10	Doorontwikkelen 4D	<ul style="list-style-type: none"> We maken gebruik van interne audits en werken op basis van een kwaliteitsagenda volgens de methodiek van data, duiden, doelen, doen (4D-model). 	
		<ul style="list-style-type: none"> We evalueren dit jaar het werken met interne audits, verhogen de kwaliteit en het waarderende karakter en inventariseren kansen en mogelijkheden van externe input. 	
		<ul style="list-style-type: none"> We hebben de resultaten van de havo-afdelingen geïnventariseerd en verspreiden succesvolle interventies binnen en buiten BOOR. 	
		<ul style="list-style-type: none"> We hebben aandacht voor alternatieven voor anderstaligen wat betreft het eindexamen voor het vak Nederlands. 	

BOOR-vo heeft een pilot afgerond die heeft geleid tot een aangescherpte, meer waarderende manier van auditeren in 2023-2024. De sector richt een pool van auditoren in, die hiervoor specifieke scholing krijgen. Die scholing wordt samen met de andere sectoren ingekocht. Vanaf schooljaar 2023-2024 worden vo-scholen voortaan eens per drie jaar geauditeerd.

De resultaten van de havo-afdelingen zijn geanalyseerd. Er is een duidelijk beeld van succesfactoren tot stand gekomen. Echter zijn de resultaten in het afgelopen schooljaar niet verbeterd. Er is gestart met het verspreiden van succesvolle interventies binnen BOOR.

Drie scholen zijn deelnemer geweest van de pilot NT2 examinering voor nieuwkomers. Hoewel deze drie scholen zich konden vinden in het idee van een aangepaste wijze van examinering en één van de drie scholen dit al langer (succesvol) aanbiedt, heeft het ministerie van OCW besloten de pilot per direct en voortijdig te stoppen wegens organisatorische problemen. Het ministerie heeft inmiddels (na een gesprek met onder andere BOOR-scholen) toegezegd met een passende oplossing te zullen komen. BOOR blijft hier aandacht voor behouden, maar kan het probleem niet alleen oplossen.

11	Stevige organisatie als basis voor succesvolle scholen	<ul style="list-style-type: none"> We ontwikkelen en implementeren een (nieuw) functiebouwwerk We ontwikkelen en implementeren AFAS 2.0. We intensiveren de samenwerking van het cluster Libanon, SNZ en Thorbecke en het cluster Erasmiaans en Wolfert van Borselen in het kader van ondersteuning en bedrijfsvoering We zijn onderdeel van de opleidingsschool Rotterdam. We stellen een visie vast op aantrekkelijk werkgeverschap en talentontwikkeling met thema's zoals docententekort, secundaire arbeidsvoorwaarden, beloningsbeleid en begeleiding van leraren en leidinggevenden. 	
----	--	--	--

Functiehuis

Het ontwerp voor een nieuw generiek functiehuis is gereed. In de periode september – december zijn alle (eindverantwoordelijke) leidinggevenden en HR-adviseurs getraind in het werken met het nieuwe generieke functiehuis. Vanaf januari 2024 wordt gewerkt aan de verdere implementatie van het nieuwe generieke functiehuis. De ingangsdatum voor het nieuwe functiehuis is 1 augustus 2024.

AFAS

Door consultants van AFAS is er een nulmeting gedaan op de inrichting van ons AFAS-systeem. Hieruit kwamen knelpunten naar voren die voor het team functioneel beheer AFAS input zijn geweest voor de optimalisatie van het HRM-systeem. In samenspraak met het sectormanagement zijn de punten opgepakt, hier wordt in 2024 verder vervolg aan gegeven.

Samenwerking in clusters

De versterking van de samenwerking binnen de clusters en tussen de clusters verloopt constructief. Zorgvuldigheid en afstemming zijn voor de langere termijn nuttiger dan snelheid, daarom verloopt het proces volgens overzichtelijke stappen die passen bij de actualiteit op de scholen.

Opleidingsschool Rotterdam

Door het toetreden van het Libanon Lyceum tot de Opleidingsschool Rotterdam (OSR) is heel BOOR-vo nu onderdeel van de OSR. In de nieuwe Onderwijsregio wordt momenteel gewerkt aan een werkagenda waarin de thema's werving en matching, opleiden, professionaliseren en onderwijstijd een plaats krijgen. Het idee is dat de OSR onderdeel wordt van die werkagenda.

Aantrekkelijk werkgeverschap

Het onderwijs kampt al een aantal jaar met grote personeelstekorten. Om die het hoofd te bieden, werkt BOOR als onderwijsbestuur samen met de gemeente en andere schoolbesturen.

Daarnaast probeert BOOR als werkgever aantrekkelijk en onderscheidend te zijn. Bijvoorbeeld door het werken aan zicht op het aanwezige talent en potentieel van onze collega's en hier ontwikkelkansen voor te bieden. Maar ook door ervoor te zorgen dat de basis op orde is op gebied van HR-gerelateerde administratie en applicaties, zodat BOOR-leidinggevenden en medewerkers gefaciliteerd worden om het best denkbare onderwijs te realiseren. De toelichting bij onderstaande doelen geeft nadere duiding aan de speerpunten en inspanningen op gebied van personeel en professionalisering in 2023. De inspanningen op gebied van aantrekkelijk werkgeverschap worden ook bij sectoroverstijgend doel #2 beschreven .

2.5 Sector (speciaal) basisonderwijs

1	De school als oefenplaats	Elke basisschool binnen BOOR heeft een functionerende leerlingenraad. Op deze wijze maken leerlingen kennis met de beginselen van de democratische rechtstaat	
---	---------------------------	---	--

In 2023 is actief gestimuleerd dat iedere basisschool binnen BOOR een functionerende leerlingenraad heeft. Op die manier raken leerlingen betrokken met de school, kunnen ze hun belangen verwoorden en behartigen en maken zij kennis met democratische waarden. In het (s)bao zijn inmiddels leerlingenraden actief op 41 scholen, de overige scholen zijn in schooljaar 2023-2024 gestart met het opzetten van leerlingenraden.

2	Curriculum brede aanpak	In de schooljaarplannen beschrijven alle basisscholen op welke wijze zij burgerschap in het curriculum hebben verweven aan de hand van de vier pijlers van burgerschap (Democratie, Sociaal-Maatschappelijke competenties, Identiteit & Diversiteit en de School als oefenplaats).	
---	-------------------------	--	--

Alle (s)bao-scholen hebben in hun jaarplan beschreven hoe zij burgerschap in het curriculum hebben of gaan verweven. Uit een nadere analyse blijkt dat scholen al flinke stappen hebben gezet in het doelgericht en samenhangend maken van het burgerschapsonderwijs, maar dat versnelling gewenst is. Dit schooljaar vullen alle basisscholen de Schoolaanpak Burgerschapsonderwijs in. Hiervoor is een traject ingericht waarin de scholen in een viertal kennis- en schrijfsessies hun burgerschapsbeleid in een gestandaardiseerd format vastleggen. In 2024 wordt dit traject afgerond. Ter ondersteuning biedt een speciale pagina op het intranet veel informatie en voorbeelden die door scholen gebruikt kunnen worden.

3	Effecten van burgerschaps onderwijs in beeld	De nieuwe burgerschapswet vraagt van scholen de resultaten van het burgerschapsonderwijs te meten. In 2023 worden de ervaringen op het gebied van het meten van burgerschapscompetenties in beeld gebracht en worden scholen ondersteund waar dit nodig is. We onderzoeken zo nodig of een BOOR-brede aanpak nodig is.	
---	--	--	--

In 2023 heeft de sector middels een pilot met de Rovict-toets ervaringen opgedaan met het meten van burgerschapscompetenties. De bevindingen zijn divers en worden nu geanalyseerd door de Universiteit van Amsterdam. Tegelijkertijd is softwareleverancier Rovict bezig met de verdere ontwikkeling en verbetering van de software. In het eerste kwartaal van 2024 krijgen scholen verdere uitleg over het gebruik van het instrument. In 2024 gaan alle scholen gebruik maken van de Rovict-toets of een goed alternatief daarvan om de effecten van het burgerschap onderwijs in beeld te brengen.

4	Levensbeschouwelijke vorming op alle scholen	Alle scholen werken aan brede kennis en begrip van alle levensbeschouwingen als onderdeel van het lesaanbod (o.a. aangevuld door inzet Wereldwijzer).	
---	--	---	--

Het (s)bao heeft de afgelopen jaren gewerkt aan de invulling van levensbeschouwelijk onderwijs binnen het openbaar onderwijs. Een groot deel van de basisscholen heeft besloten gebruik te maken van de aanpak Wereldwijzer, als aanvulling op het eigen lesprogramma. Passend bij de openbare identiteit is in deze aanpak nadrukkelijk aandacht voor alle levensbeschouwingen. Ook in dit schooljaar heeft een aantal scholen deelgenomen aan de inspiratiesessies voor Wereldwijzer en heeft een tweetal scholen zich als nieuwe deelnemer gemeld. Voor scholen is het raamwerk levensbeschouwelijk onderwijs beschikbaar ter inspiratie voor het eigen lesaanbod.

In 2023 hebben diverse scholen ervaren hoe lastig het soms kan zijn om het gesprek te voeren over ingewikkelde onderwerpen. Voorbeelden zijn de week van de Lentekriebels en het gesprek over het praktiseren van geloof op school. Vanuit de ROB-subsidie burgerschap is onder andere een collectief aanbod gerealiseerd voor teamscholing op het gebied van het voeren van de dialoog. Een aantal scholen heeft gebruik gemaakt van dit aanbod. De trainingen zijn positief gewaardeerd en krijgen een vervolg in 2024.

5	Voorlopen op taal	In 2023 bouwen we voort op de verbetering van de prestaties op de referentieniveaus, omdat we taal als cruciaal zien voor de ontwikkeling van onze leerlingen. Op het gebied van taal willen we als sector en BOOR-breed een voorloper zijn.	
---	-------------------	--	--

Vanaf 2022 is vanuit het Masterplan basisvaardigheden een substantiële investering gedaan in het verbeteren van de basisvaardigheden taal, rekenen, digitale geletterdheid en burgerschap. De basisscholen van BOOR hebben

besloten deze subsidie voor een deel in te zetten op collectieve activiteiten. Hierbij is de focus op taal gelegd. In 2023 zijn de eerste activiteiten opgestart, die opvolging/uitbreiding krijgen in de komende jaren. De nadruk ligt hier op scholing, verrijking van de taalomgeving en samenwerking tussen scholen. In een plenaire scholingsdag zijn schoolleiders geïnspireerd om het taalaanbod te verrijken en te integreren in het lesprogramma. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het gedachtegoed van de Hogeschool Windesheim (Erna van Koeveren), vastgelegd in het boek 'Rijke taal'. Hierin wordt op basis van onderzoek naar effectief taalonderwijs beschreven op welke wijze een basisschool het taalonderwijs naar een hoger plan kan brengen. In 2023 scoorde 95% van de scholen minimaal boven de signaleringswaarde⁶ en haalt het merendeel van de scholen met het overgrote deel van de leerlingen het niveau 1F. Ook is er opvallende progressie gemaakt in het bereiken van het streefniveau 2F. Daarnaast zien we dat een flink aantal scholen met een hoog schoolgewicht (bijvoorbeeld de CZ-scholen) in vergelijking met vergelijkbare scholen in andere grote steden een hoog aantal leerlingen op of boven de referentieniveaus te brengen. Daar zijn we trots op. In 2023 heeft het (s)bao de eerste stappen gezet naar een sectorbrede visie en aanpak op effectief taalonderwijs.

6	Versterken basisvaardigheden	Basisvaardigheden zijn randvoorwaardelijk voor maximale talentontplooiing. Daarbij passen ambitieuze doelstellingen op het gebied van taal en rekenen.	
		We stellen vast wat de huidige totaal gemiddelde afwijking van BOOR-basisscholen is ten opzichte van het gemiddelde van met hen vergelijkbare scholen op de drie leergebieden (lezen, rekenen, taalverzorging) en formuleren een visie, ambitie en beleid op bewezen effectieve interventies die onze scholen gezamenlijk en individueel uitdaagt het onderwijs op een zo hoog mogelijk niveau te brengen.	
		Daarbij hebben we in het bijzonder aandacht voor taalontwikkeling van het jonge kind. We werken de komende jaren vanuit het kwaliteitskader toe naar een basisniveau op het gebied van het jonge kind (resultaatsafspraken gemeente) en nemen het als vast onderdeel op in de cyclus van het jaarplan van iedere basisschool.	

Begin 2023 is de visie op het jonge kind vastgesteld. In april is deze gepresenteerd op de plenaire dag voor schoolleiders. Deze visie krijgt verdere uitwerking in de jaarplannen van alle scholen voor (s)bao. Om de visie verder te implementeren in de onze scholen een professionele leergemeenschap (PLG) jonge kind gestart. Voor deze PLG hebben zich leerkrachten en intern begeleiders van verschillende scholen van BOOR aangemeld. Daarnaast zijn twee (van de vijf) masterclasses voor schoolleiders ontwikkeld om leiding te geven aan de uitwerking van de visie aan het jonge kind op hun eigen school. Inmiddels zijn ook de eerste masterclasses gegeven en enthousiast ontvangen. Aankomende schooljaar worden er nog drie masterclasses ontwikkeld en aangeboden.

Aan het einde van 2023 zijn de visies taal en rekenen voor het (s)bao opgesteld die richtinggevend zullen zijn voor alle BOOR-basisscholen. In de visie op taal wordt beschreven aan welke kenmerken van taalonderwijs iedere BOOR-basisschool de komende jaren moet voldoen en in de schoolplannen zal worden aangegeven hoe een school daar in een periode van de komende vier jaar naar toe zal gaan. Onderdeel van de sectorale ambitie is ook het formuleren van kwantitatieve ambities met behulp van de referentieniveaus. Wat betreft de eindresultaten voor taal, lezen en rekenen ambiëren we voor zowel 1F als 2F ambitieuze doelstellingen, sectorbreed en op schoolniveau.

⁶ Het betreft hier het driejaars gemiddelde op 1F en 2F

7	Basis voor digitale geletterdheid	In 2023 stellen we een sectorbrede standaard vast voor het onderwijs op het gebied van digitale geletterdheid.	
----------	-----------------------------------	--	--

Dit jaar is gewerkt aan een sectorbreed programma voor de invoering van digitale geletterdheid in het onderwijs. Hier is een visie voor opgesteld met een baseline van normen en concrete leerdoelen per bouwjaar. Deze sluiten aan op de huidige aanbodsdoelen van SLO⁷. Het opgestelde implementatieplan biedt houvast bij de invoering, borging en monitoring van de voortgang. De meeste basisscholen hebben hier al stappen in gezet. De baseline geeft inzicht in de minimale lesdoelen om onze visie op de digitaal geletterde leerling te realiseren. Scholen kunnen aan de hand van de baseline vaststellen aan welke lesdoelen zij nog invulling moeten geven. Voor alle doelen is een concrete les beschikbaar. Het staat scholen echter vrij een andere invulling van het lesdoel te kiezen. Daarnaast zijn er open lesmaterialen ontwikkeld, gekoppeld aan de leerdoelen, waar scholen gebruik van kunnen maken. Een ondersteuningsteam begeleidt de scholen hierbij. Het streven is op iedere één tot drie scholen een expert (I-coach) op te leiden die ondersteuning, richting en advies kan bieden bij de implementatie en ontwikkeling van digitale geletterdheid van de leerlingen. De eerste opleiding van I-coaches is van start gegaan. In januari 2024 starten vijf pilotscholen, op basis van de ervaringen wordt gekeken hoe de verdere implementatie op alle scholen het beste kan worden vormgegeven.

8	Vergroten kansen-gelijkheid	<p>We zetten in op het vergroten van kansengelijkheid in het basisonderwijs. Dat doen we door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een gezamenlijke visie op (taal-)onderwijs aan jonge kinderen op te stellen en een professionaliseringsaanbod op te stellen voor de basisscholen. • Op zowel de Noord- als Zuidoever een traject te starten om BOOR-basisscholen en vo-scholen aan elkaar te verbinden en te komen tot afspraken over advisering en doorlopende leerlijnen. • We vergroten het bewustzijn van onze medewerkers omtrent kansen(on)gelijkheid door onder andere het voeren van het gesprek en de mogelijkheid kansengelijkheid door ons eigen gedrag positief te beïnvloeden. Dit integreren we in de bestaande kwaliteitscyclus. • ‘Samen leren’ vergroten door het delen van ervaringen van scholen over de inzet van bewezen effectieve interventies. • De verbinding tussen (s)bao en (v)so te versterken en in lijn met landelijke ambities ook binnen BOOR in te zetten op meer inclusief onderwijs. 	
----------	-----------------------------	---	--

Een sleutelfactor voor succesvol taalonderwijs is het onderwijs aan het jonge kind. Daarom vullen we onze vastgestelde ‘visie op het jonge kind’ aan door een koppeling te maken met goed taalonderwijs. Op de plenaire dag van schoolleiders (s)bao zijn BOOR-basisscholen en vo-scholen van Zuid met elkaar in gesprek gegaan om te komen tot afspraken over advisering en doorlopende leerlijnen.

⁷ SLO is het landelijk expertisecentrum voor het curriculum (primair, speciaal en voortgezet onderwijs in Nederland). SLO creëert samen met het onderwijsveld inzicht en overzicht in curriculumvraagstukken voor onderwijs en overheid.

Om alle basisscholen het traject van schooladvisering zo goed en professioneel door te laten lopen hebben we een BOOR-handreiking over dit thema opgesteld. Deze handreiking vormt de basis voor de adviesprocedures op de verschillende scholen.

Tussen schoolleiders uit de drie sectoren is gesprek opgestart hoe BOOR nog meer werk kan maken van inclusief onderwijs. Er is een eerste concept-visie opgesteld.

Ook het komende jaar blijven we aandacht besteden aan de verbinding tussen (s)bao en (v)so. Dit is een doorlopende doelstelling.

9	Herijken toetsbeleid	We passen komend jaar ons huidige toetsbeleid aan, waarbij we richtinggevende afspraken maken over het gebruik van leerlingvolgsystemen en eindtoetsen, en verspreiden we ervaringen van scholen met het meten van de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen.	
---	----------------------	---	--

In 2023 is een toetshandreiking opgesteld, waarin de vaste afspraken die te maken hebben met toetsen en die gelden voor de (s)bao-scholen, zijn opgenomen. Ter ondersteuning zijn er ook aandachtspunten en adviezen opgenomen in de handreiking.

10	Veilige scholen (sociale veiligheid)	We verhogen de sociale veiligheid door gerichte interventies op basis van zorgvuldige duiding van beschikbare data, onder meer uit de tevredenheidspeilingen. We zetten de 4D cyclus in om de tevredenheid, de veiligheid en het welbevinden te borgen.	
----	--------------------------------------	---	--

In 2023 was het gemiddelde rapportcijfer dat leerlingen geven op het gebied van tevredenheid en sociale veiligheid ruim boven de BOOR-norm van 7.5. Leerlingen geven daarbij aan het meest tevreden te zijn over de hulp van de leerkracht. In het voorjaar van 2023 is er een adviseur veiligheid aangesteld voor BOOR. De adviseur veiligheid is aanspreekpunt voor partners en scholen bij crisissituaties, maar zal ook worden ingezet op preventie. In de duiding van de tevredenheidspeilingen heeft ieder schoolteam vastgesteld óf en welke concrete interventies ingezet moeten worden. Dat varieert van bijvoorbeeld trainingen Rots en Water, interventies op groepsdynamiek, teamtraining, feedback geven, tot vele andere mogelijke interventies. Dit maakt deel uit van de schoolanalyse en de vertaling daarvan in de jaarplannen (de 4D cyclus). Komend schooljaar wordt verder nagedacht over eventuele interventies op sectorniveau om de sociale veiligheid op onze scholen nog verder te verbeteren.

11	Prettige, veilige en duurzame schoolgebouwen	<p>Schoolgebouwen dragen in hoge mate bij aan een duurzaam, prettig en veilig leerklimaat. De verbetering van onze gebouwen heeft onze continue aandacht. Voor 2023 streven we de volgende doelen na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is een meerjarenplan voor de kwalitatieve verbetering van de schoolgebouwen opgesteld op basis van de uitgevoerde analyses (2022). Op grond hiervan wordt in 2023 een meerjarenplanning opgesteld voor de verbetering van onze schoolgebouwen. De beschikbare financiële middelen bepalen het tempo van de uitvoering. De eerste schoolgebouwen worden in 2023 verbeterd. De planning zal starten in 2023. Met de gebouwen die als eerste gepland staan zal in 2023 gestart worden met ontwerp, aanbesteding en uitvoering. 	
		<ul style="list-style-type: none"> • In schoolgebouwen van BOOR streven we naar duurzaamheid. Er is een duurzaamheidsplan beschikbaar waarin de meerjarenplanning voor realisatie hiervan is opgenomen (inclusief de benodigde investeringen). Om de extreem gestegen energiekosten betaalbaar te houden, zijn in 2023 rigoureuze maatregelen noodzakelijk. Hiervoor wordt een plan gemaakt. 	
		<ul style="list-style-type: none"> • Scholen van BOOR hebben een herkenbaar, aantrekkelijk en duidelijk profiel. Dit profiel komt tot uiting in de sfeer en uitstraling van het gebouw. De profilering van een aantal scholen zal worden aangepakt. In 2023 wordt geanalyseerd of en hoe de sfeer en uitstraling van het schoolgebouw kan worden verbeterd. Er ligt dan een plan inclusief prioritering, planning en kosten. 	
		<ul style="list-style-type: none"> • Alle schoolgebouwen van BOOR zijn voor iedereen fysiek toegankelijk. In 2022 heeft de Brede Raad 010 een advies uitgebracht aan de gemeente Rotterdam omtrent de toegankelijkheid van Rotterdamse schoolgebouwen. Op basis van dit rapport wordt onderzocht of en hoe de bestaande schoolgebouwen van BOOR moeten worden verbeterd in toegankelijkheid en uitgangelijkheid (term uit het rapport waarmee ook vluchtwegen worden onderzocht). In 2023 is er een overzicht van scholen die aanpassing vergen, inclusief de benodigde investering. 	

De kwalitatieve verbetering gaat vooral over het binnenklimaat van de schoolgebouwen. In februari 2023 is samen met de scholen de juiste prioritering aangebracht en wordt bij vier scholen een duurzaam hybride CV/warmtepomp systeem uitgewerkt. In 2023 is dit systeem op één school in uitvoering, de rest zal in 2024 volgen. De kostendekking komt deels uit het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en wordt aangevuld met extra budget. Een deel van de gebouwen staat op het Integraal Huisvestings Plan (IHP) van de gemeente Rotterdam. Dit betekent dat de renovatie hiervan voor BOOR geen extra kosten met zich meebrengt. Daarnaast is in het eerste kwartaal van 2023 voor zes van de 32 gebouwen waar de ventilatie moet worden verbeterd, subsidie aangevraagd (vangnetsubsidie met 60% bijdrage). Voor vijf scholen is deze subsidie toegekend en worden de middelen ingezet met een doorloop tot 1 augustus 2025 om de aanpassingen te realiseren. Naast de scholen waar subsidie is voor het GoFlow binnenklimaat systeem, wordt dit voorbereid voor nog drie andere gebouwen.

Voor het verder verduurzamen van onze schoolgebouwen, installeren we zonnepanelen op daken van onze schoolgebouwen. We volgen daarbij wet- en regelgeving. Omdat een groot deel van de schoolgebouwen op het huidige of komende IHP staan, doen we dit niet direct voor alle schoolgebouwen. In januari 2023 heeft het college van bestuur het besluit genomen om circa 20 gebouwen in schooljaar 2023-2024 van zonnepanelen te voorzien. Op dit moment zijn 13 scholen in een gevorderde fase, waarbij constructieonderzoek van daken wordt uitgevoerd, offertes bij leveranciers zijn uitgevraagd en de capaciteit bij Netbeheer om stroom terug te mogen leveren wordt geborgd. Daarnaast werken we samen met de gemeente Rotterdam een pilot uit voor groene schooldaken, eventueel in combinatie met zonnepanelen. Hiervoor worden vijf daken nader onderzocht en hopen we meer duidelijkheid te krijgen in 2024. Dit jaar is gestart met maken van een eigen (BOOR) beleid. Verduurzaming vormt een onderdeel van dit beleid. De lopende acties zullen in het beleid geïntegreerd worden.

In samenwerking met een architect zijn twee scholen onderzocht waarvoor het BOOR-profiel met enkele eenvoudige aanpassingen beter herkenbaar zal zijn. Hierop zal in 2024 een evaluatie plaatsvinden. Op basis daarvan wordt het vervolg bepaald.

Op basis van het advies van de Brede Raad 010 wordt onderzocht welke scholen aanpassingen nodig hebben op het gebied van toegankelijkheid en uitgangelijkheid. Doordat de kaders voor dergelijke aanpassingen vanuit de gemeente pas recent beschikbaar zijn gekomen en door wisselingen bij team Huisvesting, is een overzicht van de scholen die aanpassing vergen en de daarvoor benodigde investering nog niet gereed. In 2024 zullen dergelijke aanpassingen meegenomen worden in bouwprojecten en renovaties, met als doel om met de gemeente een discussie te kunnen voeren over financiering in relatie tot doelstellingen.

12	Talentontwikkeling	De HR-review en de gesprekkencyclus vormen de basis voor talentontwikkeling. In 2022 zijn losse ontwikkeltrajecten gebundeld tot een integraal talentmanagementprogramma. Dit programma wordt in 2023 gekoppeld aan het IDT Talentontwikkeling en de gesprekkencyclus, resulterend in ontwikkelafspraken voor alle medewerkers. Voor de ontwikkelbehoeften zijn masterclasses en maatwerktrainingen ontwikkeld. We ontwikkelen en implementeren beloningsdifferentiatie met als uitkomst een gedifferentieerde toekenning van periodieken onder de medewerkers van BOOR.	
-----------	--------------------	--	--

Binnen het (s)bao is de HR-review onderdeel van de jaarlijkse, doorlopende HR-planning. Er zijn twee rapportagemomenten ingebouwd. Het interdisciplinair team (IDT) Talentontwikkeling gaat onderzoeken hoe we de talenten en huidige ambities van schoolleiders inzichtelijk kunnen maken en hoe we deze vervolgens kunnen matchen met een passende ontwikkelstap, taak en/of rol. Door deze beweging komt er ook ruimte voor onderwijspersoneel om taken of rollen op zich te nemen die nu door schoolleiders worden vervuld. De bovenschoolse directie heeft strategie- en visie-dagen over het onderwerp talentmanagement.

De projectgroep 'teacher tracks' heeft een proces gemaakt voor specialiseringsroutes voor leerkrachten. Zo zijn er specialiseringsroutes gericht op het jonge kind, intern begeleider, management en onderzoeksmogelijkheden met betrekking tot talentontwikkeling. Om deze beweging verder te ontwikkelen is er ondersteuning nodig van een online leerplatform. De aanbesteding hiervoor is eind 2023 gestart. Met behulp van het online leerplatform is het mogelijk

een tijd- en plaats-onafhankelijk digitaal leeraanbod voor elke medewerker te realiseren, passende opleidingen en trainingen te selecteren en (slim) in te kopen.

Andere ontwikkelingen op dit gebied:

- De mastertrack 'het jonge kind' is in september 2023 van start gegaan.
- Het aantal primoren is uitgebreid, zie doel 5 ((s)bao).
- Eind 2023 is gestart met de voorbereiding van een beleid met betrekking tot beloningsdifferentiatie. Uitwerking en implementatie volgt in 2024.

13	Wendbare organisatie	De doorontwikkeling van de transformatie naar een wendbare organisatie is zichtbaar in het leiderschapstraject en Anders organiseren met inachtneming van het waardenkompas, mindset 4.0 organisatie (doorontwikkelen van ontwikkelgroepen).	
----	----------------------	--	--

Ook in 2023 stond de wendbare organisatie en complementair denken en doen centraal bij de plenaire dagen voor schoolleiders. Daarmee wordt onder leidinggevend en denken vanuit 'samen één sector' actief gestimuleerd. Schoolleiders worden bijvoorbeeld roulerend betrokken bij het voorbereiden en evalueren van stappen en gezamenlijke momenten in het leiderschapstraject. Die werkwijze levert veel op: groei in participatie, betrokkenheid én verantwoordelijkheid voor het collectief.

In het kader van goed werkgeverschap en het behoud van nieuwe schoolleiders is het onBOORdingsprogramma aangescherpt en voor een deel sectoroverstijgend ingezet. Er wordt steeds meer verbinding gelegd binnen de organisatie om de onBOORding 'van ons allemaal' te maken en nieuwe medewerkers zo goed mogelijk te faciliteren, horen, binden en onderdeel te laten worden van BOOR als groter geheel in hun startperiode.

14	Door- ontwikkelen kwaliteits-zorg	De kwaliteitszorgcyclus is herijkt op het gebied van de audits en de jaarplancyclus. De audits passen we aan met behulp van nieuwe inzichten waardoor deze in effectiviteit wordt versterkt en waarbij er op maat kan worden uitgevoerd. De jaarplancyclus van scholen en de sector als geheel verbinden we beter met elkaar.	
----	-----------------------------------	---	--

In het (s)bao en vo is een nieuwe, meer waarderende auditsystematiek vastgesteld. De nieuwe systematiek wordt gedurende schooljaar 2023-2024 geïmplementeerd. Kern van de aanpassingen zijn:

- Kwaliteit van de audits en het draagvlak bij scholen verder verstevigen
- Wijzigingen in werkwijze, waaronder de frequentie en ruimte voor maatwerk
- Opzetten van een pool van auditoren van medewerkers uit de scholen en stevige gezamenlijke professionalisering
- Duidelijkere rol van de uitkomsten van de audits in onze kwaliteitszorgsystematiek.

15	Werken aan vakmanschap	Het onderwijs is zo goed als de mensen die erin werken: vakmanschap van de mensen die voor de klas staan en goed leiderschap van de leidinggevendenden vormen de belangrijke basis. Dit vraagt om een integrale HR-strategie voor beide thema's. In 2023 wordt deze strategie doorontwikkeld en geïmplementeerd, met gebruikmaking van de beschikbare HR-instrumenten. De huidige HR-strategie wordt bekeken en doorontwikkeld op basis van het nieuwe manifest en de beloftes.	
----	------------------------	---	--

Voor de zomer is door HR opgehaald hoe de sector kijkt naar het thema goed en aantrekkelijk werkgeverschap. In september heeft een (vervolg)bijeenkomst plaatsgevonden met bovenschools management en HR om met elkaar te spreken over verdere invulling van goed werkgeverschap en prioritering van onderwerpen voor de aankomende jaren. Hierop is een strategie ontwikkeld. Deze moet nog geïmplementeerd worden. De sectorspecifieke prioriteiten worden in het sectorjaarplan 2024 toegelicht. Binnen het (s)bao wordt gewerkt aan het inrichten van talentmanagement, de nieuwe directiestructuur en de aanbesteding van een digitaal leerplatform.

16	Van werkdruk naar werkgeluk	Werkdruk is een steeds terugkerend en weerbarstig onderwerp. Het roept vooral beelden op van wat er niet goed gaat. In 2023 ontwikkelen we een plan 'Van werkdruk naar werkgeluk' dat vanuit een positieve insteek naar het thema kijkt. Hiermee willen we de werkdruk verbeteren en baseren ons daarbij onder andere op de inzichten uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek.	
----	-----------------------------	--	--

In 2023 is een analyse gemaakt van de eerder in gang gezette interventies en wat aanvullend nog gedaan zou kunnen worden. Daarin zijn de resultaten uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek meegenomen. Het plan 'Van werkdruk naar werkgeluk' is een levend document en de gewenste toekomstige interventies nemen we mee in de BOOR-brede HR strategie 2023-2026. Het medewerkerstevredenheidsonderzoek van februari 2024 is voorbereid, waarbij inrichting aandacht is voor het zicht krijgen op de ervaren werkdruk.

17	Interdisciplinaire werkwijze	We geven inhoudelijk invulling aan de manier van organiseren die past bij een wendbare organisatie. We starten met interdisciplinaire teams (IDT's). Dit zijn zelforganiserende teams (met staf en lijn) die werken aan een project, doelstelling of ambitie van de sector. Medewerkers die in zo'n team opdrachtgever of opdrachtnemer kunnen zijn krijgen een training. In 2023 passen we de nieuwe werkwijze uniform toe en evalueren we deze.	
----	------------------------------	---	--

Een IDT werkt aan een projectopdracht gerelateerd aan de doelen in het sectorjaarplan. Deze opdracht wordt binnen een bepaalde vastgestelde termijn afgerond. In 2023 zijn alle projectplannen voor de verschillende IDT's geschreven. De IDT's zijn aan de slag gegaan met de uitvoering van de doelen. In februari 2023 is een kick-off georganiseerd voor de opdrachtnemers. De IDT's zijn op thema ook verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van plenaire scholingsdagen voor schoolleiders.

Om verbinding te creëren tussen alle teams en zicht te kunnen houden op de voortgang van de verschillende projecten, organiseert de sector 'sprints'. Tijdens de sprint presenteert de opdrachtnemer samen met een IDT-lid de voortgang van het IDT. In 2023 zijn twee sprintbijeenkomsten georganiseerd tijdens een plenaire dag voor schoolleiders.

3. Verantwoording van de beleidsthema's

Leeswijzer

Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen op de diverse beleidsterreinen. Daarna is er aandacht voor de verplicht maatschappelijke thema's⁸ behorende bij dit beleidsterrein. Op enkele plaatsen zijn de verplichte thema's aangevuld met thema's waarvan BOOR het van belang vindt om erover te publiceren. Ook wordt kort vooruitgeblikt op toekomstige relevante ontwikkelingen. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat in op het beleid rond risico's en risicobeheersing.

3.1. Algemene bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering van BOOR is dienstbaar aan en gericht op goed onderwijs op al onze scholen. In 2023 is de visie en ambitie bedrijfsvoering vastgesteld. BOOR wil de volwassenheid van de bedrijfsvoering verhogen en heeft daarvoor de volgende doelstellingen: hogere kwaliteit dienstverlening, minder bureaucratie, minder kwetsbaarheid, meer slagkracht en doelmatigheid, hogere wendbaarheid, meer kennis delen en meer solidariteit.

Zo is er ingezet op meer sturing, meer expertise en meer harmonisatie op de bedrijfsvoering door bijvoorbeeld het aanstellen van directeuren bedrijfsvoering. In het (s)bao is de werving hiervoor nog bezig, in het (v)so en bij BOOR Services is er een directeur bedrijfsvoering aangesteld. In het vo is deze ontwikkeling gaande door het versterken van de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering in twee clusters. Daarnaast is binnen de specifieke bedrijfsvoeringsfuncties een professionaliseringslag gaande.

3.1.1. Verantwoording (maatschappelijke) thema's

Belangstellingspercentage

Belangstellingspercentage in Rotterdam (peildatum 1 oktober 2023)	2020	2021	2022	2023*
Regulier basisonderwijs	32,7%	31,8%	31,8%	31,8%
Speciaal basisonderwijs	30,2%	32,0%	33,2%	32,9%
Speciaal onderwijs	47,0%	48,8%	47,6%	47,7%
Voortgezet speciaal onderwijs	45,2%	47,6%	48,5%	48,1%
Voortgezet onderwijs (inclusief vavo-leerlingen)	25,5%	25,8%	26,3%	25,9%
Totaal	30,6%	30,3%	30,5%	30,%

⁸ Deze verplichte thema's zijn op 5 december 2023 via een brief door de Inspectie van het onderwijs gepubliceerd.

Onderstaande tabel laat het aantal leerlingen van BOOR buiten Rotterdam zien.

BOOR-leerlingen buiten Rotterdam (peildatum 1 oktober 2023)	sector	2020	2021	2022	2023*
Zuidplas	vo	396	393	387	385
Lansingerland	vo	1328	1429	1517	1603
Gouda	(v)so	46	48	46	41

3.1.2. Toekomstige ontwikkelingen

In 2024 worden de hierboven geschetste lopende initiatieven in de sectoren, sectoroverstijgend en bij BOOR Services voortgezet. In maart 2024 start bij BOOR Services een directeur (bedrijfsvoering). Hiermee wordt versterking van de sturing op de entiteit BOOR Services beoogd en zal worden bijgedragen aan de doorontwikkeling naar een professionele shared service organisatie. De verwachting is dat de werving van de directeur bedrijfsvoering voor de sector (s)bao in het eerste kwartaal van 2024 wordt afgerond. In het vo wordt de samenwerking in de clusters voortgezet en verder geïntensiveerd.

De sturing op de bedrijfsvoering van BOOR als geheel krijgt vanaf 2024 meer structureel vorm door een periodiek overleg tussen de portefeuillehouder bedrijfsvoering van het cvb, de directeurs bedrijfsvoering (v)so en (s)bao, de bedrijfsvoeringsverantwoordelijken vanuit de clusters vo en de directeur BOOR Services. Op elk van de verschillende (PIOFACH-)bedrijfsvoeringsfuncties, zijn in het jaarplan 2024 doelen gesteld.

3.2. Onderwijs- en kwaliteitsbeleid

Ons kwaliteitsbeleid bestaat uit een voortdurend proces van sturing, monitoring, leren en verbeteren gericht op het behalen van de kwaliteitsdoelstellingen die op bestuurs-, sector- en schoolniveau zijn gesteld. Het gaat bij deze kwaliteitsdoelstellingen om de gestelde wettelijke eisen in de relatie tot onze eigen doelen en ambities. De onderwijskwaliteit omvat niet alleen het effectief aanleren van kennis en vaardigheden, maar ook het vormen van kinderen tot zelfstandige, zelfverantwoordelijke personen.

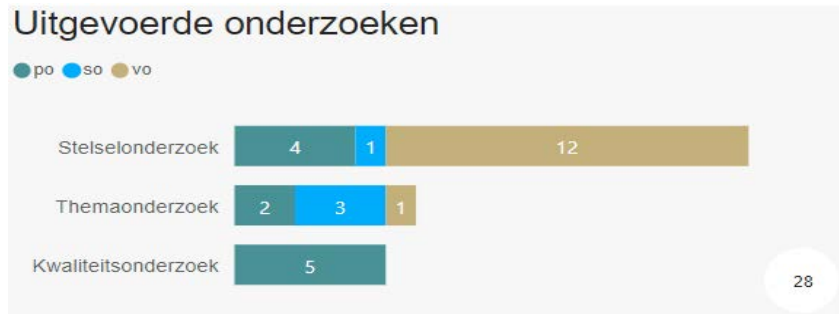
Bij BOOR wordt in alle sectoren gewerkt met het 4D-model, waarmee de scholen systematisch werken aan verbeteringen van onderwijskwaliteit. BOOR-scholen hebben hoge verwachtingen van de leerlingen en formuleren ambities op schoolniveau. Deze vormen de basis voor het onderwijsaanbod. Het onderwijs wordt afgestemd op de verschillende leerlingen. Zo krijgen alle leerlingen een passend aanbod dat aansluit op de schoolambities.

In 2023 is gewerkt aan het verder ontwikkelen van het kwaliteitszorgsysteem. Een voorbeeld daarvan is het doorontwikkelen van de auditsystematiek waarbij ook samen wordt gewerkt over de sectoren heen. Daarnaast is onderzoek gedaan naar een passend dataplatform om het management van BOOR van betere integrale stuurinformatie te voorzien. Er zijn ontwerpen voor dashboards ontwikkeld en er is een partij geselecteerd die het dataplatform samen met BOOR gaat realiseren. De scholen zijn verder geprofessionaliseerd in data-geïnformeerd werken.

Bezoeken en afgegeven oordelen Inspectie 2023

In 2023 zijn in totaal 28 Inspectie-onderzoeken op BOOR-scholen uitgevoerd. Het merendeel hiervan betreft stelselonderzoeken, waarbij in het afgelopen jaar de nadruk lag op professionalisering binnen schoolbesturen, de kwaliteit van de schoolexamens in het vo en zittenblijvers in het vo. Er zijn zes themaonderzoeken uitgevoerd, geheel

in het teken van de kwaliteit van de extra ondersteuning binnen scholen voor leerlingen die dit nodig hebben. Er zijn vijf kwaliteitsonderzoeken uitgevoerd in het (s)bao. De scholen zijn alle vijf als voldoende beoordeeld. Speciale vermelding verdient de Vierambacht die op alle kwaliteitsgebieden het oordeel “goed” kreeg van de Inspectie.

3.2.1. Verantwoording (maatschappelijke) thema's

Onderwijsresultaten

Basisonderwijs

Eindtoetsen basisonderwijs

Toets	2019	2020	2021	2022	2023	Aantal in 2023
IEP	79,4	-	77,8	77,8	78,9	38
CE	534,7	-	533,7	534,1	533,7	17
AMN	376	-	355,7	351,5	400,9	1

De scores van de eindtoetsen in het basisonderwijs laten voor IEP en Cito een stabiel beeld zien. Er is slechts één school die de AMN eindtoets gebruikt. Ook in 2023 is het aantal scholen dat voor de IEP eindtoets kiest toegenomen. Een belangrijke reden hiervoor is de kindvriendelijke opbouw en adaptiviteit. Dit is al een aantal jaar een lichte trend.

Referentieniveaus

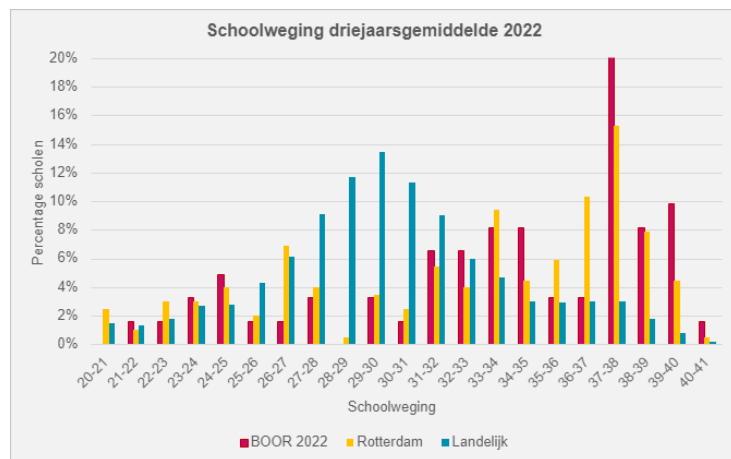
De eindtoets basisonderwijs meet voor de taaldomeinen lezen en taalverzorging en voor rekenen in welke mate de referentieniveaus worden behaald. In onderstaande tabellen zijn de percentages van BOOR terug te vinden. Het merendeel van de scholen behaalt goede resultaten op taal en rekenen voor wat betreft het referentieniveau 1F. De uitkomsten van de Cito- en IEP-eindtoetsen zijn ook stabiel. Er is een bescheiden negatieve relatie tussen zwaarte van de schoolpopulatie en behaalde referentieniveaus te zien. Daardoor blijft het voor flink wat BOOR-basisscholen lastig om de streefniveaus te behalen. Ook zijn er verschillen tussen redelijk vergelijkbare scholen te zien. Dit geldt vooral voor de scholen met een hoog schoolgewicht op het referentieniveau 2F/1S.

Leerlingen met ontheffing niet meegerekend.

Schooljaar	Lezen			Rekenen			Taalverzorging		
	<1F (onth)	1F (onth)	2F (onth)	<1F (onth)	1F (onth)	1S (onth)	<1F (onth)	1F (onth)	2F (onth)
2022/2023	5,4%	94,6%	64,2%	12,6%	87,4%	41,3%	4,2%	95,8%	60,4%
2021/2022	3,5%	96,5%	63,4%	12,5%	87,5%	34,9%	3,5%	96,5%	57,8%
2020/2021	5,4%	94,6%	69,3%	15,8%	84,2%	41,1%	10,3%	89,7%	48,9%
2018/2019	4,2%	95,7%	69,8%	9,3%	90,7%	43,5%	6,8%	93,1%	53,8%

Populatie basisonderwijs

Net als voorgaande jaren is het aantal scholen met een hoge schoolweging bij BOOR groter dan het landelijk gemiddelde. Dit betekent dat een groot deel van de BOOR-scholen een complexe leerling populatie kent. De gemiddelde schoolweging van BOOR-scholen komt overeen met Rotterdam, maar BOOR heeft relatief meer scholen met een hoge schoolweging (37-40). In tegenstelling tot het landelijke beeld, heeft BOOR minder scholen in het middensegment.

Voortgezet onderwijs

Resultaten examens voortgezet onderwijs

Het slagingspercentage was in 2023 met 84% lager dan andere jaren, ook voor COVID-19. Ook de percentielscores van BOOR zijn lager dan het landelijk gemiddelde. Onderliggend aan de gemiddelden is er een grote spreiding tussen scholen en binnen de onderwijsniveaus.

Afdeling	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Landelijk 2023
vmbo-b	98%	95%	94%	97%	99%	94%	96%
vmbo-k	98%	90%	98%	97%	99%	83%	94%
vmbo-(g)t	94%	93%	100%	97%	94%	85%	91%
Havo	86%	82%	98%	80%	85%	78%	84%
Vwo	92%	93%	99%	92%	92%	86%	89%

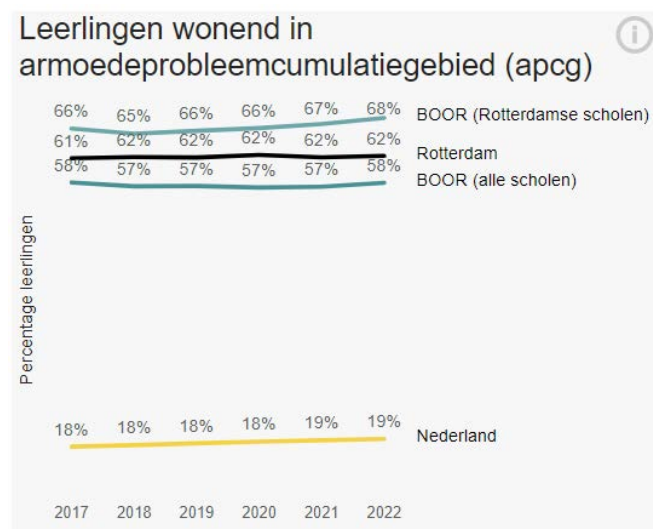
Na verschillende onrustige schooljaren als gevolg van de coronapandemie en bijbehorende maatregelen, was 2022-2023 voor het eerst weer een schooljaar zonder aangepaste examenvoorwaarden (zoals in de voorgaande twee jaren met de coronapandemie). Conform het landelijke beeld, is ook bij BOOR een dalende trend in de resultaten te zien⁹. Vmbo-leerlingen hebben in het afgelopen schooljaar nog minder onderwijs kunnen ontvangen, waardoor ze zich minder hebben kunnen voorbereiden op de examens. De resultaten liggen op sommige plaatsen onder de landelijke norm. Hier ziet BOOR-vo voor zichzelf een onmiddellijke opdracht. De sector zet er daarom de komende jaren stevig op in weer een stijgende lijn in de resultaten te bewerkstelligen, zoals beschreven in het jaarplan voor 2024. BOOR-vo wil duidelijk hebben hoe we als organisatie, medewerker en leerling/ouder succesvoller kunnen zijn. Dat begint met een diepgaande analyse van de situatie(s) om vandaaruit de vervolgstappen te bepalen. Hiervoor gaat de sector

9 https://sectorrapportage.vo-raad.nl/wp-content/uploads/2023/11/Sectorrapportage_VO_raad_2023_29Nov_2023.pdf

de werkwijze van de reeds bestaande werkgroep havo verder uitbouwen naar de andere onderwijsniveaus. Andere sleutelfactoren ziet BOOR-vo in inzet op basisvaardigheden, maatwerk in het aanbod van de brugklas en passend bevorderen.

Populatie voortgezet onderwijs

In het voortgezet onderwijs is het aantal leerlingen afkomstig uit een armoedeprobleemcumulatiegebied (APCG) ongeveer gelijk aan het Rotterdams gemiddelde, maar hoger dan het landelijk gemiddelde. Wanneer de niet-Rotterdamse scholen buiten beschouwing worden gelaten, is het aandeel van leerlingen uit APCG bij BOOR zelfs significant hoger dan in Rotterdam. Deze trend sinds 2018 is stijgend. Nederland en Rotterdam blijven daarentegen stabiel.

Toetsing en examinering vo

Alle BOOR-scholen die eindexamen afnemen, hebben een jaarverslag ingediend. In 2023 is hiervoor een nieuw format ontwikkeld en gebruikt, gericht op planmatig en cyclisch werken aan het verbeteren van examinering. De vo-scholen beschikken over deskundige examencommissies. De inhoud en het proces van examinering voldoen aan de wettelijke vereisten. De belangrijkste verbetermogelijkheden betreffen de evaluatie en borging van de kwaliteit van de schoolexamens. Het netwerk Examinering is in 2023 uitgebreid; naast de secretarissen zijn nu ook alle leden van de school-examencommissies lid van het netwerk. De school voor praktijkonderwijs nam in 2022-2023 voor het eerst examens af en is nu ook aangesloten op dit netwerk.

Resultaten examens (v)so

Het slagingspercentage voor de (v)so-scholen met uitstroomprofiel vervolgonderwijs is 98%. Daarmee is de sectornorm van 90% die in 2019 is vastgesteld ruimschoots behaald. Het slagingspercentage voor het nieuw ingevoerde vso-diploma dagbesteding en arbeid is 100%, iets waar we enorm trots op zijn.

Afdeling	2020	2021	2022	2023	Examenkandidaten 2023	Leerlingen examen behaald 2023
vso-diploma	nvt	nvt	100%	100%	63	63
vmbo-b/k	100%	100%	100%	100%	37	37
vmbo-(g)t	94%	100%	100%	97%	34	33
Havo	100%	100%	100%	94%	16	15
Vwo	100%	nvt	100%	100%	42	4
Totaal	97%	100%	100%	99%	154	152

Nationaal programma onderwijs

Interventies menukaart Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

In 2023 is de lijn van voorgaande jaren voortgezet. Er wordt door de scholen breed ingezet op interventies vanuit de verschillende categorieën van de menukaart NPO:

- **Meer onderwijs:** *bijna* alle scholen hebben hun onderwijs uitgebreid en soms wordt een zomer- en/of lenteschool ingericht.
- **Effectievere inzet onderwijs:** alle scholen zetten interventies in om het onderwijs effectiever in te richten. De meest gekozen interventies van deze categorie zijn één-op-één begeleiding, instructie in kleine groepen, individuele instructie, feedback en technieken voor begrijpend lezen. De interventies directe instructie, leren van en met medeleerlingen, beheersingsgericht leren, gesproken taalinterventies en fonemisch bewustzijn zijn door minder scholen ingezet.
- **Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling:** vrijwel alle scholen zetten interventies in gericht op het welbevinden, sportieve activiteiten en cultuureducatie.
- **Executieve functies:** de scholen spelen in op de vertraging in ontwikkeling executieve functies door middel van de interventies metacognitie/zelfregulerend leren en samenwerkend leren.
- **(Extra) inzet van personeel en ondersteuning:** er is extra personeel aangetrokken voor het verkleinen van klassen bij twee derde van de scholen. Een aantal scholen heeft daarnaast geïnvesteerd in extra onderwijsassistenten/instructeurs.
- **Faciliteiten en randvoorwaarden:** de vo-scholen hebben veel aandacht gehad voor duurzaamheid en bestendigheid van de interventies, zoals te zien aan het aantal scholen dat heeft gekozen voor inzet en/of continuering van professionalisering en/of schoolontwikkeling. Daarnaast zetten zij middelen in voor versterking van ouderbetrokkenheid, leermiddelen, data geïnformeerd werken en digitale middelen.

Instemming mr op NPO plannen

Op alle scholen zijn de plannen ter goedkeuring voorgelegd aan de personeelsgeleding van de mr van de betreffende school en is er door de mr ingestemd met het schoolprogramma NPO. Er zijn geen interventies geweest waarvoor instemming van de verschillende gmr's noodzakelijk was. Het opstellen en aanvullen van de schoolscan en opstellen en bijstellen van het plan NPO is onderdeel van de jaarplancyclus.

Inzet van personeel niet in loondienst (PNIL) op NPO

Voor de inzet van NPO wordt deels gebruik gemaakt van personeel niet in loondienst. In 2023 bedroeg deze inzet ongeveer 17,5% van de totale NPO-uitgaven.

Resultaten interventies

Scholen zien met name positieve effecten op de ontwikkeling bij interventies waarbij er meer gerichte/individuele aandacht is voor leerlingen. Dit betreft onder andere de uitbreiding van het mentoraat, klassenverkleining, lessen op maat, één-op-één begeleiding en interventies waarbij leerlingen elkaar verder helpen. Ook interventies gericht op verbetering van het sociaal-emotioneel welbevinden van leerlingen lijken een positief effect te hebben. Voorbeelden hiervan zijn activiteiten gericht op groepsvorming, uitbreiding van de zorg, uitjes en andere gezamenlijke activiteiten. Wat verder positief bijdraagt aan schoolontwikkeling, zijn activiteiten die betrekking hebben op professionalisering en versterken van het data-geïnformeerd werken. De genoemde effecten van de interventies zoals hierboven beschreven nemen toe naarmate deze langer ingezet zijn.

Scholen noemen ook interventies die (nog) niet het gewenste effect met zich meebrengen. Meerdere scholen geven aan dat de interventies die zij hebben ingezet gericht op de ontwikkeling van executieve functies niet of maar (zeer) beperkt effectief zijn. De ingezette middelen lijken nog niet altijd goed aan te sluiten bij wat er nodig is om deze

vaardigheden te beïnvloeden. Wat scholen ook benoemen is dat interventies waarbij externe partijen worden ingezet wisselend effectief zijn, afhankelijk van de kwaliteit van de individuele medewerker. De relatie met de eigen leerkrachten (en dus uitbreiding hiervan) maakt vaker dat interventies het gewenste effect hebben.

Passend onderwijs

Thuiszitters in het (s)bao en (s)vo

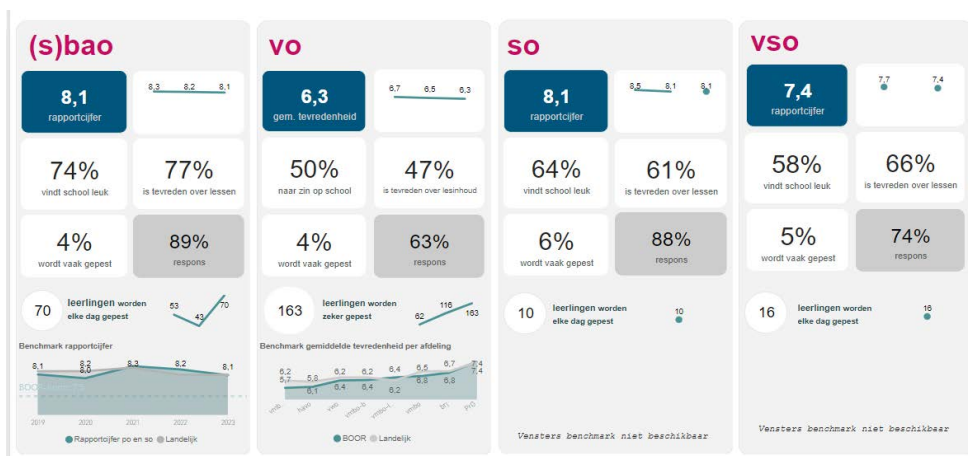
Het aantal thuiszitters is in heel Rotterdam wederom flink toegenomen, ook bij BOOR. Het aantal thuiszitters van de vier grote schoolbesturen is gestegen van 64 thuiszitters in 2022 naar 89 in 2023. Met name de grote groep leerlingen waarbij zorg voorliggend is (denk aan bijvoorbeeld psychische problemen) is zorgelijk. Het afgelopen schooljaar heeft de adviseur passend onderwijs ondersteund bij (potentiële) thuiszitters. Omdat er vroegtijdig al contact is tussen de school en de adviseur passend onderwijs, kan voorkomen worden dat kinderen thuis komen te zitten. De adviseur passend onderwijs wordt ingezet als overbrugging, indien er sprake is van wachtlijst voor een ander school of zorginstelling. Er is steeds beter zicht op thuiszitters. Sinds 2023 beschikt BOOR over een eigen dashboard, om zo de thuiszitters beter te registreren en monitoren.

Thuiszitters in het vo

Ook in het vo is het afgelopen jaar het zicht op het aantal en het type thuiszitters scherper geworden. Afgelopen schooljaar hebben we de samenwerking met Koers VO en Leerplicht verstevigd. Maandelijks ontvangen we overzichten van beide partners. Een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de drie grootste schoolbesturen en Koers VO gaat een specifieke aanpak ontwikkelen om thuiszitters door op- en afstroom te voorkomen, en om deze zo veel mogelijk binnen het eigen bestuur een passende plek te bieden. Er zijn nu drie oplossingsrichtingen ontwikkeld. Begin 2024 worden die verder bekeken en aangescherpt met vertegenwoordigers van de verschillende vo-scholen van BOOR.

Tevredenheidspelingen

Sinds dit schooljaar worden alle metingen van tevredenheid van leerlingen en ouders in een interactief dashboard opgenomen.

In het (s)bao blijft het gemiddelde rapportcijfer van leerlingen onverminderd goed en ruim boven de BOOR-norm van 7,5. Ook in vergelijking met landelijke cijfers doet BOOR het goed. Leerlingen geven aan het meest tevreden te zijn over de hulp van de leerkracht.

In het vo zien we een dalende trend. De daling houdt verband met de coronaperiode, waarin leerlingen weinig onderlinge sociale contacten hadden. De dalende tevredenheid bevestigt voor scholen het signaal dat de motivatie van leerlingen is gedaald en er meer sociaal-emotionele problematiek is onder leerlingen, waardoor zij met minder plezier

naar school gaan. Deze trend is ook landelijk in het hele vo zichtbaar. De vo-scholen hebben na de corona-periode flink ingezet op versterking van het pedagogisch klimaat en de sociale verbanden binnen de klassen. Ook wordt de leerlingbegeleiding waar mogelijk geïntensiveerd en wordt in teams het gesprek gevoerd hoe het onderwijs meer activerend kan worden ingericht.

De rapportcijfers van het (v)so zijn nagenoeg gelijk aan vorig jaar. Dit schooljaar is de sector overgestapt op een nieuwe manier van bevragen, dat maakt dat een vergelijking met eerdere jaren in het dashboard niet mogelijk is.

Sociale veiligheid

Op het gebied van sociale veiligheid laat het (s)bao een stabiele lijn zien: onveiligheid en pestgedrag zijn niet toegenomen. Ook hier zijn er verschillen tussen scholen. Opvallende ontwikkelingen zijn bij BOOR altijd aanleiding om samen met de schoolleider te kijken wat gedaan kan worden. In het v(s)o zien we traditioneel dat leerlingen zich vaak eerder onzeker en/of onveilig voelen. De scholen zijn zich hier ook bewust van. Er wordt veel aandacht besteed aan de sociale dynamiek in de school een aan extra ondersteuning waar dit nodig is. De ervaring van de afgelopen jaren op scholen is ook dat veel v(s)o-leerlingen weer moesten wennen aan de prikkels van de schoolomgeving na een periode van afstandsonderwijs. In het vo zien we, ondanks een dalende tevredenheid, geen toenemende gevoelens van onveiligheid.

3.2.2. Toekomstige ontwikkelingen

In 2024 gaat BOOR in alle drie de sectoren verder met de intensivering op de basisvaardigheden taal, rekenen/wiskunde, burgerschap en digitale geletterdheid. Een groot aantal scholen heeft hiertoe aanvullende financiering ontvangen en die zetten we voor een deel ook collectief in.

In 2024 is de oplevering van de eerste integrale sectordashboards en het bestuursdashboard. Hiermee ontstaat een nog beter inzicht in de resultaten op het gebied van onderwijs en bedrijfsvoering ten behoeve van verdere analyses en data-geïnformeerd werken.

In 2024 wil BOOR de aansluiting tussen onze scholen in het (s)bao en (v)so verder verbeteren. Ten eerste door in te zetten op de verbetering van de afstemming over in-, door-, en uitstroom van regulier en speciaal onderwijs en door het stimuleren van meer kennisuitwisseling tussen de sectoren. Ook ontwikkelen de sectoren in 2024 een gezamenlijke visie voor taalonderwijs, gaan zij data over bereikte referentieniveaus gezamenlijk benutten en stemmen zij de curricula op gebied van taalonderwijs verder op elkaar af. Om dit te bewerkstelligen, gaan het IDT taal en rekenen van het (s)bao en de werkgroepen taal en rekenen van het vo met elkaar samenwerken.

Door de verbinding te gaan leggen tussen collega's uit (s)bao- en vo-scholen, vergroot BOOR de gelijke kansen bij de overgang van (s)bao naar vo. Er staan zes bijeenkomsten gepland waarbij collega's uit (s)bao- en vo-scholen in gesprek gaan over wat werkt bij schooladvisering en overgang van leerlingen.

3.3. Personeelsbeleid & professionalisering

Het onderwijs kampt al een aantal jaar met grote personeelstekorten. Om die het hoofd te bieden, werkt BOOR als onderwijsbestuur samen met de gemeente en andere schoolbesturen. Binnen het convenant aanpak lerarentekort heeft BOOR voor het (s)bao en (v)so al in een vroeg stadium ingezet op het opleiden van zij-instromers en zogenoemde opstroomers, betere begeleiding van startende leerkrachten en anders organiseren van onderwijs. BOOR-vo-scholen leiden het eigen toekomstig personeel op als onderdeel van de Opleidingschool Rotterdam (OSR), een samenwerking tussen de Hogeschool Rotterdam en verschillende Rotterdamse vo-schoolbesturen.

De verwachting is dat het personeelstekort de komende jaren nog zal aanhouden. Daarom is in 2023 gestart met de vorming van onderwijsregio's voor basis- en voorgezet onderwijs. Middels de onderwijsregio's po en vo/mbo wordt in de samenwerking ingezet op het werven, matchen, opleiden, behouden en professionaliseren, maar ook het anders organiseren van onderwijs. Samen met andere partners in de regio vervult BOOR in de onderwijsregio's een voortrekkersrol. Zo investeert BOOR direct in de aanpak van het lerarentekort vanuit een collectieve maatschappelijke opdracht.

Daarnaast probeert BOOR als werkgever aantrekkelijk en onderscheidend te zijn.

Bijvoorbeeld door het werken aan zicht op het aanwezige talent en potentieel van onze collega's en hier ontwikkelkansen voor te bieden. Maar ook door ervoor te zorgen dat de basis op orde is op gebied van HR-gerelateerde administratie en applicaties, zodat BOOR-leidinggevenden en medewerkers gefaciliteerd worden om het best denkbare onderwijs te realiseren. De toelichting bij onderstaande doelen geeft nadere duiding aan de speerpunten en inspanningen op gebied van personeel en professionalisering in 2023.

3.3.1. Verantwoording (maatschappelijke) thema's

NPO: arbeidsmarkttoelage

Voor het versterken van de arbeidsmarktpositie van scholen met veel kwetsbare leerlingen, is door OCW met het onderwijsakkoord 2022 structureel budget beschikbaar gesteld. Dit is een vervolg op de arbeidsmarkttoelage die van toepassing is binnen het NPO. In het onderwijsakkoord is afgesproken dat sociale partners en de minister met elkaar in gesprek gaan over een mogelijke aanpassing van de huidige criteria voor de aanspraak op de middelen voor de schoolbesturen. Het gesprek hierover zal plaatsvinden op basis van de onderzoeksresultaten naar het effect van de arbeidsmarkttoelage. Naar verwachting komen deze resultaten in het eerste kwartaal 2024 beschikbaar. Voor het primair onderwijs is de toelage vanaf 1 augustus tot eind 2024 beschikbaar voor dezelfde vestigingen en functiegroepen als voorheen. Wel is de toelage ongeveer één derde lager dan voorheen.

Strategisch personeelsbeleid

Ons personeel bestaat uit professionele, betrokken medewerkers die werken vanuit hun eigen talent in een vitale organisatie. Het personeelsbeleid van BOOR faciliteert medewerkers en hun leidinggevenden om samen het best denkbare openbaar onderwijs van Rotterdam te realiseren.

Strategisch personeelsbeleid vraagt om een grondige structurele aanpak. Voor 2024 is dit een essentieel onderdeel van onze nieuwe HR strategie. Maar ook in 2023 hebben in het kader van strategisch personeelsbeleid diverse activiteiten plaatsgevonden. De ontwikkelcyclus en de HR-review stonden daarbij centraal.

De ontwikkelcyclus faciliteert medewerkers en hun leidinggevende om met elkaar de duurzame dialoog te voeren over professionele, persoonlijke en loopbaanontwikkeling. Door middel van trainingen worden schoolleiders gefaciliteerd in het voeren van de duurzame dialoog. Onderwerpen die daarin aan bod komen zijn: een inclusieve benadering van talent, bespreken van (door)groeimogelijkheden en het voeren van het goede gesprek over presteren. De uitdaging is om de juiste match te realiseren tussen talent (van de medewerker) en taak (vanuit de opgave en ambities van de organisatie).

De HR-review is ook dit jaar weer ingezet als instrument om te sturen op ontwikkeling en groei binnen de organisatie. Naast sturen is ook het kalibreren van talent en zicht krijgen op excellent functioneren een doel van de HR-review. Door met elkaar in gesprek te gaan over potentieel en prestatie van medewerkers ontstaat er een eenduidige wijze van kijken naar talent en prestatie en kan hier de juiste opvolging aan worden geven. Het geeft ook organisatiebreed inzicht in welk talent en potentieel er in huis is en in hoeverre dat aansluit bij de opgave waar BOOR voor staat.

Aanpak personeelstekort

Wij kunnen het lerarentekort niet oplossen. Maar we kunnen er wel voor zorgen dat BOOR als werkgever aantrekkelijk en onderscheidend is. En dat is nodig, want in alle BOOR-scholen wordt het tekort aan leraren en schoolleiders gevoeld. Waar eerst het tekort vooral opliep in het (s)bao en (v)so, zijn de tekorten nu ook in het vo steeds vaker merkbaar. Het is steeds lastiger om voldoende en goed toegerust personeel te vinden. Niet alleen het aantal vacatures blijft hoog, maar ook de doorlooptijd om vacatures in te vullen wordt steeds langer. Dankzij initiatieven zoals 'anders organiseren' en het opleiden van eigen personeel (zie inleiding van deze paragraaf) lukt het ons om het aantal vacatures enigszins op het niveau van vorig jaar te houden. Ook gaan we als participant binnen de onderwijsregio's de samenwerking met andere schoolbesturen en partijen verder intensiveren.

In 2023 hebben we opnieuw een arbeidsmarktcampagne op basis van de koers 'Sta open' uitgerold. Het doel was om leerkrachten aan te spreken die openstaan voor diversiteit en verandering in het onderwijs. Eén van de grootste successen was dat het aantal bezoekers aan de 'werken bij BOOR'-website meer dan verdubbelde.

Zoals genoemd is in 2023 gewerkt aan de basis voor de nieuwe HR-strategie. De strategie focust op de middellange termijn (2024-2026) en geeft onder andere antwoord op de vraag hoe we omgaan met de strategische uitdaging van het lerarentekort. We zetten niet alleen in op het vinden van nieuw talent, maar nadrukkelijk ook op het behouden van talent en het behouden van ex-medewerkers als ambassadeur van BOOR.

Uitkering na ontslag

BOOR kent geen boventaligheid van medewerkers. Gezien de tekorten op de arbeidsmarkt is ontslag veelal de laatste optie. Toch komt het voor dat vervroegd afscheid wordt genomen van medewerkers. Het streven is om dit in goed overleg met betrokkene te doen. Onderstaande tabel geeft de uitgaven aan kosten in euro's voor uitkeringen na ontslag weer voor de afgelopen vijf jaar.

	2019	2020	2021	2022	2023
vo¹⁰	219.929	258.439	269.651	257.596	170.299
po	282.546	308.139	316.007	237.660	189.674
Totale uitkeringslasten	502.475	566.578	585.658	495.256	359.973

In de sectoren (s)bao en (v)so hebben we te maken met de modernisering van het participatiefonds. Hiermee is het 'van-werk-naar-werk'-traject een bepalende factor geworden of iemand uiteindelijk in de WW komt. Het voorkomen van een werkloosheid is het uitgangspunt.

Ziekteverzuim

Vitale medewerkers vormen het fundament van een gezonde organisatie en daarmee de basis voor kwalitatief goed onderwijs. Het gemiddelde verzuimcijfer van BOOR is voor het jaar 2023 6,40%. In het jaar 2022 was dit verzuimcijfer 6,67%. Zowel het kortdurende en middellange verzuim is afgenomen in 2023. Met betrekking tot het hoog verzuim is te merken dat er nog steeds sprake is van achterstanden bij het UWV. Medewerkers die langer dan 2 jaar ziek zijn blijven hierdoor langer ziek in dienst. Dit heeft een opdrijvende effect van 0,21% op het verzuimcijfer.

In 2023 is het verzuimpercentage dus gedaald ten opzichte van 2022. Hierbij is de constatering wel dat medewerkers zich weliswaar minder vaak ziek melden, maar de werknemers die zijn uitgevallen door ziekte zijn langer ziek.

¹⁰ Exclusief de collectieve lasten (betreft een pro rata deel van de lasten van de gehele sector)

Juist nu de arbeidsmarkt krap is, steekt BOOR veel energie in het vroegtijdig signaleren van mogelijk verzuimrisico's en het monitoren en begeleiden van het verzuim. Vanuit het arbojaarverslag van 2022 kwam het kort verzuim als aandachtspunt naar voren. Daar is in 2023 veel aandacht voor geweest met als resultaat verlaging van het kort- en middelverzuim. In 2024 blijft er aandacht voor om te komen tot verdere verlaging van het kort- en middelverzuim.

Werkdrukmiddelen (vo)

Voor collectieve werkdrukmiddelen vo heeft BOOR in 2023 € 1,8 mln. ontvangen. Deze middelen zijn aan de scholen toegerekend op basis van de ontvangen bedragen per leerling. Op de diverse vo-scholen zijn op basis van afspraken en/of procesbeschrijvingen met medewerkers plannen opgesteld. Hierbij is rekening gehouden met de specifieke behoeftes en belangen. Deze zijn voorgelegd en besproken met de mr's. De middelen zijn besteed aan de volgende doelen:

- Extra ondersteuning leerlingen middels extra mentoraaturen
- Verkleinen van groepen, klassen en clusters
- Coaching van docenten
- Realisatie van betere voorzieningen
- Inzet leerling coördinatoren
- Inhuur van surveillanten
- Professionalisering van docenten
- Extra ondersteuning van docenten door onderwijsondersteunend personeel

Voor middelen die niet zijn besteed in 2023 wordt een bestemmingsreserve gevormd, zodat deze middelen in 2024 aan de genoemde doelen kunnen worden besteed.

3.3.2. Toekomstige ontwikkelingen

Voor het jaar 2024 staan onder andere de volgende onderwerpen op de agenda:

- Implementeren van de nieuwe HR strategie
- Doorontwikkeling van een professioneel indiensttredingsproces
- Aanbesteding voor de arbodienstverlening
- Implementeren van een digitaal leerplatform voor alle sectoren
- Opstellen en implementeren van een beleidskader voor zowel opleiden als beloningsdifferentiatie
- Verdere doorontwikkeling van AFAS
- Implementatie generiek functiehuis voor de sector vo (incl. BOOR Services)
- Een nieuwe opzet voor exit-enquêtes waaruit waardevolle data te genereren is

3.4. Huisvestingsbeleid, inkoop en facilitaire zaken

BOOR heeft als doelstelling sterke scholen in de hele stad en voor de hele stad beschikbaar te stellen. Dit houdt in dat de scholen een goede onderwijskwaliteit leveren, de huisvesting minstens aan huidige standaarden voldoet en een juiste bezetting van leerlingen in klassen nastreeft. Om dit te bereiken wordt samengewerkt met onder andere de gemeente en andere schoolbesturen. Bij BOOR wordt stadsbreed en per gebiedsdeel gekeken naar de spreiding van het openbaar onderwijs.

Het huidige IHP loopt tot 2024. Begin 2024 zal het nieuwe IHP 2024-2027 worden vastgesteld. Daarnaast is het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) 2021-2026 -geldend voor het vo- relevant.

Schoolgebouwen dragen in hoge mate bij aan een duurzaam, prettig en veilig leerklimaat. De verbetering van onze gebouwen heeft daarom continue aandacht. In 2023 zijn op diverse onderdelen goede resultaten behaald. Deze zijn beschreven bij doelstelling 11 van het (s)bao.

3.4.1. Verantwoording (maatschappelijke) thema's

Vastgoed

Een gedeelte van de portefeuille dat in de komende vijf tot tien jaar wordt vervangen vanuit het IHP:

- Van de volgende projecten is de nieuwbouw opgeleverd in 2023:
 - » de Plevier, een nieuw gebouw van 2815 m2 is opgeleverd in augustus;
 - » Wolfert Dalton, nieuwbouw van 5500 m2 is opgeleverd in oktober;
 - » OBS Nelson Mandela, een nieuw gebouw van 2158 m2, is opgeleverd in december.
 - » Renovatie Olympia College, fase 1 is opgeleverd in oktober.
- Van de volgende projecten loopt de uitvoering in 2023 en is de verwachting in 2024 op te leveren:
 - » Renovatie Olympia College
 - » Renovatie VSO De Hoge Brug
 - » Nieuwbouw 't ROeR (Mytyschool De Brug - SO+VSO-p en Tyltyschool - SO+VSO)
 - » Nieuwbouw De Archipel
 - » Nieuwbouw Thorbecke Talentschool Rotterdam VMBO
 - » Nieuwbouw Mytyschool De Brug VSO-t
 - » Nieuwbouw Jan Antonie Bijloo
 - » Nieuwbouw De Recon openluchtschool
 - » Nieuwbouw 2e Balsemienstraat (OBS Bloemhof / Pantarijn)
- Van de volgende projecten is in 2023 aan het ontwerp gewerkt:
 - » Nieuwbouw OSBS De Kameleon
 - » Nieuwbouw onderwijslocatie Laan op Zuid (Hugo de Groot)
 - » Nieuwbouw De Pilot Merkelbachstraat
 - » Nieuwbouw Piere Bayle/ De Vier Leeuwen
 - » Renovatie OBS De Globe
 - » Nieuwbouw Montessorischool Tuinstad
 - » Nieuwbouw Park16Hoven / De Stern
 - » Renovatie Daltonschoon De Margriet
- Van de volgende projecten is de businesscase gereed gekomen in 2023 en wordt de ontwerpfase in 2024 opgestart:
 - » Nieuwbouw OBS Over de Slinge
 - » Nieuwbouw Daltonschoon Overschie
- Van de volgende projecten is in 2023 aan de businesscase gewerkt (afronding moet nog plaatsvinden):
 - » Internationale Campus
 - » Nieuwbouw OBS De Schalm
- Van volgende projecten zijn in 2023 gesprekken gevoerd om te komen tot een startnotitie:
 - » Libanon Lyceum
 - » Uitbreiding Einstein Lyceum
 - » De Triangel
 - » 't Prisma, Sara Burgerhart
 - » 't Prisma, Nieuwe Wetering

- » Finlandia
- » Jacob Maris
- » Nieuwe locatie voor SBO Kindcentrum IJsselmonde (buiten IHP)

- De volgende projecten staan in 2023 op een IHP. Hiervoor is nog geen actie ondernomen op de startnotities:
 - » Erasmiaans Gymnasium (wel subsidie voor Goflow)
 - » De Toermalijn
 - » De Akkers
 - » De Barkentijn
 - » Jenaplanschool De Blijberg
 - » Kindcentrum Blijvliet
 - » OBS De Esch
 - » INOVA
 - » Kindcentrum de Klimop
 - » De Korf Montessori
 - » De Kruidenhoek
 - » De Mare, dislocatie
 - » Passe-Partout
 - » De Phoenix
 - » De Pijler
 - » Obs Prins Alexander
 - » Tylytschool Rotterdam
 - » Recon openluchtschool
 - » Dr. A. van Van Voorthuysenschool

De genoemde bouwprojecten uit het IHP worden volgens een standaardwerkwijze opgepakt. Er vindt met regelmaat afstemming plaats met de gemeente volgens een vaste fasering. In de businesscases staan alle uitgangspunten die uitgewerkt moeten worden in het ontwerp. Ook de financiële en stedenbouwkundige kaders worden hierin meegenomen.

In de periode tot 2030 worden circa 35 schoollocaties vervangen of gerenoveerd met gemeentelijke IHP-middelen. Door deze grote vervangingsopgave ontstaat een portefeuille van gebouwen die veilig en voor een groot deel duurzaam en comfortabel zijn.

Voor de overige locaties (totale huisvestingsportefeuille bevat 120 locaties en ca. 260.000 m²) is in kaart gebracht welke investering moeten worden gedaan om onze schoolgebouwen veilig, comfortabel en duurzaam te maken.

Duurzaamheid & maatschappelijk verantwoord ondernemen

BOOR pakt haar maatschappelijke rol op diverse manieren, bijvoorbeeld door actief participeren in de werkgroep CSR¹¹ van OCW. Daarnaast is gestart om beleid op te stellen op basis van Sustainable Goals. Hieronder een overzicht van diverse initiatieven:

- Vanuit het MJOP zijn CV-installaties vervangen voor nieuwe, energiezuinigere installaties en er zijn voorbereidingen getroffen voor vervangingen begin 2024. Op twee locaties zijn de voorbereidingen gereed om begin 2024 met

11 De CSR is een Europese richtlijn voor duurzaamheidsrapportage. Deze richtlijn verplicht ondernemingen te rapporteren over hun duurzaamheid door middel van verschillende duurzaamheidscriteria. In de CSR komen drie gebieden aan bod: Environment (milieu), Social (sociaal), en Governance (bestuur), ook wel ESG genoemd.

warmtepompen de gasgestookte installaties te vervangen en op twee locaties is de opdracht verstrekt om warmtepompen die bij de nieuwe CV installatie te plaatsen die in combinatie met zonnepanelen zorgen voor een deels energie neutrale warmte opwekking. De resultaten van deze eerste gebouwen met warmtepompen worden gebruikt om ervaring op te doen voor de verdere verduurzaming van bestaande locaties. Er zijn voorbereidingen getroffen om begin 2024 meerdere installaties te vervangen.

- In 2023 is gestart met de voorbereiding voor het plaatsen van zonnepanelen op 23 (bestaande) locaties. De eerste opdracht is verstrekt en begin 2024 worden de eerste installaties geplaatst. Deze installaties zullen bijdragen om in de toekomst de doelstelling van het energieakkoord van Parijs te halen.
- Bij drie gebouwen is een nieuw binnenklimaatconcept geïnstalleerd van GoFlow. Dit concept voorziet in een Frisse School met zeer energiezuinige verwarming/koeling. Deze drie gebouwen kunnen daardoor deels van het gas af.
- Bij basisschool de Korf wordt het gebouw aangesloten op stadverwarming en daardoor gasloos gemaakt. Alle voorbereidingen in samenwerking met Gemeente Rotterdam en Eneco zijn gereed.
- Door het in gebruik nemen van nieuwbouwlocaties in 2023 worden gebouwen met gas gesloopt of afgestoten. De nieuwe locaties zijn gasloos, energiezuinig en hebben meestal zonnepanelen. Door de vele nieuwbouw en renovatieprojecten binnen BOOR zal het gasverbruik de komende jaren aanzienlijk dalen. In combinatie met nieuwe, zuinigere CV-installaties daalt het gasverbruik per vierkante meter en werkt BOOR toe naar de 50% CO₂-reductiedoelstellingen die vereist zijn in de routekaart klimaatakkoord.

Ontwikkeling energiekosten

De scholen werden in het najaar van 2022 geconfronteerd met een substantiële stijging van de energiekosten, mede doordat lopende contracten met het (voormalige) Gazprom Energy moesten worden opgebroken en op de top van de markt nieuwe contracten moesten worden afgesloten. Hiervoor ontvangt BOOR compensatie vanuit het Rijk voor de extra kosten in 2022. In 2023 zijn de energieprijzen enigszins ‘genormaliseerd’ en is de energiemarkt wat meer tot rust gekomen. De inkoopprijs is echter nog altijd hoger dan in 2022. Het is onzeker of ook in 2023 compensatie zal worden toegekend door het Rijk. Tegelijkertijd heeft actieve sturing op klimaatbeheersing op de scholen in 2023 geresulteerd in een aanzienlijke energiebesparing. Dit energiebewustzijn willen we in 2024 continueren. Zoals in voorgaande paragrafen beschreven, is BOOR hard bezig met het energiezuiniger maken van de (school)gebouwen. Dit zal naar verwachting resulteren in lagere energiekosten op termijn.

3.4.2. Toekomstige ontwikkelingen

Met het vaststellen van het nieuwe IHP 2024-2027 heeft BOOR voor de komende jaren een uitdagende nieuwbouw/renovatie portefeuille. Op basis van goede ervaringen met de samenwerking in de afgelopen jaren is er binnen BOOR vertrouwen dat de geplande projecten in de komende jaren tot goede realisatie komen. BOOR zal zich blijven inspannen voor verdere verduurzaming.

3.5. ICT en Digitale geletterdheid

Centrale ICT-organisatie

De centrale ICT-afdeling die in de afgelopen drie jaar is opgebouwd, “staat”. Er werken vakkundige mensen die de scholen op een professionele manier ondersteunen en ontzorgen met ICT-gerelateerde zaken. Daarbij staat de continuïteit, (digitale) veiligheid en kwaliteit van het onderwijs voorop. De diensten van de centrale ICT-servicedesk worden beoordeeld met een gemiddelde van 4,81 uit 5.

Op de scholen zijn structureel ICT-stagiaires (digibuddies) ingezet om te ondersteunen bij ICT-werkzaamheden en -vragen. Zo wordt bijgedragen aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid in het bieden en leren van een stageplek en ontlasten we onze scholen met ICT-werkzaamheden en -vragen.

Infrastructuur

Eind 2023 zijn alle (s)bao-scholen gemigreerd naar de centrale moderne en betrouwbare ICT-omgeving. In de sector (v)so zijn vijf scholengroepen over. Het streven is de migratie van de overige (v)so-scholen het eerste kwartaal van 2024 gereed te hebben. Alle scholen in het (s)bao en (v)so beschikken sinds dit verslagjaar over een veilige internetverbinding en een modern wifi-netwerk. Dit geldt tevens voor een groot deel van de vo-scholen.

Samenwerking en kennisdeling

De ICT-medewerkers van de (vo) scholen en BOOR Services werken nauw samen en delen kennis en expertise om kundig en effectief in te spelen op de steeds snellere groei in technologische ontwikkelingen die kansen en risico's met zich meebrengt.

3.5.1. Verantwoording (maatschappelijke) thema's

ICT bekwaamheid leerkrachten en ondersteunende medewerkers

Voor alle medewerkers binnen BOOR is het essentieel om over vaardigheden en kennis van (veilig) digitaal werken te bezitten. Hier is dan ook in 2023 veel aandacht voor geweest. Alle medewerkers van de scholen die gemigreerd zijn naar de centrale ICT-omgeving hebben een training gehad in het digitaal (samen)werken in de cloud.

Op zeventien scholen hebben digitaal laaggeletterde leerkrachten gedurende een half jaar training gevolgd. Deze medewerkers hebben de training als zeer positief ervaren en het geleerde in praktijk weten te brengen.

In januari 2024 start het ICT-trainingsprogramma dat zich richt op het onderwijzen van digitale geletterdheid, anders organiseren (ICT inzetten in de klas, efficiënt organiseren van administratief werk en digitaal samenwerken) en veilig digitaal werken.

Informatiebeveiliging

In 2023 zijn er geen grote beveiligingsincidenten of datalekken geweest. Er is één beveiligingsincident voorgevallen, waarbij we melding hebben gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens. De impact was gelukkig gering en het incident is direct opgelost. Op basis van de geleerde lessen zijn maatregelen getroffen om kans op herhaling te verminderen.

Naast de doorvoering van technische en procesmatige maatregelen, is er veel aandacht besteed aan het verhogen van de bewustwording van medewerkers. Dit is gedaan door de ontwikkeling van een video, een structurele phishingmail-campagne, bijscholing van privacy-ambassadeurs, voorlichting, training en procedurerichtlijnen. In de praktijk merkt de afdeling ICT steeds meer bewustwording en verzoeken voor ondersteuning en voorlichting op scholen.

De invoering van de maatregelen uit het informatiebeveiligings- en privacy (IBP) plan 2023 is gerealiseerd, met uitzondering van dataclassificatie. Dit onderwerp heeft meer aandacht nodig en loopt door in 2024. Eind 2027 moet het funderend onderwijs voldoen aan niveau 3 van het landelijke normenkader IBP. BOOR scoort momenteel gemiddeld niveau 2,5 en is daarmee koploper.

De aandachtsgebieden op gebied van IBP zijn opgenomen in het IBP plan 2024 en de activiteiten voor 2024 zijn een voortzetting van de ingezette lijn. Dit betreft onder meer leveranciersmanagement en fysieke beveiliging. Naast inzet op preventie zijn voorbereidingen getroffen op eventuele incidenten en aanvallen. Zo is er bijvoorbeeld op BOOR-breed niveau en op scholen in de vo-sector geoefend met crisissimulaties. Middels het Incident responseplan is een draaiboek opgesteld hoe bij een cybersecurity-incident te handelen en zijn procedures afgesproken.

3.5.2. Toekomstige ontwikkelingen

Nu de basis van de veilige ICT infrastructuur en interne ICT dienstverlening in orde is, volgt in 2024 verdere borging en beheer. Met IBP werken we toe naar het voldoen aan het landelijke normenkader niveau 3 dat per 2027 vereist is.

Vanaf 2024 verschuift de focus van ICT zich nog meer naar inzet en waarde toevoegen in het onderwijs. De inzet op het vergroten van de ICT-bekwaamheid van onze leerkrachten en medewerkers loopt door. Dit is immers randvoorwaardelijk voor de geplande implementatie van een gestructureerd programma voor de ontwikkeling van digitale geletterdheid bij basisschoolleerlingen.

Parallel aan deze initiatieven is het tijd om een stap verder te gaan door (tijdrovende) administratieve taken op scholen verder te automatiseren, zodat er meer tijd vrijkomt voor het primaire onderwijsproces. Zo speelt BOOR in op de kansen, risico's en mogelijke veranderingen die ontwikkelingen zoals kunstmatige intelligentie van het onderwijs vraagt.

In 2024 wordt een ontwerp van een digitale leeromgeving voor onze leerlingen gemaakt dat beter aansluit bij de hedendaagse tijd. Deze inspanningen zijn een integraal onderdeel van ons streven naar een kwalitatieve, aantrekkelijke en innovatieve onderwijsomgeving.

ICT bekwaamheid & digitale geletterdheid

Vergroten ICT bekwaamheid medewerkers
Ontwikkelen digitale geletterdheid leerlingen

Digitaal organiseren

Automatiseren tijdrovende administratieve processen

Benutten kansen technologische ontwikkelingen voor het onderwijs (waaronder AI)

Ontwerpen Digitale leeromgeving van de toekomst

Integrale informatievoorziening

Ontwikkeling en analyse van stuurinformatie en dashboards

Data, duiden, doelen, doen

Kennisdeling en samenwerking

Organiseren kennisdeling en samenwerking (benutten schaalvoordelen)

Onderzoeken verdere samenwerking ICT vo scholen

ICT infrastructuur

Afronding ICT programma

Identiteit, toegangsbeheer en beveiliging

Continu verbeteren dienstverlening, beheer en ondersteuning

Hardwarebeleid

3.6. Financieel beleid

Het financieel beleid van BOOR is gericht op het maximaal inzetten van middelen voor het onderwijs. Daarnaast geeft het richting en inhoud aan versterking van het weerstandsvermogen als dat nodig en mogelijk is, om risico's voldoende het hoofd te kunnen bieden. In 2023 is ingezet op het opzetten van een rolling forecast, de verbetering van stuurinformatie en de verdere stroomlijning van de financiële organisatie.

Het invoeren van Bunq en Spendcloudpassen verloopt naar wens. Hiermee worden noodzakelijke decentrale betalingen via de decentrale Raborekeningen overbodig. De meeste van deze rekeningen konden hierdoor worden opgeheven. Daarnaast is ingezet op het maximaliseren van de renteopbrengst via schatkistbankieren. Dit wordt gedaan door de saldi op de nog overgebleven Raborekeningen zoveel mogelijk te minimaliseren en de betalingen en ontvangsten waar mogelijk te laten lopen via de hoofdbankrekening.

Net als in voorgaande jaren is een (meerjaren)begroting gemaakt voor een periode van vijf jaar. Voor het maken van deze begroting wordt een kaderbrief opgesteld. De kaderbrief geeft inzicht in de beleidsuitgangspunten waar de scholen rekening mee houden bij het opstellen van hun begroting. Enkele belangrijke en richtinggevendende kaders hebben betrekking op:

- Strategische kaders zoals opgenomen in de Koers van BOOR;
- Inhoudelijke kaders rondom huisvesting, ICT, human resources, onderwijskwaliteit en financiën.
- Een rendementseis als een scholengroep of sector niet voldoet aan de norm van ons weerstandsvermogen.
- De allocatie van de budgetten bovenschools.
- De allocatie van de budgetten voor BOOR Services en bestuur.
- De meerjarenbegroting sluit aan bij de strategische plannen van BOOR.

3.6.1. Verantwoording (maatschappelijke) thema's

Treasury

Treasury heeft bij BOOR primair als doel het tijdig kunnen voldoen aan verplichtingen, het beheersen van de financiële risico's en secundair het reduceren van de financieringskosten, oftewel het waarborgen van de financiële continuïteit van de organisatie.

Overtollige middelen zijn voldoende rentedragend via schatkistbankieren, hierdoor is het niet noodzakelijk te beleggen. Het is hierbij van belang dat het saldo op de rekeningen die niet gekoppeld zijn aan schatkistbankieren tot een minimum wordt beperkt. Overtollig privaat geld wordt weggezet op een deposito of andere spaarvorm.

Deze uitgangspunten sluiten volledig aan bij de criteria van de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Bij het voeren van het treasury-beleid zijn de volgende treasury-instrumenten toegestaan:

- Onderhandse geldleningen
- Rekening-courant krediet
- Kasgeldleningen
- Deposito's
- Obligaties
- (Hypothecaire) leningen
- Operational Lease
- Financial Lease

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het treasurybeleid ligt bij het cvb, het (bovenschools) management en het team Financiën. Het besluit tot het aangaan van kredietovereenkomsten wordt genomen door het cvb, met uitzondering van geldleningen boven een miljoen euro. Hiervoor is goedkeuring van het algemeen bestuur en de gemeente nodig.

Treasurystatuut

Het treasurystatuut is in 2022 aangepast en opnieuw vastgesteld aangezien verschillende wijzigingen die doorgevoerd waren op het gebied van treasury binnen BOOR nog niet verankerd waren in het treasurystatuut.

Treasuryverslag

In 2023 lag de focus – naast het reguliere liquiditeitsbeheer – op het verder terugdringen van het aantal schoolrekeningen en kasgelden. Ook is aandacht besteed aan de uniformering van betalingen op scholen.

Schatkistbankieren

De publieke middelen van de hoofdrekening van BOOR zijn gekoppeld aan de Schatkist. BOOR heeft een (niet gebruikte) kredietfaciliteit van € 23,7 miljoen bij de Staat der Nederlanden.

Beleggingen en leningen

In de toelichting op de balans is een overzicht gegeven van de liquide middelen op bankrekeningen en bij schatkistbankieren. Tevens is in de toelichting op de balans een overzicht opgenomen van de lang- en kortlopende schulden.

Allocatie van middelen

In de kaderbrief zijn de kaders en beleidsuitgangspunten voor allocatie van baten en lasten opgenomen. Het beleidsuitgangspunt voor de allocatie van middelen is gebaseerd op het subsidiariteitsbeginsel, waarbij de beslissingsbevoegdheid en dus ook de bijbehorende budgetten op een zo laag mogelijk niveau binnen de organisatie worden belegd. Binnen BOOR wordt (s)bao, vo en (v)so aangeboden. De verschillende financiële stromen zijn gescheiden. De Rijkssubsidies worden, na bekostiging van BOOR Services en Bestuur, volledig toegekend aan de sectoren en scholen. Scholen vragen voor specifieke doeleinden subsidies aan, deze worden volledig gealloceerd naar de scholen, de uitgaven als gevolg van die subsidies worden daar ook gedaan. Een belangrijk kader is het hanteren van een minimale grens voor het weerstandsvermogen van de stichting van 8% en het feit dat de exploitatie na resultaatbestemming minimaal nihil bedraagt.

Alhoewel het subsidiariteitsprincipe leidend is, is een aantal zaken bovenschools of op stichtingsniveau georganiseerd. De mate waarin zaken bovenschools georganiseerd zijn, verschilt per sector. Deels komt dit door de aard van de sectoren, deels omdat het historisch op een bepaalde manier gegroeid is.

De mate waarin zaken bovenschools georganiseerd zijn kan in de loop van de tijd veranderen. Binnen BOOR Services wordt ondersteuning gegeven aan de sectoren en scholen op de gebieden onderwijskwaliteit, ICT, HR, huisvesting en inkoop en financiën. Nadere inzicht in de verdeling van middelen tussen bestuur, BOOR Services en de sectoren is opgenomen in het onderdeel 'verantwoording van de financiën'.

Onderwijsachterstandenmiddelen

De middelen voor onderwijsachterstanden worden gealloceerd op basis van de achterstandsscores van het CBS. Dit is in lijn met het beleidsprincipe op basis van het subsidiariteitsprincipe. De keuze voor deze wijze van alloceren is verankerd in de kaderbrief en daarmee in de reguliere besluitvorming. Bij BOOR heeft de sector (s)bao een grote groep scholen die een schoolweging van 35 of hoger hebben.

De volgende maatregelen worden door deze scholen genomen:

- Klassenverkleining (dus inzet van meer fte personeel om de groepsgrootte kleiner te kunnen houden);
- Inzet van klassen-assistenten (grotendeels in de onderbouw);
- Specifieke materialen en scholing, denk aan ondersteunende taal- en rekenmethoden aanvullend op de bestaande methoden;
- Inzet van externe specialisten;
- Bezoeken aan musea etc. ter ondersteuning van het lesprogramma (kinderen de echte wereld laten ontdekken en de woordenschat-netwerkstructuur te ondersteunen).

Voor deze maatregelen wordt gekozen omdat:

- Klassenverkleining: De veronderstelling is dat met een bepaalde groepsgrootte beter tegemoet kan worden gekomen aan de onderwijsbehoefte van achterstandsleerlingen. Als de analyse is dat een grote groep kinderen verlengde instructie nodig heeft, is het zeer moeizaam om dit te realiseren in een groep van 30 leerlingen;

- Als de analyse is dat veel kinderen de school instromen en het Nederlands nog onvoldoende machtig zijn, wordt er eerder gekozen voor de inzet van een onderwijsassistent in de onderbouw. Hierdoor is het voor leerkrachten organisatorisch beter realiseerbaar om veel kleine kringactiviteiten aan te bieden om jonge kinderen te ondersteunen bij het uitbreiden van de woordenschat en het creëren van een taal- en rekenrijke leeromgeving;
- Extra materiaal wordt ingezet om de achterstandsleerlingen extra ondersteuning te bieden om de achterstand op het taal- en rekenonderwijs in te lopen;
- Inhuur van externen en het bezoeken van externe locaties (denk aan musea, maar ook het strand, de duinen en het bos etc.) heeft als doel achterstandsleerlingen kennis te laten maken met een wereld die hen van huis uit niet vanzelfsprekend geboden wordt.

3.7. Risico's en risicobeheersing

In deze paragraaf worden de verplichte onderdelen behandeld uit hoofdstuk B. Overige rapportages zoals beschreven in de handreiking continuïteitsparagraaf.

3.7.1. Intern risicobeheersingssysteem

Alle gebeurtenissen die BOOR kunnen hinderen om de strategische doelstellingen te behalen worden als risico's beschouwd. Om inzicht in en grip op de risico's te houden, is risicomanagement geïmplementeerd binnen BOOR. Dit omvat niet alleen het tijdig signaleren en identificeren van potentiële dreigingen, maar vooral het met een bepaalde mate van zekerheid ervoor zorgen dat de risico's binnen aanvaardbare proporties blijven.

3.7.2. Belangrijkste risico's en onzekerheden

De belangrijkste risico's en onzekerheden zien wij op het terrein van Externe ontwikkelingen, Onderwijskwaliteit, Personeel en Bedrijfsvoering.

Externe ontwikkelingen

Externe ontwikkelingen hebben direct en indirect invloed op ons overall risicoprofiel. Zo ervaren we de impact van de **geopolitieke instabiliteit** door oorlogen en daarmee gepaard gaande migratie en vluchtelingenstromen. Dit zorgt voor extra instroom van leerlingen in het ISK. Tegelijkertijd ervaren we de gevolgen van de politieke onzekerheid, **oplopende inflatie** en **toenemende armoede** onder de bevolking. We hebben oprechte zorg over de **toenemende polarisatie**, ook onder onze leerlingen.

De volgende preventieve en detectieve maatregelen zijn onder andere getroffen om het restrisico binnen de beïnvloedings sfeer van BOOR te beheersen:

- Inflatie / armoedeproblematiek. De inflatie en gestegen energie- en brandstofprijzen leiden tot meer armoedeproblematiek in gezinnen van onze leerlingen. De hulp van BOOR-scholen verschilt per locatie en per wijk, maar richt zich in het algemeen op signaleren, ondersteunen en stimuleren. Scholen zijn kritisch op de activiteiten die worden bekostigd vanuit de vrijwillige ouderbijdrage en de verplichte schoolkosten.
- Vanuit goed werkgeverschap hebben wij extra oog voor de situatie van het onderwijspersoneel. Interventies kunnen heel praktisch van aard zijn, zoals de inzet van een budgetcoach, die een medewerker helpt om zijn financiële zaken op orde te krijgen. Een interventie kan ook psychosociaal van aard zijn, bijvoorbeeld door de inzet van bedrijfsmaatschappelijk werk.

Onderwijskwaliteit

Op het gebied van onderwijs zien we de volgende risico's en onzekerheden.

- De coronapandemie heeft grote gevolgen gehad voor de leerlingen. Om **leervertragingen** aan te pakken en de sociaal-emotionele ontwikkeling en welzijn van leerlingen te bevorderen bieden scholen extra ondersteuning op basis van de NPO-subsidiemiddelen. Dit programma loopt tot en met schooljaar 2024-2025.
- Te veel leerlingen verlaten het funderend onderwijs zonder goede beheersing van de **basisvaardigheden**, zoals taal, rekenen, digitale geletterdheid en burgerschap. Dit is voor een leerling nodig om andere schoolvakken succesvol te kunnen volgen en klaar te zijn voor het vervolgonderwijs en de maatschappij in het algemeen.

De volgende preventieve en detectieve maatregelen zijn onder andere getroffen om het restrisico binnen de beïnvloedingssfeer van BOOR te beheersen:

- Met de inzet van de NPO-middelen zijn op iedere school interventies ingezet om leerachterstanden in te lopen. Daarnaast is er veel extra aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en het algehele welbevinden. In 2023 is extra ondersteuning gegeven om achterstanden weg te werken of om vertragingen verder in te lopen.
- Voor alle scholen die aan de subsidievoorwaarden voldoen is subsidie basisvaardigheden aangevraagd. Inmiddels zijn activiteitenplannen opgesteld door de individuele scholen. In alle gevallen gaat het hier om activiteiten rondom taal en rekenen. Daarbij maken we optimaal gebruik van de financiële middelen die vanuit het Masterplan Basisvaardigheden beschikbaar zijn gesteld.

Personeel

Op het gebied van personeel zien we de volgende risico's en onzekerheden:

- Allereerst blijft het **personeelstekort** een grote zorg. In alle BOOR-scholen wordt het tekort aan leraren en schoolleiders (steeds meer) gevoeld. Waar eerst het tekort opliep in het basis- en het speciaal onderwijs, zijn de tekorten ook in het voortgezet onderwijs op steeds meer plekken merkbaar. De schoolorganisatie blijft daardoor kwetsbaar en zet de onderwijskwaliteit onder druk. Positieve ontwikkeling is dat de regio Rotterdam in het algemeen en BOOR specifiek steeds meer controle krijgt over dit vraagstuk. Dit kan niet los gezien worden van onze inspanningen in het kader van het convenant 'Slim organiseren'. Tegelijkertijd blijven de (landelijke) prognoses voor de middellange en lange termijn zorgelijk. De vraag naar leerkrachten is sterk toegenomen door uitvoering van het NPO en komt bovenop het tekort dat er al was. Ook BOOR ziet zich genoodzaakt nog veelvuldig gebruik te maken van externe inhuur om de continuïteit van het onderwijs te kunnen borgen.
- We zijn content met het recent afgesloten onderhandelaarsakkoord voor de CAO **2023-2024**. De afspraken maken het werken in het funderend onderwijs aantrekkelijker. In het onderhandelaarsakkoord is een voorschot genomen op verwachte loonindexatie door het Rijk in 2024. Formeel is hiertoe nog niet besloten en derhalve als onzekerheid in de risicoparaagraaf opgenomen.
- Daarnaast hebben we nog steeds te maken met **mutaties van personeel op scholen met een complexe leerlingpopulatie** naar scholen met minder werkdruk. Personeel op scholen met een complexe leerlingpopulatie ontvangt een arbeidsmarkttoeslag. Deze toeslag is tijdelijk en is vooralsnog niet structureel geborgd.
- Het **12-mnd voortschrijdend ziekteverzuim** (incl. zwangerschapsverlof en personeel meer dan 2 jaar ziek) daalde -in lijn met de landelijke ontwikkeling- bij BOOR van 6,67% naar 6,44%. Corona heeft de afgelopen jaren een grote impact gehad op directie, leraren en onderwijsondersteunend personeel zelf. Dit leverde extra druk op.

BOOR stelt alles in het werk om de risico's met betrekking tot personeel adequaat te managen. Desondanks blijft het restrisico dat overblijft voor BOOR hoog. De volgende preventieve en detectieve maatregelen zijn onder andere getroffen om het restrisico binnen de beïnvloedingssfeer van BOOR te beheersen:

- Anders organiseren van het basisonderwijs. Daarbij richten we ons enerzijds op het vergroten van de instroom en het beperken van de uitstroom en anderzijds door het onderwijs anders te organiseren. Dit doen we onder andere

met behulp van de inzet van anders bevoegden, digitale middelen en een grotere variatie qua achtergrond en expertise in de schoolteams. We leiden op grote schaal zij-instromers op en hebben de begeleiding van startende en zittende leerkrachten geïntensiveerd. Voor de aanpak van het lerarentekort ontvangen de G5-steden ook vanaf 2024 nog extra middelen.

- Uitwerken van de mogelijkheden voor ‘Anders Organiseren’ in het voortgezet onderwijs in 2023-2024.
- Uitwisselen van ervaringen om het onderwijsproces en de organisatie op school zo in te richten dat de kern van het onderwijs, lesgeven, zo goed mogelijk kan plaatsvinden.
- Participatie in de Opleidingschool Rotterdam (OSR), waarin goed begeleide opleidingsplaatsen in de aangesloten scholen wordt geboden aan ambitieuze, gemotiveerde eerste- en tweedegraads studenten en docenten. Door regionale samenwerking speelt de OSR een belangrijke rol bij de aanpak van problemen op de arbeidsmarkt in het onderwijs;
- Participatie in het BOSS-traject, een samenwerkingsverband tussen de Pabo, het Kenniscentrum Talentontwikkeling (KCTO) van Hogeschool Rotterdam (HR) en stichtingen (besturen) voor primair onderwijs, waardoor de instroom uit de Pabo's wordt vergroot;
- Uitvoering van Strategisch HR-beleid voor het binden, boeien en laten bloeien van medewerkers.
- Leiderschapontwikkeling. Uitvoering leiderschapstrajecten, interne en externe opleidingstrajecten om de medewerkers te ondersteunen bij het ontwikkelen van hun talenten en daarmee een aantrekkelijk werkgever te zijn;
- Uitvoering actief mobiliteitsbeleid.
- Uitvoering actief beleid bij ziekteverzuim, met aandacht voor het herstel en welbevinden van medewerkers.

Bedrijfsvoering

Op het gebied van bedrijfsvoering zien wij als belangrijkste risico's en onzekerheden:

- **De ontoereikendheid van de bekostiging voor het funderend onderwijs.** De financiële kengetallen laten een vertekend beeld zien door allerlei ontvangen incidentele subsidies voor het funderend onderwijs. Dit biedt weliswaar een oplossing voor de korte termijn, maar is niet structureel van aard. Daarnaast brengt het een veelvoud aan regels en bestedingsvoorschriften met zich mee. Onder de motorkap is iets aan de hand: de structurele bekostiging van het funderend onderwijs is ontoereikend. Dit wordt in de langere termijnplanning zichtbaar vanaf 2025, nadat de incidentele middelen zijn stopgezet. Voor het funderend onderwijs is het van essentieel belang dat een volgend kabinet wél kiest voor structurele financiering. Het risico van ontoereikende bekostiging wordt in het basisonderwijs versterkt door de wijziging in het betaallitme in 2022 van OCW. Het tekort dat hierdoor in 2022 ontstond, is ten laste gegaan van het in de voorbije jaren opgebouwde weerstandsvermogen.
- **De ontoereikende bekostiging voor onderwijshuisvesting.** Er liggen voor de komende jaren grote opgaven op het gebied van verbetering van de luchtkwaliteit (ventilatie-investeringen) en verduurzaming. Naast de hieraan verbonden investeringen is de bekostiging voor onderwijshuisvesting ontoereikend om de panden duurzaam in stand te houden; de investeringen over de levensduur van een pand uitgesmeerd. We zijn content met het relatief grote aantal nieuwbouw- en renovatieprojecten van BOOR-scholen in Rotterdam. Dit neemt niet weg dat een groot deel van onze scholen de komende jaren worden geconfronteerd met hoge(re) kosten van onderhoud en afschrijvingskosten.
- De financiële impact van het **vervallen van de overgangsregeling groot onderhoud.** De regeling is inmiddels definitief en wordt per 1-1-2024 van kracht. Voor 2023 wordt nog gebruik gemaakt van de overgangsregeling (RJO artikel 4 lid 1). In 2024 zullen we (aanvullend aan de additionele dotaties in de voorbije jaren) een extra dotatie moeten doen aan de onderhoudsvoorziening ten laste van het weerstandsvermogen. Dit is in de meerjarenbegroting verwerkt.
- Onze scholen werden in het najaar van 2022 geconfronteerd met een substantiële **kostenstijging van de energiekosten**, mede doordat lopende contracten met het (voormalige) Gazprom Energy moesten worden opgebroken en op de top van de markt nieuwe contracten moesten worden afgesloten. In 2023 zijn de

energieprijzen enigszins ‘genormaliseerd’, met dien verstande dat de inkoop prijs nog altijd hoger is dan in 2022. Tegelijkertijd heeft actieve sturing op klimaatbeheersing op de scholen in 2023 geresulteerd in een aanzienlijke energiebesparing. Het risicoprofiel kon dan ook neerwaarts worden bijgesteld. Ons energiebewustzijn willen we in 2024 continueren.

- Daarnaast zien wij toenemende risico's op het gebied van ICT (o.a. **cybersecurity**).
- Kansen liggen er op het gebied van **verdere doorontwikkeling van de interne bedrijfsvoering** naar een volgend volwassenheidsniveau, waarmee de wendbaarheid kan worden vergroot.

De volgende preventieve en detectieve maatregelen zijn onder andere getroffen om het restrisico binnen de beïnvloedingssfeer van BOOR te beheersen:

- Bezwaarprocedure tegen vervallen van de vordering op OCW als gevolg van wijziging in het betaalritme. Actualiteit is dat de minister het bezwaarschrift van de 230 schoolbesturen ongegrond heeft verklaard. Vanuit de PO-Raad is met ondersteuning van een advocatenkantoor een beroepsprocedure opgestart namens de 230 schoolbesturen. De zitting zal plaatsvinden op 15 februari 2024 waarna normaal gesproken binnen 6 weken een uitspraak volgt.
- Bezwaarprocedure tegen het inconsistent beleid van de minister rondom het 5e sanctiepakket van de EU. EZK heeft inmiddels compensatie toegezegd voor de financiële nadelen vanwege opzegging gascontract met Gazprom dat leidt tot een compensatie over 2022 van ca. € 1,1 miljoen.
- Actueel houden van strategische huisvestingsplannen en uitvoering daarvan.
- Opstellen meerjarig ventilatieplan (incl. de financiële impact daarvan). Bij BOOR voldoet de ventilatie van alle scholen aan het bouwbesluit voor bestaande bouw. Het LCVS (landelijk coördinatieteam ventilatie scholen) adviseert op aangeven van de GGD een hogere norm te behalen met alleen mechanische ventilatie. Die ventilatienorm is gelijk aan het bouwbesluit voor nieuwbouw. Een groot deel van de scholen, landelijk, binnen Rotterdam en dus ook bij BOOR kan hier nu en op korte termijn niet aan voldoen. Door een sterk verouderd gebouwenbestand ligt het percentage van schoolgebouwen dat niet voldoet aan de ventilatienorm van de GGD op 40%. De locaties die niet aan de nieuw opgelegde norm voldoen worden goed (op natuurlijke wijze) geventileerd. Dit wordt ook gemonitord met klimaatsensoren zodat gericht maatregelen kunnen worden genomen. Tevens bundelen Rotterdamse schoolbesturen de krachten met de gemeente om te komen tot inzicht en overzicht zodat middelen in het volgende IHP ook op ventilatienormen zo efficiënt mogelijk worden ingezet. Er is een overzicht gemaakt in hoeveel gebouwen met behulp van SUVIS-subsidie de klimaatbeheersing op orde moet worden gebracht. Er is een beperkt aantal scholen waarvoor dit inmiddels is gebeurd of waar dit loopt. Tot slot wordt op plaatsen waar vanuit het MJOP grootschalige werkzaamheden plaatsvinden, extra geïnvesteerd in ventilatie.
- Het ICT-versnellingsprogramma is in 2023 afgerond: iedere school beschikt inmiddels over een goede en veilige ICT-infrastructuur. Door een gelaagde aanpak en voortdurende evaluatie van beveiligingsmaatregelen en het bijwerken daarvan hebben we de risico's op het gebied van cybersecurity verkleind. Dit is van cruciaal belang voor scholen, gezien de groeiende afhankelijkheid van digitale systemen en technologieën. Inmiddels wordt nagedacht over de volgende stap: het formuleren van een wenkend perspectief over hoe we ICT willen inzetten in het onderwijs met een sterkere nadruk op het onderwijskundig/didactisch vlak.
- Uitvoering van het meerjarig programma 'Harmonisatie Bedrijfsvoering'. Sinds 2022 werken we aan de doorontwikkeling van bedrijfsvoering. Daartoe is een BOOR-breed programma opgezet om tot meer harmonisatie van bepaalde bedrijfsvoeringsprocessen te komen. Op basis van onderzoeken is een visie en ambitie geformuleerd. Parallel hieraan is gewerkt aan het herladen van de besturingsfilosofie en het opstellen van een uitvoeringsagenda.

4. Continuïteitsparagraaf

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de financiële staat van BOOR. De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief, de tweede paragraaf geeft een analyse van het afgelopen boekjaar en in de laatste paragraaf komt de financiële positie van de stichting aan bod.

4.1.1. Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

BOOR is een financieel solide organisatie, ook als we kijken naar het meerjarig perspectief. Tegelijkertijd zien wij voor de toekomst wel een aantal uitdagingen en onzekerheden.

- Met de inzet van de NPO-middelen en subsidie Basisvaardigheden zijn op iedere school interventies ingezet om **leerachterstanden** in te lopen. Hiervoor worden specifieke bestemmingsreserves benut. De interventieprogramma's lopen door tot en met schooljaar 2024-2025.
- Vanaf 2025 wordt meer zichtbaar dat de **structurele bekostiging** voor het funderend onderwijs ontoereikend is, met name in het (s)bao. De relatief grote hoeveelheid ontvangen incidentele middelen (onder andere NPO, Basisvaardigheden) verbloemden dit (structurele) knelpunt in de voorbije jaren. Scholen ervaren in toenemende mate moeite om meerjarig te blijven voldoen aan de financiële kaders. De afhankelijkheid van subsidies en tijdelijke middelen wordt groter.
- Het huidige en geraamde **personeelstekort** op de langere termijn blijft zorgelijk, met name in de grootstedelijke context. De kosten voor werving, opleiden, begeleiden en (dure) externe inhuur zet in toenemende mate druk op onze exploitatie. Het aantal vacatures in het vo en (v)so loopt op.
- De **bekostiging voor onderwijshuisvesting** is volstrekt ontoereikend. Ondanks de grote hoeveelheid bouw- en renovatietrajecten in de komende jaren voldoet 40% van de schoolgebouwen niet aan de ventilatienorm van de GGD, waardoor additionele investeringen nodig zijn op het gebied van ventilatie en duurzaamheid. De financiële impact van het meerjarig ventilatieplan (incl. de financiële impact daarvan) is niet in de meerjarenbegroting opgenomen omdat hier vooralsnog geen financiële dekking voor is gevonden vanuit de reguliere exploitatie.
- Het **vervallen van de vordering op OCW** (€ 8,3 miljoen) is in 2022 ten laste gebracht van het (eerder opgebouwde) weerstandsvermogen in het (s)bao en (v)so. De beroepsprocedure van 230 schoolbesturen loopt nog (zie nadere toelichting onder hoofdstuk 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen').
- Per 1 januari 2024 vervalt de tijdelijke overgangsregeling **voorziening groot onderhoud** (RJO artikel 4 lid 1), waarbij een additionele dotatie moet worden gedaan aan de voorziening groot onderhoud ten laste van het (eerder opgebouwde) weerstandsvermogen van ca € 8 miljoen.
- Groot aantal **renovatie- en nieuwbouwprojecten**: meer dan twintig scholen krijgen in de komende jaren een nieuw gebouw, dat leidt tot meer investeringen en daarmee verwachte hogere afschrijvingen.

De combinatie van bovenstaande factoren maakt dat, bij ongewijzigd beleid, druk op de financiële soliditeit van BOOR op de middellange termijn ontstaat. Dit noopt tot heroverweging van keuzen en bijsturing. Naarmate de onzekerheden langer duren zullen we de geplande investeringen moeten uitstellen of andere vormen van bezuiniging moeten toepassen.

Als financieel kader voor de stichting als geheel geldt dat het weerstandsvermogen (incl. bestemmingsreserves) > 8% blijft en een exploitatieresultaat (na mutatie bestemmingsreserves) wordt behaald van tenminste nihil.

Het meerjarige vooruitzicht van BOOR kan tot uitdrukking worden gebracht in een aantal kengetallen, cijfers en indicatoren. Hierna gaan we kort in op de verwachte ontwikkeling van het aantal leerlingen, het aantal personeelsleden, de financiële resultaten, de kasstromen en de ontwikkeling van onze balans en financiële positie.

Ontwikkeling leerlingenaantal

De ontwikkeling van de leerlingenaantallen zoals ook vastgelegd in het jaarplan 2023 is per sector als volgt (onderdeel A1 uit de gegevensset handreiking continuïteitsparagraaf):

Aantal leerlingen	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
Teldatum	1-2-2022	1-2-2023	1-2-2024	1-2-2025	1-2-2026	1-2-2027
Sector (speciaal) basisonderwijs	17.253	17.202	17.453	17.696	17.915	18.074
Sector (voortgezet) speciaal onderwijs	2.313	2.376	2.477	2.597	2.627	2.627
Totaal primair onderwijs	19.566	19.578	19.930	20.293	20.542	20.701
Teldatum	1-10-2022	1-10-2023	1-10-2024	1-10-2025	1-10-2026	1-10-2027
Regulier voortgezet onderwijs	11.191	11.431	11.589	11.783	11.923	12.068
Nieuwkomers voortgezet onderwijs	344	290	405	405	405	405
Sector voortgezet onderwijs	11.535	11.721	11.994	12.188	12.328	12.473
Totaal	31.101	31.299	31.924	32.481	32.870	33.174

* = prognoses

Vanaf het bestrijdingsjaar 2023 wordt voor de vereenvoudigde bestrijding po de teldatum gehanteerd van 1 februari voorafgaand aan het bestrijdingsjaar. Het aantal leerlingen in het primair onderwijs van de laatste jaren en de prognose op 1 februari laat het volgende beeld zien:

- Het leerlingaantal in de sector **(s)bao** daalt licht per 1 februari 2023 ten opzichte van 1 februari 2022. Meerjarig wordt een kleine stijging van het leerlingenaantal verwacht als gevolg van demografische ontwikkelingen in de regio Rotterdam.
- Het **(v)so** prognosticeert voor de komende jaren een behoorlijke groei van het aantal leerlingen. Door ingebruikname van nieuwe locaties kunnen meer leerlingen worden toegelaten.
- Het **vo** verwacht de komende jaren eveneens een stijging van het aantal leerlingen als gevolg van demografische ontwikkelingen, ingebruikname van nieuwe gebouwen en ontwikkeling nieuwkomers.

Ontwikkeling personele bezetting

De personele bezetting binnen BOOR verloopt naar verwachting als volgt (onderdeel A1 uit de gegevensset handreiking continuïteitsparagraaf):

Personele bezetting in fte	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
Bestuur / management	187	199	199	200	201	198
Personeel primair proces	1.995	2.022	2.025	2.023	2.023	1.985
Ondersteunend personeel	1.079	1.019	1.001	991	989	973
Totale bezetting in fte	3.261	3.240	3.225	3.214	3.213	3.156

* = prognoses

Bron: 2023 is gebaseerd op het gemiddelde aantal fte's; de aantallen 2024 t/m 2028 zijn gebaseerd op een prognose. De verwachte personele bezetting in fte voor de komende jaren is afkomstig uit het Meerjarig Bestuursformatieplan. De geschatte afname van het ondersteunend personeel is gerelateerd aan de afbouw het NPO-programma.

Ontwikkeling financiële resultaten

In het najaar van 2023 is de meerjarenbegroting opgesteld. De begroting 2023-2027 is als volgt (onderdeel A2 uit de gegevensset handreiking continuïteitsparagraaf):

<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Omschrijving	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
Baten						
Rijksbijdragen OCW	365.988	350.229	345.557	346.234	349.793	352.195
Overige overheidsbijdragen	20.345	19.818	18.971	18.927	18.904	19.105
Overige baten	17.897	14.325	12.802	12.942	13.068	13.299
Totaal Baten	404.230	384.372	377.330	378.103	381.764	384.599
Lasten						
Personele lasten	327.006	319.119	315.255	314.101	315.415	317.541
Afschrijvingslasten	7.636	8.679	9.084	8.967	8.664	8.001
Huisvestingslasten	27.581	25.687	25.358	25.359	25.222	25.212
Overige lasten	41.997	38.063	35.351	34.696	35.038	35.515
Totaal lasten	404.220	391.548	385.048	383.122	384.340	386.269
Saldo baten en lasten gewone bedrijfsvoering	10	-7.176	-7.718	-5.018	-2.576	-1.671
Financiële baten en lasten	2900	1655	1711	1732	1754	1775
Resultaat	2.910	-5.522	-6.007	-3.286	-822	104
Mutaties bestemmingsreserves:						
Bestemmingsreserve Aanvullende bekostiging vo	169	72	67	42	17	0
Bestemmingsreserve NPO gelden**	-1.819	12.086	6.182	2.459	1.273	942
Basisvaardigheden	-3.226	-5.100	-1.757	578	475	456
Versnellingsprogramma ICT	1.222					
Anders/ Slim organiseren	-770					
Werkdrukmiddelen vo	-698					
Privaat bestemmingsfonds internationaal onderwijs	-23					
Resultaat naar algemene reserve	-2.235	1.536	-1.515	-207	943	1.502

* = prognoses

** = Rekening houdend met de onzekerheden over de haalbaarheid van de werkzaamheden rondom de inzet van gelden NPO is een inschatting gemaakt wanneer deze gelden besteed zullen worden.

Bron: jaarrekening 2023 en begroting 2024 – 2028.

De meest opvallende ontwikkelingen zijn:

- De Rijksbijdragen dalen in 2024 doordat de NPO-middelen alleen in de periode 2021-2023 ter beschikking zijn gesteld. De toename vanaf 2026 kan worden toegerekend aan de ontwikkeling van de leerlingaantallen.
- Ontwikkeling personele lasten: Vanaf 2023 dalen de personele lasten door de afloop van de NPO bekostiging, die besteed is middels niet-structurele (incidentele) extra personele inzet. Vanaf 2026 stijgen de personele lasten door lichte groei van de formatie, die gelijke tred houdt met de ontwikkeling van de leerlingaantallen.
- De afschrijvingskosten stijgen 2024 en 2025 door de ingebruikname van de nieuwbouw en renovaties, de investeringen in het kader van het ICT versnellings-programma en investeringen in het kader van NPO. Vanaf 2026 dalen de afschrijvingslasten omdat op dit moment investeringen nog niet bekend zijn.
- De huisvestingslasten dalen vanaf 2024 per saldo door mondiale ontwikkelingen op de energiemarkt en iets gunstigere prijsafspraken.
- In de CAO VO 23/24 is een bedrag voor verlichting van de werkdruk opgenomen. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd. Voor de besteding moeten nog plannen worden gemaakt.
- De bestemmingsreserve van de NPO-gelden neemt af door besteding van de gelden in schooljaren 23/24 en 24/25.

Ontwikkeling kasstromen

Om aan onze verplichtingen te kunnen voldoen is het noodzakelijk dat BOOR voldoende middelen beschikbaar heeft. Op ieder moment bestaat inzicht in onze liquide middelen en in de verwachte kasstromen op de korte en lange termijn. De verwachte ontwikkeling van kasstromen in de komende jaren is als volgt:

<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Omschrijving	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
Liquide middelen op 1 januari	81.150	90.815	77.144	68.509	59.700	57.135
Operationele kasstroom	74.148	9.854	5.756	7.001	11.307	11.455
Investeringskasstroom	-63.915	-22.884	-13.750	-15.169	-13.231	-11.111
Financieringskasstroom	-568	-641	-641	-641	-641	-641
Liquide middelen op 31 december	90.815	77.144	68.509	59.700	57.135	56.838

* = prognoses; kasstromen o.b.v. de directe methode

De operationele kasstroom neemt richting 2027 af, doordat er geen NPO middelen meer worden uitgekeerd en we nog wel activiteiten in het kader van NPO verrichten. De hogere investeringskasstroom in 2023 en 2024 hebben te maken met enkele omvangrijke nieuwbouwprojecten. Bij de financieringskasstroom is in 2023 sprake een aflossing van langlopende verplichting ID-banen en daarnaast is er de komende jaren sprake van een aflossing op de lening voor de gebouwen van Wolfert Lansing en Wolfert Lyceum.

Ontwikkeling balans

Rekening houdend met de verwachte financiële resultaten, de ontwikkeling van de kasstromen en de investeringen, verwachten we de volgende ontwikkeling van onze balans (onderdeel A2 uit de gegevensset handreiking continuïteitsparagraaf):

<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Activa	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
Vaste activa						
Materiële vaste activa	75.133	85.486	91.761	97.963	102.530	105.640
Financiële vaste activa	1.053	1.030	1.007	984	961	938
Vlottende activa						
Voorraden	0	0	0	0	0	0
Vorderingen	23.604	19.752	21.361	21.361	21.361	21.361
Liquide middelen	90.815	77.144	68.509	59.700	57.135	56.838
Totaal activa	190.605	183.412	182.638	180.008	181.987	184.777
Passiva						
Eigen vermogen (incl. bestemmingsreserves)	63.089	49.567	43.560	40.274	39.452	39.556
Voorzieningen	32.475	43.617	45.750	46.727	49.849	52.856
Langlopende schulden	14.548	13.907	13.266	12.625	11.984	11.343
Kortlopende schulden	80.493	76.321	80.062	80.382	80.702	81.022
Totaal passiva	190.605	183.412	182.638	180.008	181.987	184.777

* = prognoses

De meest opvallende ontwikkelingen zijn:

- De toename van de **materiële vaste activa** is het gevolg van nieuwbouw- en renovatieprojecten van scholen en daaraan verbonden eigen investeringen.
- De relatief hoge **liquiditeitspositie** kan voor een belangrijk deel worden verklaard vanuit ontvangen NPO-middelen in de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 in relatie tot de verlengde bestedingstermijn tot en met het schooljaar 2024-2025. Eind 2023 is de tweede tranche van de subsidie Basisvaardigheden uitgekeerd. Deze konden niet meer volledig in 2023 worden uitgegeven.

- De sterke daling van het **eigen vermogen** in 2024 is het directe gevolg het vervallen van de tijdelijke overgangsregeling voorziening groot onderhoud per 1 januari 2024 (RJO artikel 4 lid 1), waarbij een additionele dotatie heeft plaatsgevonden ten laste van het vermogen ten gunste van de voorziening groot onderhoud van € 8 miljoen. Daarnaast komen bestemmingsreserves tot besteding. In de jaren 2024 -2027 zijn negatieve resultaten begroot. Dit leidt tot een afname van onze vermogenspositie.
- De post **voorzieningen** betreft de personele voorzieningen en de voorziening voor het groot onderhoud van de gebouwen. De dotatie aan de voorziening groot onderhoud is het gemiddelde over een onderhoudsperiode van 35 jaar. De onderhoudslasten zijn echter niet jaarlijks gelijk, waardoor de omvang van de voorzieningen ook niet jaarlijks gelijk is. Tot 2027 stijgt de voorziening onderhoud, omdat er minder onttrekkingen zijn gepland dan de hoogte van de dotatie.
- De **langlopende schulden** nemen af door de aflossing van de leningen van Wolfert Lansing en Wolfert Lyceum.

Huisvestingsbeleid

In het Integraal Huisvestingsplan 2020-2023 zijn afspraken gemaakt over welke schoolgebouwen gerenoveerd worden en voor welke scholen er vervangende nieuwbouw gerealiseerd wordt. Dit betreft voor BOOR 28 scholen, verspreid over de drie sectoren. Voor deze bouw- en renovatieprojecten zijn businesscases opgesteld.

Inmiddels zijn de contouren voor het IHP voor de planperiode 2024-2028 ook bekend, waarin twintig scholen van BOOR zijn opgenomen voor een renovatie- en/of nieuwbouw.

Investeringsbeleid

Er is een Meerjarig Inventarisplan (MIP) waarin de verwachte investeringen in inventaris voor de komende jaren zijn opgenomen. Bij de uitvoering van het MIP is het van belang dat scholen opdrachten plaatsen bij de uit een centrale aanbesteding gegunde partijen of bij de leveranciers, waarmee centraal raamcontracten zijn afgesloten.

Financieringsbehoeften

De financiering van huisvestingsprojecten gebeurt vanuit de exploitatie en eventuele geormerkte subsidies. Alleen de panden van Wolfert Lansing en Wolfert Lyceum zijn extern gefinancierd door de BNG.

Ontwikkeling signaleringswaarden financieel continuïteitstoezicht

In het kader van het financieel continuïteitstoezicht volgt de onderwijsinspectie een aantal signaleringswaarden die een voorspellende waarde hebben voor de financiële gezondheid van een schoolbestuur. Op basis van de meerjarenbegroting ziet de ontwikkeling bij BOOR er als volgt uit:

Omschrijving	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
Weerstandsvermogen incl. bestemmingsreserves (1)	15,61%	12,90%	11,54%	10,65%	10,33%	10,28%
Weerstandsvermogen excl. bestemmingsreserves (1)	6,78%	6,55%	6,27%	6,20%	6,39%	6,73%
Solvabiliteit 2 (minimaal 30%) (2)	50,14%	50,81%	48,90%	48,33%	49,07%	50,01%
Liquiditeit (minimaal 50%) (3)	142,15%	126,96%	112,25%	100,84%	97,27%	96,52%

* = prognoses

1. Het interne toezichtskader vanuit de Gemeente Rotterdam omvat tevens de ontwikkeling van het weerstandsvermogen. De onderwijsinspectie hanteert dit niet meer als signaleringswaarde. Onze (interne) financiële sturing ziet erop toe dat het weerstandsvermogen (incl. bestemmingsreserves) meerjarig > 8% blijft. De signaleringswaarde vanuit het gemeentelijk toezichtskader bedraagt 5%. In de meerjarenprognose blijft het weerstandsvermogen > 10%.

2. De solvabiliteit wordt berekend door het eigen vermogen vermeerderd met de voorzieningen te delen door het balanstotaal ('solvabiliteit 2'). Eind 2023 bedroeg de solvabiliteit 50,14%. De onderwijsinspectie hanteert voor het toepassen van het financieel continuïteitstoezicht een signaleringsgrens van de solvabiliteit van 30%.
3. De liquiditeit laat de verhouding tussen kortlopende vorderingen en schulden zien. De signaleringsgrens van de onderwijsinspectie is in 2023 voor de grootste schoolbesturen aangepast van 0,75 naar 0,5. Onze liquiditeit blijft hier komende jaren ruimschoots boven. Daarnaast heeft BOOR nog een kredietfaciliteit van € 23,7 miljoen bij de Staat der Nederlanden, waar tot dusverre geen gebruik van is gemaakt. De inspectie hanteert daarnaast een minimale omvang van liquide middelen van € 100 duizend. BOOR zit hier ruim boven.

5. Verantwoording van de financiën

Het jaar 2023 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 2,9 miljoen (begroot € - 3,4 miljoen). Het hogere resultaat wordt verklaard door additionele baten, financiële rentebaten en lagere energielasten. We hebben echter ook te maken met hogere kosten voor personeel niet in loondienst.

Bedragen x € 1.000

	2023	Begroting	2022
Totaal baten	404.230	358.746	377.309
Totaal lasten	404.220	361.719	363.577
Financiële baten en lasten	2.900	-392	-365
Resultaat	2.910	-3.365	13.367

In dit hoofdstuk en in de toelichting op de baten en lasten wordt hierop nader ingegaan.

Analyse resultaat 2023 in vergelijking met begroting 2023	bedragen * €1.000	
Begroting 2023		-3.365
Stijging Rijksbijdragen	18.400	
Additionele baten uit NPO: arbeidsmarkttoelage	3.100	
Additionele baten Basisvaardigheden	6.500	
Additionele baten nieuwkomers/asielzoekers/vreemdelingen	2.000	
Additionele baten werkdrukverlichting vo	3.800	
Additionele baten overige Rijk	2.900	
Overige subsidies gemeente	4.500	
Overige baten	4.383	
Totale additionele baten		45.583
Stijging cao, sociale lasten en pensioenpremies	11.000	
Meer inzet personeel voor activiteiten NPO en Basisvaardigheden	6.200	
Div. overige pers. lasten (voornamelijk nascholing en reiskosten)	5.200	
Extra inzet personeel niet in loondienst	12.400	
Extra inzet personeel niet in loondienst zij-instroom	600	
Extra inzet personeel niet in loondienst: NPO en Basisvaardigheden	1.600	
Lagere huisvestingslasten energie	-5.800	
Hogere huisvestingslasten: schoonmaak en onderhoud	2.000	
Hogere leerlinggebonden kosten leer- en hulpmiddelen	2.900	
Hogere leerlinggebonden kosten: activiteiten en ondersteuning	4.900	
Overige kosten (o.a. ICT tempoversnelling)	708	
Totale additionele lasten		41.708
Financiële baten		2.400
Resultaat ultimo 2023		2.910
Dotatie bestemmingsreserves		-5.145
Resultaat na resultaatbestemming		-2.235

Een nadere analyse van het resultaat geeft het volgende beeld:

In het najaar van 2022 is de begroting 2023 opgesteld met een negatief resultaat van € 3,4 miljoen. Het resultaat na bestemmingsreserve in deze begroting was € 4,1 miljoen negatief. Medio 2023 zijn de nieuwe cao's afgesloten, waardoor zowel de baten als de lasten sterk gestegen zijn.

Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de analyse van de sectorresultaten.

Gedurende het jaar zijn twee voortgangsrapportages opgesteld die inzicht geven in het verloop van het resultaat.

In 2023 zijn onderstaande resultaatverwachtingen gerapporteerd:

BOOR	Realisatie				Begroting	Verschil realisatie - begroting
	2023	2e Forecast	1e Forecast	Begroting		
Baten	404.230	399.045	377.002	358.746	45.484	
Lasten	404.220	396.580	380.253	361.719	42.501	
Financiële baten en lasten	2.900	1.605	-393	-392	3.292	
Resultaat	2.910	4.070	-3.644	-3.365	6.275	
Dotatie/vrijval bestemmingsreserve NPO	-1.819	-1.468	-1.492	-2.785	966	
Vrijval bestemmingsreserve aanvullende bekostiging vo	167	167	167	167	0	
Dotatie bestemmingsreserves werkdrukmiddelen vo	-697	0	-646	0	-697	
Dotatie bestemmingsreserve basisvaardigheden	-3.226	-1.920	0	0	-3.226	
Vrijval bestemmingsreserve versnellings-programma ICT	1.222	732	1.885	1.902	-680	
Dotatie bestemmingsreserve anders/ slim organiseren	-770	0	0	0	-770	
Resultaat internationaal onderwijs naar privaat bestemmingsfonds	-22	0	0	0	-22	
Resultaat na bestemmingsreserve	-2.235	1.581	-3.730	-4.081	1.846	

1. In de eerste voortgangsrapportage werd een resultaat (na bestemmings-reserve) verwacht dat ongeveer gelijk was aan de begroting.
2. In de tweede voortgangsrapportage werd een verwacht resultaat (na bestemmingsreserve) gepresenteerd van € 1,9 miljoen: € 5,2 miljoen hoger dan begroot. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn de lagere energielasten en de te verwachten rentebaten.
3. Het werkelijke resterend resultaat (na bestemmingsreserve) is € 1,8 miljoen beter dan begroot, maar 3,8 miljoen lager dan VGR2. Een belangrijk verschil met VGR2 heeft betrekking op de toegenomen kosten voor externe inhuur en de omvang van de dotaties aan de bestemmingsreserves. Bij VGR2 waren deze dotaties onvoldoende in beeld.

Analyse sectorresultaten

Voortgezet onderwijs	Realisatie				Begroting	Verschil realisatie - begroting
	2023	2e Forecast	1e Forecast	Begroting		
Baten	153.232	150.647	142.214	134.345	18.887	
Lasten	154.501	148.386	142.745	136.033	18.468	
Financiële baten en lasten	1.021	327	-393	-392	1.413	
Resultaat	-248	2.588	-924	-2.080	1.832	
Vrijval/ Dotatie bestemmingsreserve NPO	467	-297	-426	-796	1.263	
Vrijval bestemmingsreserve aanvullende bekostiging vo	167	167	167	167	0	
Dotatie bestemmingsreserves werkdrukmiddelen vo	-697	0	-646	0	-697	
Dotatie bestemmingsreserve basisvaardigheden	-703	-1.695	0	0	-703	
Resultaat internationaal onderwijs naar privaat bestemmingsfonds	28	0	0	0	28	
Resultaat na bestemmingsreserve	-986	763	-1.829	-2.709	1.723	

Het resultaat van de sector vo voor bestemmingsreserve is € 1,8 miljoen hoger dan begroot. Er was sprake van € 18,9 miljoen hogere baten dan begroot. Dit betreft de compensatie van de cao, additionele baten Basisvaardigheden en Werkdrukverlichting en hogere bekostiging voor nieuwkomers.

Tegenover deze hogere baten staan € 18,5 miljoen hogere lasten. Dit komt door de effectuering van cao-afspraken, hogere lasten voor personeel niet in loondienst, hogere overige personele lasten en hogere leerling gerelateerde kosten. De energielasten zijn daarentegen fors lager dan begroot als gevolg van tactische inkopen en lagere tarieven.

De financiële baten zijn € 1,4 miljoen hoger dan begroot. Sinds eind 2022 ontvangen we rente op schatkistbankieren als gevolg van de gestegen rente. Dit was tijdens het opstellen van de begroting nog niet bekend.

Het niet uitgegeven deel van de middelen Basisvaardigheden en Werkdrukmiddelen wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Vanuit de bestemmingsreserve NPO, gevormd in de voorgaande jaren, is een vrijval gerealiseerd. De lasten voor de gevormde bestemmingsreserve zullen in de komende jaren worden gerealiseerd.

Het resultaat na de bestemmingsreserve is € 1,7 miljoen hoger dan begroot.

(Speciaal) basis onderwijs	Realisatie				Bedragen x € 1.000	
	2023	2e Forecast	1e Forecast	Begroting	Verschil realisatie - begroting	
Baten	175.730	173.479	163.558	155.848	19.882	
Lasten	175.272	173.535	165.387	156.479	18.793	
Financiële baten en lasten	1.262	866	0	0	1.262	
Resultaat	1.720	810	-1.829	-631	2.351	
Dotatie bestemmingsreserve NPO	-2.191	-1.572	-1.233	-2.118	-73	
Vrijval bestemmingsreserve versnellings-programma ICT	836	392	1.314	1.314	-478	
Dotatie bestemmingsreserve basisvaardigheden	-1.972	-225	0	0	-1.972	
Dotatie bestemmingsreserve anders/ slim organiseren	-770	0	0	0	-770	
Resultaat internationaal onderwijs naar privaat bestemmingsfonds	-50	0	0	0	-50	
Resultaat na bestemmingsreserve	-2.427	-595	-1.748	-1.435	-992	

Het resultaat van de sector (s)bao voor bestemmingsreserve is € 2,4 miljoen hoger dan begroot.

De hogere baten van € 20,0 miljoen in deze sector betreft voornamelijk de compensatie van de cao. Daarnaast zijn er hogere baten voor Basisvaardigheden en verlenging van de arbeidsmarkttoelage NPO en hogere subsidies en gemeentelijke bijdragen.

De lasten van de sector (s)bao zijn € 18,8 miljoen hoger dan begroot. Dit komt door de effectuering van cao-afspraken, meer kosten voor externe inhuur en hogere leerling gerelateerde kosten. De energielasten zijn daarentegen fors lager dan begroot als gevolg van tactische inkopen en lagere tarieven.

De financiële baten zijn € 1,3 miljoen hoger dan begroot. Sinds eind 2022 ontvangen we rente op schatkistbankieren als gevolg van de gestegen rente. Dit was tijdens het opstellen van de begroting nog niet bekend.

Het niet uitgegeven deel van de NPO-middelen, Basisvaardigheden en Anders Organiseren worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve. De bestemmingsreserve ICT-tempoversnelling is in 2023 deels vrijgevallen.

	Bedragen x € 1.000				
(Voortgezet) speciaal onderwijs	Realisatie 2023	2e Forecast	1e Forecast	Begroting	Vershil realisatie - begroting
Baten	74.637	74.142	70.542	68.108	6.529
Lasten	73.749	73.847	71.433	68.762	4.987
Financiële baten en lasten	596	412	0	0	596
Resultaat	1.484	707	-891	-654	2.138
Dotatie bestemmingsreserve NPO	-78	400	167	99	-177
Vrijval bestemmingsreserve versnellings-programma ICT	386	340	571	588	-202
Dotatie bestemmingsreserve basisvaardigheden	-551	0	0	0	-551
Resultaat na bestemmingsreserve	1.241	1.447	-153	33	1.208

Het resultaat van de sector (v)so voor bestemmingsreserve is € 2,1 miljoen hoger dan begroot.

De baten van de sector (v)so zijn € 6,5 miljoen hoger dan begroot. Dit betreft voornamelijk verhoging van de tarieven ter compensatie van de cao verhoging. Daarnaast zijn er extra baten voor Basisvaardigheden, verlenging van de arbeidsmarkttoelage en hogere subsidies en gemeentelijke bijdragen.

De lasten zijn € 5,0 miljoen hoger dan begroot. Dit komt door de effectuering van cao afspraken, meer kosten voor externe inhuur, hogere leerling gerelateerde kosten en hogere ICT-uitgaven ten behoeve van het versnellingsprogramma ICT.

De financiële baten zijn € 0,6 miljoen hoger dan begroot. Sinds eind 2022 ontvangen we rente op schatkistbankieren als gevolg van de gestegen rente. Dit was tijdens het opstellen van de begroting nog niet bekend.

Het niet uitgegeven deel van de Basisvaardigheden en NPO middelen wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Voor de hierboven genoemde ICT-tempoversnelling is in 2022 een bestemmingsreserve gevormd. Voor het deel van de gerealiseerde kosten in 2023 is deze reserve gedeeltelijk vrijgevallen.

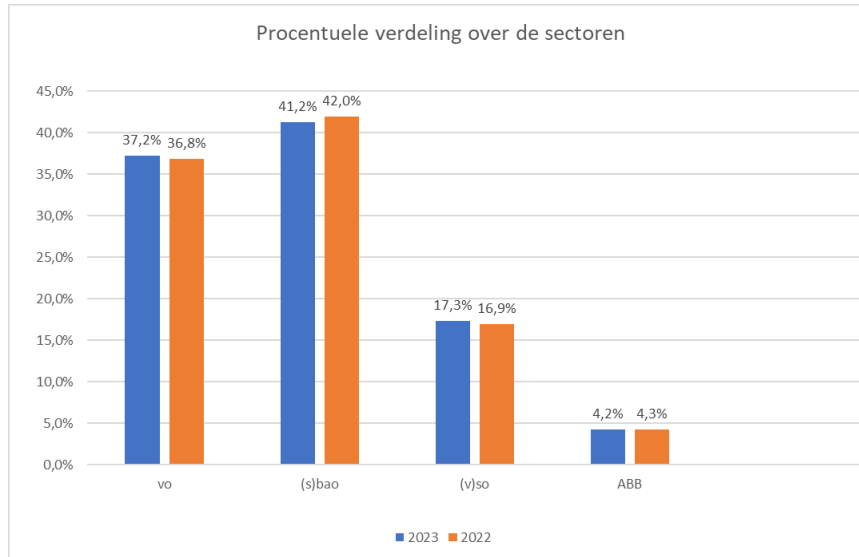
	Bedragen x € 1.000				
ABB	Realisatie 2023	2e Forecast	1e Forecast	Begroting	Vershil realisatie - begroting
Baten	631	777	688	445	186
Lasten	17.138	17.988	17.128	16.885	253
Doorbelasting naar sectoren	-16.440	-17.176	-16.440	-16.440	0
Financiële baten en lasten	21	0	0	0	21
Resultaat	-46	-35	0	0	-46
Vrijval bestemmingsreserve NPO	-17	1	0	30	-47
Resultaat na bestemmingsreserve	-63	-34	0	30	-93

Het resultaat voor bestemmingsreserve voor bestuur en BOOR Services is in lijn met de begroting.

De baten voor bestuur en BOOR Services zijn € 0,2 miljoen hoger dan begroot door inkomsten voortkomend uit de gemeentelijke loonkostensubsidie voor participatiebanen. De lasten zijn € 0,3 miljoen hoger dan begroot door de hogere loonkosten vanuit de cao (gedekt vanuit bijdrage van de sectoren), hogere kosten voor personeel niet in loondienst en overige personele lasten.

Verdeling van de lasten over de sectoren

In onderstaande grafiek zijn de lasten 2023 met de vergelijkende cijfers 2022 verdeeld over de drie onderwijssectoren en de kosten voor ABB (Administratie, Beheer en Bestuur). De wijzigingen in de percentages worden veroorzaakt door een wijziging van het aantal leerlingen en de daarmee samenhangende verandering van kosten.

Financiële positie

De balans en staat van baten en lasten leiden tot onderstaande kengetallen. Deze kengetallen zijn vergeleken met de signaleringswaarde zoals de onderwijsinspectie deze hanteert. De inspectie heeft niet voor alle kengetallen een signaleringswaarde bepaald. Met behulp van de signaleringswaarde bepaalt de inspectie of er mogelijk sprake is van een financieel risico en of er aanleiding is om een nader onderzoek in te stellen.

Bedragen x € 1.000

Kengetallen balans	31 december 2023	31 december 2022	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Eigen vermogen + voorzieningen	€ 95.564	€ 90.367	
Balanstotaal	€ 190.605	€ 166.040	
Solvabiliteit 2	50,14%	54,42%	lager dan 30%
Vlottende activa	€ 114.419	€ 98.101	
Kortlopende schulden	€ 80.493	€ 58.901	
Liquiditeit (current ratio)	142,15%	166,55%	lager dan 50%
Absolute omvang liquide middelen	€ 90.815	€ 81.150	minimaal € 100k

De ratio's zijn in lijn met de verwachtingen. Alle ratio's scoren ten opzichte van de signaleringsgrens positief. De totale lasten per leerling en de huisvestingsratio ontwikkelen zich naar een scenario waar er meer lasten zijn. Dit is onder andere het gevolg van de NPO-gelden en de bouwactiviteiten binnen BOOR.

Bedragen x € 1.000

Kengetallen staat van baten en lasten	2023	2022
Resultaat	€ 2.910	€ 13.367
Totale baten	€ 404.230	€ 377.308
Rentabiliteit	0,72%	3,54%
Personeelslasten	€ 327.006	€ 292.847
Totale lasten	€ 404.220	€ 363.577
Aandeel personele lasten	80,90%	80,55%
Materiële lasten	€ 77.214	€ 70.730
Totale lasten	€ 404.221	€ 363.577
Aandeel materiële lasten	19,10%	19,45%
Totale lasten	€ 404.220	€ 363.577
Leerlingen (1 oktober voorgaand jaar)	30.314	29.718
Totale lasten per leerling (bedragen x € 1)	€ 13.334	€ 12.234
Huisvestingslasten + afschrijving gebouwen	€ 29.257	€ 28.359
Totale lasten	€ 404.220	€ 363.577
Huisvestingsratio	7,24%	7,80%

Er zijn momenteel geen indicaties van bovenmatig eigen vermogen.

Bedragen x € 1.000

Bovenmatig eigen vermogen	2023	2022
Totaal eigen vermogen	63.089	60.179
Privaat eigen vermogen	1.833	1.810
Feitelijk eigen vermogen	61.256	58.369
Normatief eigen vermogen	79.379	79.379
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	-	-

6. Verslag van het algemeen bestuur

Het bestuur van stichting BOOR is ingericht volgens het 'one-tier board' bestuursmodel. Daarin vormen het algemeen bestuur en het college van bestuur (dagelijks bestuur) samen het bestuur van de stichting. De samenstelling van het algemeen bestuur is te vinden in Hoofdstuk 1. De taken van het algemeen bestuur betreffen intern toezicht houden, advisering, afleggen van externe verantwoording en het vervullen van de werkgeversrol richting de leden van het college van bestuur. Het interne toezicht richt zich op de strategie, de doelen en het beleid van BOOR. In ieder geval één keer per jaar bespreekt het algemeen bestuur de invulling van de maatschappelijke opdracht van BOOR, de strategische koers en de risico's en de beheersing daarvan.

In de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs van de PO-Raad en de Code Goed Onderwijsbestuur VO van de VO-raad zijn basisprincipes vastgelegd voor de professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in respectievelijk het primair en het voortgezet onderwijs. Het bestuur handelt overeenkomstig deze codes. BOOR is lid van de PO-Raad en de VO-raad. De codes van de raden hebben allebei vier principes als uitgangspunt (verschillende principes in beide codes). Deze principes worden door het bestuur onderschreven.

6.1. Kernprioriteiten: onderwijskwaliteit en onderwijscontinuïteit

De primaire focus van het algemeen bestuur richt zich op de kern van de opdracht van stichting BOOR, namelijk (de versterking van) de onderwijskwaliteit op alle scholen van BOOR. Een belangrijke afgeleide daarvan betreft de continuïteit van het openbaar onderwijs. Die heeft, zeker tegen de achtergrond van het tekort aan bevoegde leraren, de voortdurende aandacht van het bestuur. Goed werkgeverschap, gezonde financiën en een efficiënte bedrijfsvoering vormen voor kwaliteit en continuïteit belangrijke randvoorwaarden.

6.2. Aandachtsgebieden in 2023

In 2020, 2021 en 2022 is er vanuit het algemeen bestuur noodzakelijkerwijs veel aandacht geweest voor corona-gerelateerde onderwerpen. In 2023 is dit aandachtsgebied grotendeels naar de achtergrond verdwenen. Wat niet wil zeggen dat corona volledig weg is. Zo blijven leerachterstanden van leerlingen een aandachtspunt. Ook is er nog steeds sprake van corona-gerelateerd verzuim. Blijvende aandacht is er sinds corona ook voor goede ventilatie van schoolgebouwen.

In de vergaderingen van het algemeen bestuur is in 2023 meerdere malen van gedachten gewisseld over de governance van BOOR en is de mogelijkheid verkend om over te stappen van een one-tier naar een two-tier bestuursmodel. Ook is meermaals gesproken over de 'besturingsfilosofie' van BOOR en over strategische scholenplanning. Belangrijke onderwerpen waren verder: onderwijskwaliteit, het lerarentekort, de wijze van inzet van de NPO-middelen en van de subsidie basisvaardigheden, leiderschap- en organisatieontwikkeling, identiteit en burgerschap, spreiding van de onderwijsvoorzieningen en de samenwerking met andere schoolbesturen. Op het gebied van bedrijfsvoering en

huisvesting waren energielasten, ICT/digitalisering en cybersecurity, nieuwbouwprojecten, weerstandsvermogen en bedrijfsvoering prioriteiten. De maatschappelijke taak van BOOR en de openbare identiteit van de stichting zijn regelmatig terugkerende thema's in de besprekingen van het algemeen bestuur. Tot slot is de werving voor de opvolging van Hamit Karakus besproken, evenals de herbenoeming van Jessica van Wingerden.

6.3. Commissies van het algemeen bestuur

Het algemeen bestuur kent drie commissies: de auditcommissie, de onderwijscommissie en de remuneratiecommissie. De commissies hebben een voorbereidende en adviserende taak. Daarnaast adviseren en ondersteunen leden van het algemeen bestuur het college van bestuur incidenteel vanuit hun eigen expertise en achtergrond (waaronder onderwijsinhoudelijk, financieel, personeelsbeleid, huisvesting en communicatie).

6.3.1. Auditcommissie

De auditcommissie adviseert het algemeen bestuur gevraagd en ongevraagd over de rechtmatigheid en doelmatigheid van het financieel beheer en beleid van BOOR (besteding van de Rijksmiddelen, opbouw weerstandsvermogen, begrotingszaken, eventuele bezuinigingstaakstellingen), bedrijfsvoering, ICT, inkoop en huisvesting. In de auditcommissie is in 2023 gesproken over het jaarverslag en de jaarrekening 2022, het verslag bij de jaarrekening en de managementletter van de accountant (bespreking samen met de accountant), de financiële forecasts, de kaderbrief 2024, de (meerjaren)begroting 2024, het weerstandsvermogen, treasury, ICT/digitalisering en cybersecurity, stijgende energielasten, voortgang van en knelpunten bij bouwprojecten, het meerjarenonderhoudsplan (MJOP), duurzaamheidsmaatregelen, de aanbesteding van de accountantsdiensten, de voorziening voor groot onderhoud, de nieuwe bekostigingssystematiek voor het primair onderwijs, de verbetering van de (sturing op de) bedrijfsvoering, alsmede het algehele risicomanagement. Bij het toezicht op doelmatigheid wordt mede ingegaan op de waarborgen die in het begrotings- en verantwoordingsproces van BOOR zijn ingebouwd om de geplande resultaten met de beschikbare middelen te behalen.

6.3.2. Onderwijscommissie

De onderwijscommissie adviseert het algemeen bestuur gevraagd en ongevraagd over zaken die de onderwijskwaliteit betreffen. In 2023 is in de onderwijscommissie de aandacht uitgegaan naar het lerarentekort en de aanpak vanuit het project Anders Organiseren, de vorming van onderwijsregio's, de inzet op leiderschapstrajecten, de Staat van het BOOR-onderwijs in het algemeen en schooladvisering specifiek, de Staat van het BOOR-personeel, HR-ontwikkelingen in het algemeen en de ontwikkeling van een HR-strategie specifiek, de inzet van primoren, het jaarverslag 2022, de voortgangsrapportages 2023, het jaarplan 2024, armoedeproblematiek, het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO), Passend Onderwijs, de inzet van de subsidie basisvaardigheden, de inzet van ICT-toepassingen in het onderwijs en het nieuwe Rotterdamse Onderwijsbeleid.

6.3.3. Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie voert namens het algemeen bestuur, en met input van betrokkenen binnen en buiten de organisatie, de functionerings- en beoordelingsgesprekken met de leden van het college van bestuur. De basis daarvoor wordt gevormd door het koersdocument, het jaarplan en de bestuurscontracten. Ook voert de remuneratiecommissie de regie op de werving van nieuwe bestuursleden.

6.4. Vergaderingen

In 2023 zijn zes bestuursvergaderingen geweest. Naast de vaststelling van het jaarplan en de (meerjaren)begroting 2024 en het jaarverslag en de jaarrekening 2022 van BOOR zijn onderwerpen op het gebied van personeelsbeleid, onderwijshuisvesting, onderwijskwaliteit, bedrijfsvoering, ICT en de actualiteit aan bod gekomen.¹² In 2023 heeft aanvullend op de reguliere vergaderingen eenmaal een retraite plaatsgevonden. Het bestuur heeft in 2023 een themasessie gehouden over kansengelijkheid op een van de BOOR vo-scholen.

Bij de bestuursvergaderingen zijn de leden van het algemeen bestuur en het college van bestuur aanwezig. Afhankelijk van de agendapunten zijn incidenteel ook medewerkers van BOOR Services aanwezig. De vergaderingen kennen een besloten gedeelte waarin vertrouwelijke zaken worden besproken en een openbaar deel. Het is mogelijk om als toehoorder het openbare gedeelte van de vergadering bij te wonen. Waar mogelijk wordt de uitkomst van de besprekingen in het besloten gedeelte medegedeeld in het openbare deel. In 2023 heeft geen zelfevaluatie plaatsgevonden van het algemeen bestuur. Deze staat gepland voor begin 2024.

6.5. Overige contacten

BOOR is een publieke organisatie die verantwoording wil afleggen over de resultaten die worden bereikt met de inzet van publieke middelen. De voorzitters en leden van het algemeen bestuur en het college van bestuur leggen regelmatig schriftelijk en mondeling verantwoording af aan de gemeenteraad via de subcommissie BOOR (onderdeel van de commissie Werk en Inkomen, Onderwijs, Samenleven, Schuldhulpverlening, Armoedebestrijding en NPRZ (WIOSSAN)). Ook spreken de voorzitters van het algemeen bestuur en het college van bestuur periodiek met de wethouder Onderwijs en de directeur Sport, Onderwijs en Cultuur van de gemeente Rotterdam. De leden van het algemeen bestuur hebben in 2023 vergaderingen van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden bijgewoond. Ook heeft de voorzitter van het algemeen bestuur in 2023 gesproken met de voorzitters van de drie gemeenschappelijke medezeggenschapsraden.

6.6. Toezichtkader gemeente

De toezichthoudende rol van de gemeente is beschreven in een toezichtkader. Hierin is de informatie- en verantwoordingsplicht van het bestuur aan de gemeenteraad opgenomen. In 2018 is het toezichtkader bijgesteld, passend bij de ontwikkeling van BOOR in de laatste jaren. Het toezichtkader is te vinden op www.boorbestuur.nl/toezichtkader. Bij de voortgangsrapportages wordt het gemeentelijk toezichtkader gebruikt.

6.7. Toezicht op de doelmatige besteding van de Rijksmiddelen

¹² Onderwerpen die tijdens de vergadering van het algemeen bestuur worden besproken, zijn voorbereid in de commissies. Zie onder 'auditcommissie' en 'onderwijscommissie' een uitgebreidere weergave van de onderwerpen waarover ook in het algemeen bestuur is gesproken.

Op basis van de advisering door de auditcommissie, en het gesprek daarover tijdens de eigen vergaderingen, heeft het algemeen bestuur vastgesteld dat de middelen doelmatig en rechtmatig zijn verkregen en verstrekt. Het algemeen bestuur heeft deze conclusie, naast interne informatie, mede getrokken op basis van de verslaglegging van de door het algemeen bestuur aangewezen externe accountant.

Rotterdam, 24 april 2024

**Algemeen bestuur,
Mariëtte Hamer
Voorzitter**

B. Jaarrekening

7. Balans

De balans per 31 december, na verwerking van het resultaat, is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Activa	31 december 2023	31 december 2022
Vaste activa		
Materiële vaste activa (1)	75.133	66.864
Financiële vaste activa (2)	1.053	1.075
Vlottende activa		
Vorderingen (3)	23.604	16.951
Liquide middelen (4)	90.815	81.150
Totaal activa	190.605	166.040

Passiva	31 december 2023	31 december 2022
Eigen vermogen (5)	63.089	60.179
Vorzieningen (6)	32.475	30.188
Langlopende schulden (7)	14.548	16.772
Kortlopende schulden (8)	80.493	58.901
Totaal passiva	190.605	166.040

8. Staat van baten en lasten

De staat baten en lasten is als volgt:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	2023	Begroting	2022
Baten			
Rijksbijdragen OCW (9)	365.988	329.327	343.203
Overige overheidsbijdragen en subsidies (10)	20.345	15.877	16.998
Overige baten (11)	17.897	13.542	17.108
Totaal baten	404.230	358.746	377.309
Lasten			
Personele lasten (12)	327.006	289.761	292.847
Afschrijvingen (13)	7.636	7.983	7.149
Huisvestingslasten (14)	27.581	30.400	26.918
Overige lasten (15)	41.997	33.575	36.663
Totaal lasten	404.220	361.719	363.577
Saldo baten en lasten	10	-2.973	13.732
Financiële baten en lasten (16)	2.900	-392	-365
Resultaat	2.910	-3.365	13.367

9. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is als volgt:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	2023	2022
Operationele kasstroom		
Saldo baten en lasten	10	13.732
<i>Correcties op resultaat:</i>		
- Afschrijvingen (13)	7.636	7.149
- Mutaties voorzieningen (6)	2.287	7.425
- Discontering voorzieningen (16)	831	67
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Voorraden (2)	0	0
- Vorderingen (3)	-6.653	-255
- Kortlopende schulden exclusief bankkrediet (8)	20.807	11.618
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	24.918	39.736
Ontvangen rente (16)	2.502	41
Betaalde rente (16)	-433	-473
Totaal operationele kasstroom	26.987	39.304
Investeringskasstroom		
Investerings in materiële vaste activa (1)	-15.960	-11.812
Desinvesteringen vaste activa (1)	55	89
Toename overige financiële vaste activa (2)	0	0
Afname overige financiële vaste activa (2)	23	22
Totaal investeringskasstroom	-15.882	-11.701
Financieringskasstroom		
Aflossing/opname bankkrediet (7)	0	0
Opname langlopende schulden (7)	0	0
Aflossing langlopende schulden (7)	-1.440	-945
Totaal financieringskasstroom	-1.440	-945
Totaal kasstroom	9.665	26.658

Toelichting

Ten opzichte van 2022 is de kasstroom € 17 miljoen lager. Belangrijke factoren waardoor de kasstroom is afgenomen:

- € 13,7 miljoen lager resultaat
- € 5,1 miljoen minder toename van de voorzieningen voor toekomstige uitgaven
- € 4,1 miljoen meer investeringen
- € 6,6 miljoen toename overige vorderingen door afgeronde huisvestingsprojecten
- € 1,1 miljoen vordering inzake de energiekosten

Belangrijke factoren waardoor de kasstroom is toegenomen:

- € 9,6 miljoen meer vooruit ontvangen subsidies dan in 2022
- € 2,4 miljoen meer rente ontvangen dan in 2022

In onderstaande tabel zijn de begin- en eindstanden van de geldmiddelen opgenomen:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	2023	2022
Kas- en banktegoeden op 1 januari	81.150	54.492
<i>Beginsaldo geldmiddelen</i>	81.150	54.492
Kas- en banktegoeden op 31 december	90.815	81.150
<i>Eindsaldo geldmiddelen</i>	90.815	81.150
Mutatie geldmiddelen	9.665	26.658

10. Grondslagen voor waardering

Algemeen

Activiteiten van de rechtspersoon

Stichting BOOR verzorgt het openbaar (speciaal) basisonderwijs, voortgezet onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs in Rotterdam. In totaal zijn er 71 scholen, waar dagelijks aan ruim 31.000 leerlingen wordt lesgegeven. Stichting BOOR is feitelijk gevestigd op Schiekade 34, Postbus 23058 te Rotterdam en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 24424572.

Verslaggevingsperiode

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van een continuïteitsveronderstelling.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn ongewijzigd.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening over 2023 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Baten en lasten worden tijdsevenredig toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat reguliere onderwijstaken gelijkmatig over het schooljaar zijn verspreid. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De bedragen in de jaarrekening worden gepresenteerd in duizenden euro's. Als gevolg van afrondingen zijn in sommige gevallen geringe verschillen ontstaan. Deze verschillen tasten het getrouwe beeld van de jaarrekening niet aan en zijn geen belemmering voor het verkrijgen van het vereiste inzicht. In diverse tekstuele toelichtingen en in enkele tabellen worden nog bedragen in euro's vermeld.

Bijzondere waardeverminderingen

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met waardewijzigingen in de staat van baten en lasten wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een

bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de stichting toekomend bedrag onder voorwaarden die de stichting anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect. Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen.

Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de stichting historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als het bestuur van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Een bijzonder waardeverminderverslies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderverslies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

De stichting maakt geen gebruik van financiële instrumenten (waaronder beleggingen en derivaten).

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Daarnaast zijn andere sleutelfunctionarissen in het management van stichting BOOR en nauwe verwanten verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Bij de voorzieningen is aangegeven welke veronderstellingen de basis vormen voor de getroffen voorziening.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen, ontvangen investeringssubsidies en eventuele bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Het minimumbedrag voor een investering bedraagt € 2.500 in het vo en € 500 in het (s)bao.

De gebouwen en terreinen binnen Rotterdam zijn economisch eigendom van de gemeente Rotterdam en hebben vanuit dit oogpunt derhalve geen waarde op de balans van de stichting. Het juridisch eigendom lag ook bij de gemeente Rotterdam. Er zijn inmiddels afspraken gemaakt met de gemeente Rotterdam om het juridisch eigendom over te dragen aan BOOR. Dit zal gefaseerd, in meerdere tranches, plaatsvinden. De overdracht van de eerste tranche heeft in 2021 plaatsgevonden. De overdracht van de tweede tranche heeft in 2022 plaatsgevonden (zeventien panden), in 2023 zijn veertien panden overgedragen. Ook in 2024 zal er overdracht plaatsvinden.

De gebouwen en terreinen in de gemeente Lansingerland zijn door volledige doordecentralisatie eigendom van BOOR. Deze gebouwen worden gewaardeerd op verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen, ontvangen investeringssubsidies en eventuele bijzondere waardeverminderingen.

Onder de materiële vaste activa zijn ook begrepen de investeringen in het voortgezet onderwijs, waarvoor geen vergoeding werd ontvangen en die plaatsvinden in of aan gebouwen die door het Rijk c.q. de gemeente zijn gefinancierd. Dit betreft de volgende investeringen: capaciteitsuitbreidingen, vervangen van installaties (niet onderhoud) en overige interne aanpassingen die levensduur verlengend zijn voor het betreffende pand of het complex. Uitgangspunt bij alle investeringen is dat deze, zoals aangegeven, levensduur verlengend zijn voor het betreffende pand of het complex.

Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. De afschrijvingstermijn wordt gebaseerd op de economische levensduur. Op grond hiervan zijn afschrijvingstermijnen vastgesteld. Het is een school toegestaan een afwijkende afschrijvingstermijn te hanteren, indien de geprognoseerde levensduur afwijkt van de vermelde termijn. De termijnen zijn als volgt:

Omschrijving	Activa	Gemiddeld %	Termijn
Gebouwen en terreinen	Aanpassing gebouwen	7%	10-55 jaar
Gebouwen en terreinen	Gymzalen	8%	37,5 jaar
Inventaris en apparatuur	Inventaris en stoffering	8%	3-25 jaar
Inventaris en apparatuur	Audiovisuele installaties	17%	3-25 jaar
Inventaris en apparatuur	Elektronische apparatuur	14%	3-25 jaar
Inventaris en apparatuur	Infrastructuur	11%	3-12,5 jaar
Inventaris en apparatuur	Machines	10%	6,25-15 jaar
Inventaris en apparatuur	Hardware/software/ audiovisuele middelen	23%	1-25 jaar
Andere bedrijfsmiddelen	Muziekinstrumenten	15%	5-10 jaar
Andere bedrijfsmiddelen	Lesmateriaal	11%	2,25-10 jaar

Op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt afgeschreven op moment van ingebruikname.

Financiële vaste activa

De waarborgsommen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de staat van baten en lasten.

Langlopende vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen omvatten verstrekte leningen. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Bijzondere waardeverminderingen worden ten laste van het resultaat gebracht.

Waardeverminderingen

BOOR beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief/de kasstroomgenererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt waarbij een disconteringsvoet wordt gehanteerd. De disconteringsvoet geeft geen risico's weer waarmee in de toekomstige kasstromen al rekening is gehouden.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt BOOR op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt BOOR de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de staat van baten en lasten.

Bij een investering in eigen-vermogensinstrumenten gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financiële actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere-waardeverminderingverlies wordt slechts teruggenomen indien er aanwijzingen zijn dat een in voorgaande jaren in de jaarrekening verwerkt verlies als gevolg van waardevermindering niet meer aanwezig is of veranderd is.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Huisvestingsprojecten

Onder de vorderingen is ook de post huisvestingsprojecten opgenomen. Dit betreffen projecten waarvoor BOOR als bouwheer functioneert en waarvan de kosten op basis van een beschikking terug worden gekregen van de gemeente.

Op het moment dat de kosten hoger zijn dan het door de gemeente beschikte bedrag wordt een voorziening getroffen. In de waardering van huisvestingsprojecten worden de kosten die direct betrekking hebben op het project (zoals personeelskosten voor werknemers direct werkzaam aan het project, kosten van constructiematerialen, kosten van grond en terreinen en afschrijving van installaties en uitrusting die bij de uitvoering van het project worden gebruikt), de kosten die toerekenbaar zijn aan projectactiviteiten in het algemeen en toewijsbaar zijn aan het project (onder meer verzekeringskosten, kosten van ontwerp en technische assistentie en overheadkosten van projectactiviteiten) en andere kosten die contractueel aan de gemeente kunnen worden toegerekend, begrepen. We rekenen geen rente op schulden over het tijdvak van het project.

De presentatiewijze wordt per individueel project bepaald. De projecten worden als volgt gepresenteerd:

- Als vordering met betrekking tot de huisvestingsprojecten voor de projecten die in 2023 doorlopen en waarvoor BOOR meer kosten heeft gemaakt dan het ontvangen subsidiebedrag.
- Als overige vordering voor de projecten die in 2023 zijn afgerond en waarbij nog een restant subsidiebedrag van de gemeente moet worden ontvangen.
- Als kortlopende schuld voor de lopende projecten waarvoor een voorschot op de subsidie is ontvangen die hoger is dan de op dat moment gemaakte kosten.
- Als overige schuld voor de afgeronde projecten indien het eindsaldo aan de gemeente moet worden terugbetaald.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van BOOR tenzij anders vermeld.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn de algemene reserve en de bestemmingsreserves gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het bestuur. De bestemmingsreserves zijn door het bestuur gevormd voor een specifiek doel. Deze zijn omschreven in de toelichting op de balans.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen en de overige voorzieningen gepresenteerd. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de beste inschatting van uitgaven die vereist zijn om de bestaande verplichting af te wikkelen op balansdatum, dit tegen contante waarde. De toevoegingen vinden plaats door middel van een dotatie ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen, met uitzondering van de WW-voorziening.

Voor alle voorzieningen, tenzij anders vermeld, is een disconteringsvoet van 2,66% gebruikt, waarbij dit toegepast is op de jaarlagen na jaar 1.

De volgende voorzieningen zijn in de jaarrekening opgenomen:

- Voorziening jubilea: Medewerkers hebben recht op een jubileumuitkering bij een dienstverband van 25, 40 en 50 jaar. De voorziening jubilea dient ter dekking van deze financiële verplichting aan de medewerkers. Bij de berekening is rekening gehouden met de zogenaamde blijfkans van een medewerker, een verwachte salarisstijging per jaar en een disconteringsvoet waartegen de bedragen contant worden gemaakt. De disconteringsvoet waarmee is gerekend bedraagt 2,66% (2022: 1%).
- Voorziening duurzame inzetbaarheid: voor medewerkers die hebben geopteerd om de extra uren uit de cao voor een langere periode op te sparen, is een voorziening op de balans gevormd. De voorziening is berekend aan de hand van het aantal gespaarde uren en het tarief zoals opgenomen in de cao voortgezet onderwijs. Voor medewerkers van 57 jaar en ouder in het primair onderwijs bestaat eveneens de mogelijkheid uren te sparen. Uit een inventarisatie onder de scholen blijkt dat er nagenoeg geen gebruik gemaakt wordt van deze mogelijkheid, waardoor is afgezien om hiervoor een voorziening te vormen.
- Voorziening spaarverlof: voor medewerkers in het vo die ervoor gekozen hebben om jaarlijks een deel van hun verlofuren te sparen gedurende minimaal 4 jaar is een voorziening op de balans gevormd. De voorziening is berekend aan de hand van het aantal gespaarde uren en het tarief zoals opgenomen in de CAO Voortgezet Onderwijs. Uit een inventarisatie onder de (s)bao scholen blijkt dat er nagenoeg geen gebruik gemaakt wordt van deze mogelijkheid, waardoor is afgezien om hiervoor een voorziening te vormen voor het (s)bao. Deze voorziening is tegen nominale waarde opgenomen.
- Voorziening voormalig personeel in loondienst: Bij de verzelfstandiging in 2008 is een voorziening gevormd voor loonkosten van specifiek aangewezen medewerkers van de voormalige Dienst Openbaar Onderwijs (DOO) van de gemeente Rotterdam. De loonkosten van deze medewerkers komen voor rekening van BOOR zolang deze medewerkers in dienst van de gemeente blijven. Voor het bepalen van de omvang van de voorziening zijn de huidige loonkosten van betreffende medewerkers tot hun pensioendatum meegenomen. Deze voorziening is tegen nominale waarde opgenomen.
- Voorziening WW ex-medewerkers: BOOR betaalt een kwart van de WW-uitkeringskosten van voormalig medewerkers uit het voortgezet onderwijs. De voorziening is gebaseerd op een inschatting van de toekomstige kosten voor BOOR van de huidige voormalig medewerkers. Voor de WW-uitkeringskosten van voormalig medewerkers in het primair onderwijs die niet door het participatiefonds worden vergoed is eveneens een inschatting van de toekomstige kosten gemaakt.
- Voorziening langdurig zieke medewerkers: BOOR betaalt de salarissen van een aantal medewerkers die al langere tijd ziek zijn en waarschijnlijk niet meer terug zullen keren in het arbeidsproces. Voor deze salarislasten is een voorziening gevormd.
- Onderhoudsvoorziening gebouwen: In 2015 heeft BOOR (vanuit het weerstandsvermogen) een voorziening gevormd voor het voorziene onderhoud. Bij de bepaling van de voorziening groot onderhoud ultimo 2023 wordt gebruik gemaakt van de tijdelijke uitzonderingsbepaling in de RJO artikel 4 lid 1c. Er is een financieel overzicht gemaakt van de onderhoudskosten voor de komende 20 jaar. Voor panden die op korte termijn vervangen gaan worden, wordt niet meer gedoteerd aan de voorziening. Deze voorziening is tegen nominale waarde opgenomen.
 - » Primair onderwijs. De meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) voor het primair onderwijs zijn in de periode 2018-2022 herijkt conform de RGD-BOEI methodiek¹³ en met een tijdshorizon van 20 jaar. Na de inspectie van het totale gebouwenbestand is er een onderhoudsplan per pand opgesteld. Hiermee is de impact bepaald voor het meerjarenonderhoud en de benodigde dotatie voor de sector (s)bao van BOOR als geheel.
 - » Voortgezet onderwijs. De actualisatie van de onderliggende meerjaren- onderhoudsplannen (MJOP) voor het

¹³ 19 BOEI staat voor Brandveiligheid, Onderhoud, Energie en Inzicht in Wet- en Regelgeving. De methode heeft als doel alle vormen van inspecties te integreren in één vastgoedbeheersysteem.

voortgezet onderwijs (2015-2035) is in 2020 gerealiseerd. Op basis van de nieuwe schouw is een nieuw dotatie en onttrekkingsschema bepaald.

- Overige voorzieningen: Onder overige voorzieningen is een aantal voorzieningen opgenomen waaronder voor het herontwerp Zuid. Daarnaast zijn voorzieningen opgenomen voor op balansdatum een lopende disputen met tegenpartijen. Deze voorzieningen zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Lang- en kortlopende schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten en lasten worden tijdsevenredig toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De activiteiten van BOOR zijn niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De meeste activiteiten van stichting BOOR betreffen activiteiten die vrijgesteld zijn van de BTW. Voor overige activiteiten (zoals detachering) wordt per activiteit vastgesteld of dit een BTW-belaste activiteit is.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies specifiek voor investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Overige baten

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, sponsoring en schenkingen, detachering, ouderbijdragen en overige baten. Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. Toerekening vindt plaats op basis van geleverde prestaties. Voor zover nog niet uitbetaald wordt de personeelsbeloning als verplichting op de balans opgenomen. Indien de reeds

betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door BOOR.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de stichting zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van de ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgende dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Op grond van de Nederlandse pensioenwet worden de Nederlandse regelingen primair volgens een “verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering” in deze jaarrekening verwerkt. In deze benadering wordt de verplichting voortvloeiende uit een door de rechtspersoon gedane pensioentoezegging gebaseerd op de financieringsafspraken zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen BOOR en pensioenuitvoerder. BOOR heeft de verplichtingen inzake de pensioenrechten van haar personeel ondergebracht bij stichting Pensioenfonds ABP. BOOR betaalt hiervoor premies, waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer die in de staat van baten en lasten zijn verwerkt.

De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft per 1-1-2023 een indexatie plaatsgevonden van 11,96%. Per 1-1-2024 is de indexatie 3,03%
- de dekkingsgraad van het ABP was per 29-12-2023 110,5%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basispremies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

BOOR heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies.

Leasing

Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele leases

Als BOOR optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Indeling in operationele segmenten

Conform de RJ 660.306 en RJ 660.307 hanteert de stichting de verplichte segmentatie. Niet direct aan de segmenten toe te rekenen baten en lasten worden verdeeld op basis van voorcalculatorische verdeelsleutels naar rato van het gemiddelde van de rijksbijdragen en aantal fte's binnen het betreffende segment.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Alle kasstromen zijn in euro's, er zijn geen vreemde valuta. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Begroting

De ter vergelijking opgenomen begrotingscijfers zijn ontleend aan de door het algemeen bestuur aan de gemeente Rotterdam aangeboden begroting 2023.

11. Toelichting op de balans

Materiële vaste activa (1)

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere bedrijfsmiddelen	MVA - In uitvoering	Totaal materiële vaste activa
Verkrijgingsprijs t/m 2022	47.122	47.335	7.375	1.817	103.649
Afschrijvingen t/m 2022	11.022	22.649	3.114	0	36.785
Boekwaarde 31 december 2022	36.100	24.686	4.261	1.817	66.864
Investerings 2023	6.142	6.036	840	2.942	15.960
Desinvesteringen 2023	-276	-1.890	-21	0	-2.187
Afschrijvingen 2023	-1.676	-4.951	-836	0	-7.463
Afschrijvingen desinvesteringen 2023	120	1.825	13	0	1.958
Bijzondere waardevermindering	0	0	0	0	0
Herrubricering 2023	1.734	84	0	-1.817	1
Totaal mutaties 2023	6.044	1.104	-4	1.125	8.269
Verkrijgingsprijs t/m 2023	54.722	51.565	8.194	2.942	117.423
Afschrijvingen t/m 2023	12.578	25.775	3.937	0	42.290
Boekwaarde 31 december 2023	42.144	25.790	4.257	2.942	75.133

Het verloop van de post materiële vaste activa in 2023 is als volgt:

In 2023 is voor een bedrag van circa € 16,0 miljoen geïnvesteerd (2022: € 11,8 miljoen). De investeringen hebben voornamelijk plaatsgevonden in gebouwen, ICT en meubilair. Onder de materiële vaste activa in uitvoering zijn voornamelijk investeringen in de verbouwing van Wolfert Dalton en Wolfert College opgenomen.

De desinvesteringen betreffen voornamelijk het administratief opschonen van afgeschreven activa en afstoot van activa als gevolg van het sluiten van scholen.

Stichting BOOR heeft in het kader van volledige doordecentralisatie drie panden in bezit:

School	Adres	WOZ	Boekwaarde	Verzekerde waarde*
Wolfert Lyceum	De Zijde 5, Bergschenhoek te Lansingerland	€ 13.811.000	€ 12.651.866	€ 24.408.000
Wolfert Lansing (PRO)	Boterdorpseweg 19, Bergschenhoek te Lansingerland	€ 11.970.000	€ 9.805.396	€ 14.038.000
Wolfert Lansing (tijdelijke locatie)	Boterdorpseweg 21, Bergschenhoek te Lansingerland	n.v.t.	€ 0	€ 5.961.000

* Inclusief inventaris

Het pand aan de Boterdorpseweg 21 stond eind 2021 leeg. In 2022 is het pand tijdelijk gebruikt door de GGD. Met ingang van januari 2023 is het pand in gebruik genomen door Passer/Piloot als tijdelijke huisvesting tot hun nieuwe pand gereed is. Er is in 2021 een sloopvoorziening gevormd voor de verwachte kosten van de sloop van dit pand. De grond aan de Boterdorpseweg 21 is eigendom van de Gemeente Lansingerland. Op de panden 'Wolfert Lyceum' en 'Wolfert Lansing' rust een hypothecaire lening. Zie hiervoor de toelichting onder 'langlopende schulden'.

In 2021, 2022 en 2023 is het juridisch eigendom 41 onderwijspanden met een koopprijs van nihil overgegaan naar BOOR. Deze panden hebben derhalve geen boekwaarde. De Gemeente Rotterdam draagt zorg voor de verzekering van deze panden. Het economisch claimrecht blijft bij de gemeente.

Financiële vaste activa (2)

Bedragen x € 1.000

Financiële vaste activa	31 december 2023	31 december 2022
Waarborgsommen	65	65
Overige vorderingen	988	1.010
Totaal financiële vaste activa	1.053	1.075

De betaalde waarborgsom betreft de in 2017 betrokken huisvesting aan de Schiekade.

Bedragen x € 1.000

Overige vorderingen	2023	2022
Stand per 1 januari	1.010	1.032
Mutatie lening u/g	0	0
Minus aflossing	23	22
Stand per 31 december	987	1.010

De overige vordering betreft lening u/g verstrekt aan de Stichting Thorbecke Trainingsaccommodatie voor een sportaccommodatie aan de Prinsenlaan 80. De in 2009 verstrekte annuïtaire lening heeft een resterende looptijd van 25 jaar (tot 2048). De rente is vast 4%. De aflossing in 2024 zal € 23.696 bedragen.

De reële waarde van de financiële vaste activa benadert de boekwaarde.

Vorderingen (3)

De post vorderingen betreft debiteuren, de vordering op het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, huisvestingsprojecten en overlopende activa. Tevens is de voorziening voor debiteuren onder deze post gepresenteerd. De resterende looptijd van alle onder de vorderingen opgenomen bedragen is korter dan een jaar.

Bedragen x € 1.000

Vorderingen	31 december 2023	31 december 2022
Debiteuren	2.450	3.802
Voorziening wegens oninbaarheid	-89	-16
	2.361	3.786
OCW	0	968
Subsidies gemeente	2.888	2.395
Waardering huisvestingsprojecten	7.220	7.158
Overige vorderingen	9.564	1.034
	22.033	15.341
Overlopende activa:		
- Vooruitbetaalde kosten	842	211
- Verstrekte voorschotten	3	4
- Overige overlopende activa	726	1.395
	1.571	1.610
Totaal vorderingen	23.604	16.951

Debiteuren

Deze balanspost heeft betrekking op vorderingen op derden waaraan diensten zijn verleend, ruimten zijn verhuurd of personeel is gedetacheerd. Ook is voor een bedrag van € 1,35 miljoen (2022: € 0,99 miljoen) aan vorderingen inzake ouderbijdragen hierin opgenomen.

Voorziening wegens oninbaarheid

De voorziening voor oninbare vorderingen heeft volledig betrekking op de debiteuren en is gebaseerd op een inschatting van de incasseerbaarheid van vorderingen.

Vordering ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)

Onder deze post was tot en met 2021 de vordering in verband met het betaalritmeverschil in het po opgenomen. Het voorschotritme van OCW inzake de Rijksbekostiging voor het po was niet geheel tijdevenredig daarom ontstond jaarlijks een vordering. Met ingang van 1 januari 2023 worden de beschikkingen hoofdzakelijk per kalenderjaar afgegeven en niet meer per schooljaar. Hierdoor vervalt het betaalritmeverschil. De vordering in 2022 betreft de bekostiging voor asielzoekers. Deze is eind december 2022 beschikt en is in januari 2023 ontvangen.

Subsidies gemeente

Onder de subsidies gemeente valt onder andere de beschikking Gelijke Kansen! In 2023 zijn de beschikkingen van het schooljaar 2021-2022 vastgesteld en uitbetaald. Voor schooljaar 2022-2023 is een vordering van € 2,3 miljoen opgenomen. Eind 2022 is voor schooljaar 2021-2022 € 1,7 miljoen als vordering opgenomen.

Waardering huisvestingsprojecten

Dit betreft reeds uitgegeven bedragen op door de gemeente gesubsidieerde huisvestingsprojecten. Zie ook de toelichting op overige schulden.

Overige vorderingen

De post overige bestaat voor het grootste deel uit de vorderingen op de gemeente betreffende afgeronde en lopende huisvestingsprojecten. De definitieve afwikkeling van de genoemde subsidies en vorderingen wordt in 2024 verwacht.

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan voornamelijk uit nog te factureren bedragen welke betrekking hebben op 2024.

Liquide middelen (4)

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking aan BOOR. Het saldo van de kassen en bankrekeningen kan als volgt worden gespecificeerd:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Liquide middelen	31 december 2023	31 december 2022
Kasmiddelen	64	59
Tegoeden op bankrekeningen	19.117	12.906
Schatkistbankieren	71.634	68.185
Totaal liquide middelen	90.815	81.150

Sinds maart 2020 maakt BOOR gebruik van Schatkistbankieren. Het saldo van de hoofdbankrekening wordt dagelijks afgeroomd naar de schatkist. De saldi van de individuele schoolbankrekeningen zijn niet gekoppeld aan Schatkistbankieren. Het Schatkistbankieren heeft een kredietfaciliteit van € 23,7 miljoen. Hiervan is in geheel 2023 geen gebruik gemaakt. Het saldo aan liquide middelen is voornamelijk toegenomen door de ontvangen NPO gelden en andere subsidies welke nog niet uitgegeven zijn.

Eigen vermogen (5)

Het eigen vermogen is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000

Eigen vermogen	31 december 2023	31 december 2022
Algemene reserve publiek	27.394	29.629
Bestemmingsreserve publiek	33.863	28.740
Bestemmingsreserve privaat	1.832	1.810
Totaal eigen vermogen	63.089	60.179

Bedragen x € 1.000

Algemene reserve	Saldo 01-01-2022	Resultaat 2022	Overige mutaties	Saldo 31-12-2022	Resultaat 2023	Overige mutaties	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	28.210	1.419	0	29.629	-2.235	0	27.394

De algemene reserve neemt af met € 2,2 miljoen, zijnde het resultaat 2023 minus de dotatie aan en de vrijval van de bestemmingsreserves en de toevoeging aan de private bestemmingsreserve. Het bestuur heeft besloten tot het vormen van de bestemmingsreserves. Voor de bestemmingsreserves zijn door het bestuur beperkingen aangebracht voor het gebruik.

Bedragen x € 1.000

Bestemmingsreserves	Saldo 01-01-2022	Resultaat 2022	Overige mutaties	Saldo 31-12-2022	Resultaat 2023	Overige mutaties	Saldo 31-12-2023
Bestemmingsreserve kwaliteitsimpuls en kleine scholen problematiek	224	0	0	224	0	0	224
Bestemmingsreserve Convenant 2019 reservering vo	709	-340	0	369	-167	0	202
Bestemmingsreserve Werkdrukmiddelen vo	0	1.769	0	1.769	697	0	2.466
Bestemmingsreserve NPO gelden	9.057	14.439	0	23.496	1.819	0	25.315
Bestemmingsreserve veranderende bekostiging	3.000	-3.000	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve versnellings-programma ICT s(bao) en (v)so	3.000	-1.118	0	1.882	-1.222	0	660
Bestemmingsreserve strategische opgaves vo	1.000	0	0	1.000	0	0	1.000
Bestemmingsreserve anders/ slim organiseren	0	0	0	0	770	0	770
Bestemmingsreserve basisvaardigheden	0	0	0	0	3.226	0	3.226
Bestemmingsreserve privaat vermogen RISS/Harbour	1.611	199	0	1.810	22	0	1.832
Totaal bestemmingsreserves	18.601	11.949	0	30.550	5.145	0	35.695

In 2023 zijn vijf bestemmingsreserves gevormd of verder gevuld:

- € 3,2 miljoen vanuit de bekostiging voor Basisvaardigheden. Zijnde het saldo tussen de in 2023 ontvangen en uitgegeven gelden bestemd voor de verbetering van de basisvaardigheden. Deze bestemmingsreserve wordt komende jaren ingezet voor de verbetering van de basisvaardigheden van onze leerlingen.
- € 0,8 miljoen vanuit de bekostiging voor Anders en Slim organiseren. Zijnde het saldo tussen de in 2023 ontvangen en uitgegeven gelden bestemd voor de verbeteringen in de organisatie van het onderwijs. Deze bestemmingsreserve wordt komende jaren ingezet voor veranderingen in de organisatie op de scholen.
- € 1,8 miljoen vanuit de bekostiging voor NPO. Zijnde het saldo tussen de ontvangen en uitgegeven NPO gelden in 2023. Deze bestemmingsreserve wordt komende jaren ingezet voor de uitvoer van interventies van de menukaart NPO.
- € 2,5 miljoen vanuit de bekostiging voor de collectieve werkdruk gelden in het vo. Deze middelen zullen komende jaren gebruikt worden om de werkdruk te verlagen.

- De (verplichte) ouderbijdragen voor het internationaal georiënteerd basis- en voortgezet onderwijs (IGBO en IGVO) gelden als private baten. Het ministerie van OCW heeft laten weten dat de (verplichte) ouderbijdrage voor zowel het IGBO als het IGVO moet worden aangemerkt als een private baat. Met ingang van het verslagjaar 2022 moeten betrokken besturen hiermee rekening houden. Het positieve verschil tussen de private baten (ouderbijdragen IGBO (Harbour international) resp. IGVO (RISS)) en de aan de betreffende bestedingen verbonden lasten is ten gunste gekomen van het private deel van het eigen vermogen.

Bestemmingsreserve kleine scholen

De bestemmingsreserve 'kleine scholen' heeft als doel het faciliteren van kleine scholen om te kunnen groeien in leerlingaantal en kwaliteit.

Bestemmingsreserve 'convenant 2019 | reservering vo

Het restant van de bestemmingsreserve 'convenant 2019 | reservering vo' wordt conform meerjarenplan in de komende boekperiodes ingezet. Doelstelling van de reserve is het bekostigen van activiteiten die leiden tot werkdrukvermindering conform de daarvoor ontvangen subsidie.

Bestemmingsreserve veranderende bekostiging

In het (s)bao en het (v)so is per 1 januari 2023 de verandering in de bekostiging doorgevoerd. De daarmee gepaard gaande verlaging van de bekostiging in 2022 is opgevangen door de bestemmingsreserve te laten vrijvallen.

Bestemmingsreserve versnellingsprogramma ict (s)bao en (v)so

Om de ontwikkelingen op ict gebied in een hoog tempo in te kunnen voeren is een versnellingsprogramma ontwikkeld. Hiervoor is een deel van het vermogen gereserveerd in een bestemmingsreserve. De kosten van uitvoering van het programma in 2023 zijn ten laste van de bestemmingsreserve gebracht.

Bestemmingsreserve strategische opgaves vo

In de komende jaren komt het vo voor een aantal strategische opgaves te staan. Om hier voldoende aandacht aan te kunnen besteden is hiervoor in 2021 een bestemmingsreserve gevormd.

Vorzieningen (6)

Voor een toelichting op de aard van de voorzieningen, wordt verwezen naar het hoofdstuk 'voorzieningen' zoals opgenomen in grondslagen voor waardering van activa en passiva.

	Bedragen x € 1.000	
Vorzieningen	31 december 2023	31 december 2022
<i>Personele voorzieningen</i>		
Jubilea	2.425	2.076
Duurzame inzetbaarheid	4.116	3.269
Medewerkers DOO	40	47
Ww ex-medewerkers	608	722
Langdurig zieke medewerkers	1.348	821
Spaarverlof	304	378
	8.841	7.313
Onderhoudsvoorziening gebouwen	22.983	22.040
Overige voorzieningen	651	835
Totaal voorzieningen	32.475	30.188

De voorzieningen kunnen als volgt worden verdeeld in een kort- en langlopend deel:

Bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Kortlopend deel < 1 jaar	Looptijd 1 tot en met 5 jaar	Langlopend deel > 5 jaar
Personele voorzieningen			
Jubilea	186	983	1.255
Duurzame inzetbaarheid	401	1.547	2.169
Medewerkers DOO	7	28	5
Ww ex-medewerkers	312	273	22
Langdurig zieke medewerkers	1.163	185	0
Spaarverlof	51	203	51
	2.120	3.219	3.502
Onderhoudsvoorziening gebouwen	6.463	9.751	6.769
Overige voorzieningen	455	196	0
Totaal voorzieningen	9.038	13.166	10.271

Het verloop van de voorzieningen in 2023 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 31-12- 2022	Onttrekking 2023	Dotatie 2023	Vrijval 2023	Discontering 2023	Saldo 31-12- 2023
<i>Personele voorzieningen</i>						
Personelevoorziening – jubilea	2.076	-314	1.248	-177	-407	2.426
Personelevoorziening – duurzame inzetbaarheid	3.269	-1.034	2.263	0	-382	4.116
Personelevoorziening – medewerkers DOO	47	-7	0	0	0	40
Personelevoorziening – ww ex-medewerkers	722	-240	403	-264	-14	607
Personelevoorziening – langdurig zieke medewerkers	821	-718	1.362	-89	-28	1.348
Personelevoorziening – spaarverlof	378	-180	107	0	0	305
Totaal personeelsvoorzieningen	7.313	-2.493	5.383	-530	-831	8.842
Onderhoudsvoorziening gebouwen	22.040	-5.276	6.218	0	0	22.982
Overige voorzieningen	835	-184	0	0	0	651
Totaal voorzieningen	30.188	-7.953	11.601	-530	-831	32.475

Langlopende schulden (7)

Bedragen x € 1.000

Langlopende schulden	31 december 2023	31 december 2022
Langlopende schulden aan kredietinstellingen	14.293	14.934
Overige langlopende schulden	255	1.838
Totaal langlopende schulden	14.548	16.772

De post langlopende schulden bestaat uit enkele leningen bij de BNG en een vooruit ontvangen subsidie.

Bedragen x € 1.000

Schulden aan kredietinstellingen	Lening BNG nr.1	Lening BNG nr.2	Lening BNG nr.3	Lening BNG nr.4	Lening BNG nr.5	Totaal
Stand per 1 januari	5.280	1.530	1.530	3.618	3.617	15.575
Opgenomen gelden	0	0	0	0	0	0
Aflossingen	-320	-60	-60	-101	-100	-641
Stand per 31 december	4.960	1.470	1.470	3.517	3.517	14.934
Kortlopend deel	-320	-60	-60	-101	-100	-641
Langlopend deel	4.640	1.410	1.410	3.416	3.417	14.293

<i>Bedragen x € 1.000</i>									
Omschrijving	Jaar van uitgifte	Looptijd	Laatste aflossing in	Hoofdsom	Rente	Rentevast periode	Aantal termijnen	Langlopend deel 1-5 jaar	Langlopend deel >5 jaar
Lening BNG nr.1	2009	30 jaar	2039	9.600	4,86%	30 jaar	360	1.280	3.360
Lening BNG nr.2	2018	30 jaar	2048	1.800	1,84%	30 jaar	360	240	1.170
Lening BNG nr.3	2018	30 jaar	2048	1.800	1,32%	30 jaar	360	240	1.170
Lening BNG nr.4	2018	40 jaar	2058	4.039	2,01%	40 jaar	480	404	3.012
Lening BNG nr.5	2019	40 jaar	2059	4.000	1,84%	40 jaar	480	400	3.017
Totaal				21.239				2.564	11.729

Leningen 1 t/m 3 zijn ten behoeve van de uitbreiding van Wolfert Lyceum. Lening 4 en 5 zijn ten behoeve van de nieuwbouw van Wolfert Lansing in de gemeente Lansingerland. Met betrekking tot de BNG leningen ligt het eerste recht van hypotheek bij de gemeente Lansingerland. De leningen benaderen de reële waarde per balansdatum.

De reguliere aflossing voor 2024 van € 0,64 miljoen van de BNG-leningen is verantwoord onder de kortlopende schulden.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Overige langlopende schulden	Subsidie ID-banen
Langlopend deel 1 januari	1.838
Kortlopend deel 1 januari	257
Stand per 1 januari 2023	2.096
Opgenomen gelden	0
Aflossingen	-799
Stand per 31 december 2023	1.297
Kortlopend deel	-1.042
Langlopend deel	255

<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Omschrijving	Jaar van uitgifte	Looptijd	Laatste aflossing in	Hoofdsom	Langlopend deel 1-5 jaar	Langlopend deel >5 jaar
Subsidie ID-banen	2021	15 jaar	2036	2.800	112	143

De gemeente Rotterdam verstrekt subsidie voor ID-banen. Dit betreft een beschikking voor meerdere organisaties. Tot en met 2020 was FOKOR hiervoor penvoerder. Sinds 2021 is BOOR penvoerder. BOOR heeft de verplichtingen van FOKOR overgenomen. In 2021 is de laatste subsidietermijn verstrekt voor de uitvoering van de regeling tot en met 2036. Naar verwachting zal in 2024 een finale afrekening plaatsvinden met de andere schoolbesturen.

Kortlopende schulden (8)

Onder de kortlopende schulden zijn de schulden opgenomen met een verwachte looptijd korter dan één jaar. De kortlopende schulden zijn als volgt opgebouwd:

Kortlopende schulden	Bedragen x € 1.000	
	31 december 2023	31 december 2022
Kortlopend deel schulden aan banken	641	641
Kortlopend deel overige schulden	1.042	257
Crediteuren	7.523	4.171
Vooruitontvangen investeringssubsidies voor huisvestingsprojecten	7.984	4.688
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	14.666	13.585
Omzetbelasting	34	35
Premies sociale verzekeringen	242	4
	14.942	13.624
Schulden ter zake van pensioenen	3.666	3.478
Overige kortlopende schulden	2.264	1.298
Overlopende passiva		
Vooruitontvangen subsidies OCW	18.577	8.925
Vooruitontvangen bedragen	797	1.141
Vakantiegeld en –dagen	9.569	8.849
Rotterdams Onderwijsbeleid	536	686
Overige subsidies	91	177
Ouderbijdrage	5.876	4.802
Overige overlopende passiva	6.985	6.164
	42.431	30.744
Totaal kortlopende schulden	80.493	58.901

Kortlopend deel langlopende schulden

Betreft de aflossing voor 2024 van de hypothecaire leningen bij de BNG Bank en de verwachte afwikkeling van de ID-banen in 2024.

Crediteuren

Het saldo crediteuren ultimo 2023 is met € 3,3 miljoen toegenomen ten opzichte van de stand per ultimo 2022. Dit komt met name door enkele grote openstaande facturen van december inzake bouwprojecten.

Vooruit gefactureerde en ontvangen termijnen huisvestingsprojecten

BOOR heeft een aantal huisvestingsprojecten onderhanden. Dit betreffen nieuwbouwprojecten, verbouwingen en andere huisvestingsprojecten. Onder de vooruit gefactureerde en vooruit ontvangen termijnen zijn onder andere de niet bestede middelen en de bouwvoorbereidingskredieten voor meerdere projecten opgenomen. Per project zijn zowel de kosten (facturen) als de opbrengsten (gemeentelijke investeringsbijdrage) verzameld.

Het verloop in 2023 was als volgt:

Bedragen x € 1.000

	Saldo 31-12-2022	Uitgaven 2023	Ontvangen bedragen 2023	Saldo afgeronde projecten 2023	Saldo 31-12-2023
Huisvestingsprojecten	2.864	52.145	-54.115	5.317	6.210

Verantwoord onder:		
Vorderingen - Huisvestingsprojecten	7.158	7.220 1)
Overige vorderingen	699	7.300 2)
Kortlopende schulden - Huisvestingsprojecten	-4.688	-7.984 3)
Overige schulden	-305	-326 4)
Totaal	2.864	6.210

1. Het saldo eind 2023 betreft projecten die doorlopen in 2024. Dit is opgenomen onder de kortlopende vorderingen als 'waardering huisvestingsprojecten'.
2. In 2023 zijn projecten afgerond waarvan nog het restant-subsidie van de gemeente moet worden ontvangen. De verwachting is dat deze in 2024 worden afgewikkeld. Dit is opgenomen onder de overige kortlopende vorderingen.
3. Dit betreft lopende projecten, waarvoor de gemeente een voorschot op de subsidie heeft betaald. Het gaat hierbij met name om bouwvoorbereidingskredieten. Dit is opgenomen onder de kortlopende schulden.
4. De overige schulden betreffen afgeronde projecten, waarvan het eindsaldo moet worden terugbetaald aan de gemeente. Bijvoorbeeld omdat het project voordeliger is uitgevoerd. Dit is opgenomen onder de overige kortlopende schulden.

Loonheffing

De te betalen loonheffing eind 2023 bestaat uit de loonheffing over de maand december.

Omzetbelasting

De te betalen omzetbelasting eind 2023 bestaat uit de omzetbelasting over het 4e kwartaal.

Premies sociale verzekeringen

De te betalen premies sociale verzekeringen eind 2023 bestaan uit de afdrachten over de maand december.

Schulden ter zake van pensioenen

De te betalen pensioenen eind 2023 bestaan uit de afdrachten over de maand december.

Overige schulden

De overige schulden zijn toegenomen met € 1,6 miljoen. Deze post bestaat naast de genoemde huisvestingsprojecten uit door te betalen ESF subsidie (€ 0,8 miljoen), nog te betalen salarissen (€ 0,8 miljoen, 2022: € 0,7 miljoen), waarborgsommen (€ 72.000) en diverse verplichtingen waarvoor nog geen rekening was ontvangen (€ 0,2 miljoen).

Vooruit ontvangen subsidies OCW

De vooruit ontvangen subsidies zijn met € 9 miljoen toegenomen. Ultimo 2023 betreft dit onder andere voor € 7,0 miljoen de subsidie Basisvaardigheden (2022 € 3,9 miljoen), voor € 2,8 miljoen de subsidie Maatwerkregeling Ventilatie op scholen en voor € 4,7 miljoen de subsidie voor School en omgeving.

Vooruit ontvangen bedragen

De vooruit ontvangen bedragen betreft voor € 0,8 miljoen van de penvoerder vooruit ontvangen, niet bestede subsidie voor de subsidieregeling Slimmer Organiseren (2022: € 1 miljoen).

Vakantiegeld en –dagen

Deze post bestaat uit de reeds opgebouwde rechten voor vakantiegeld voor medewerkers van BOOR. Het vakantiegeld wordt in mei 2024 uitbetaald. In 2023 is een bedrag van € 0,34 miljoen (2022: € 0,52 miljoen) opgenomen voor niet opgenomen vakantiedagen van de medewerkers van BOOR services.

Rotterdams Onderwijsbeleid

Dit betreft de nog niet bestede gelden van subsidies die we van de gemeente hebben ontvangen.

Ouderbijdrage

Deze post betreft vooruit ontvangen ouderbijdragen van met de name de scholen in het voortgezet onderwijs.

Overige overlopende passiva

Onder deze post zijn facturen opgenomen waarvan de kosten betrekking hebben op boekjaar 2023 waarbij de facturen in 2024 binnen komen.

Risicoanalyse balans

Risico's financiële instrumenten

BOOR maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van diverse financiële instrumenten. De financiële instrumenten omvatten onder meer vorderingen, geldmiddelen, effecten, leningen, crediteuren en overige kortlopende schulden. Deze financiële instrumenten stellen de organisatie bloot aan markt-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen heeft BOOR een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de organisatie te beperken. BOOR heeft in 2023 geen afgeleide financiële instrumenten ingezet om risico's te beheersen. Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van middelen worden kredietrisico en renterisico zoveel mogelijk uitgesloten. Het uitzetten van middelen en het gebruik van rente-instrumenten hebben een prudent karakter en zijn niet gericht op het genereren van extra inkomsten door het aangaan van overmatige risico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van debiteuren bestaan voor circa 16% uit ouderbijdragen (2022: € 26%). Van de resterende vorderingen is voor 1% een voorziening getroffen voor mogelijke oninbaarheid (2022: 1%). De rest betreft diverse kleinere vorderingen. Voor de kredietrisico's inzake de vorderingen op deelnemingen en de overige vorderingen wordt verwezen naar financiële vaste activa en vorderingen.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage voor een langere periode.

Liquiditeitsrisico

BOOR loopt geen significante liquiditeitsrisico's. Er wordt vanaf 2024 een tijdelijke negatieve kasstroom verwacht. Dit ter compensatie van de grote positieve kasstroom in 2021 tot en met 2023. Daarnaast vindt een strakke monitoring op de liquiditeitsprognose plaats en kan indien nodig bijsturing plaatsvinden.

Geormerkte subsidies

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.

Bestuur: 41775				Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond		
Omschrijving	Brin nr.	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	€	€	onderhanden	ja	nee
Subsidie voor studieverlof	02LB	1327300	21-4-2023	5.262	5.262	v		
Subsidie voor studieverlof	02LB	1349435	23-8-2023	135.871	135.871	v		
Subsidie voor studieverlof	02LB	1381959	20-12-2023	6.504	6.504	v		
Subsidie voor studieverlof	15EO	1350699	23-8-2023	39.569	39.569	v		
Subsidie voor studieverlof	15HX	1350677	23-8-2023	27.102	27.102	v		
Subsidie voor studieverlof	15KR	1350687	23-8-2023	103.349	103.349			v
Subsidie voor studieverlof	15KR	1353340	23-10-2023	-15.900	-15.900		v	
Subsidie voor studieverlof	17CR	1349793	23-8-2023	21.682	21.682	v		
Subsidie voor studieverlof	06BG	1350684	23-8-2023	10.196	10.196	v		
Subsidie voor studieverlof	11SY	1350541	23-8-2023	38.237	38.237	v		
Subsidie voor studieverlof	12DY	1350276	23-8-2023	12.746	12.746		v	
Subsidie voor studieverlof	12DY	1351255	21-9-2023	-12.746	-12.746		v	
Subsidie voor studieverlof	12VC	1350553	23-8-2023	22.942	22.942	v		
Subsidie voor studieverlof	13BC	1350331	23-8-2023	2.708	2.708		v	
Subsidie voor studieverlof	13BC	1381935	20-12-2023	-2.708	-2.708		v	
Subsidie voor studieverlof	13LW	1350613	23-8-2023	12.746	12.746	v		
Subsidie voor studieverlof	13QN	1321129	22-2-2023	-12.374	-12.374		v	
Subsidie voor studieverlof	13QN	1350616	23-8-2023	25.491	13.117	v		
Subsidie voor studieverlof	18WG	1349940	23-8-2023	7.647	7.647	v		
Subsidie voor studieverlof	20FK	1350045	23-8-2023	12.746	12.746	v		
Subsidie voor studieverlof	20RT	1350105	23-8-2023	8.344	8.344	v		
Subsidie voor studieverlof	20RV	1349895	23-8-2023	7.647	7.647	v		
Subsidie voor studieverlof	20RX	1350076	23-8-2023	10.263	10.263	v		
Subsidie voor studieverlof	20VT	1350084	23-8-2023	6.675	6.675	v		
Subsidie zij-instroom	12VC	1334121	21-4-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	20RT	1334160	21-4-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	20RT	1382319	20-12-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	15KR	100005010	21-4-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	19BU	1322243	22-3-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	18QZ	1334098	21-4-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	17NJ	1334110	21-4-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	18LX	1334111	21-4-2023	50.000	50.000	v		
Subsidie zij-instroom	19DQ	1334112	21-4-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	18GY	1334114	21-4-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	19BU	1334118	21-4-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	09GQ	1334131	21-4-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	17FY	1334144	21-4-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	31MV	1334162	21-4-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	15KR	100008847	22-11-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	06BG	1373604	22-11-2023	50.000	50.000	v		
Subsidie zij-instroom	17OJ	1373644	22-11-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	17FH	1373679	22-11-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	20FK	1373682	22-11-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	17OY	1373696	22-11-2023	25.000	25.000	v		
Subsidie zij-instroom	20RX	1373708	22-11-2023	25.000	25.000	v		
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	15KR	1352069	22-11-2023	353.200	353.200	v		
Voorkomen onnodig zittenblijven	17CR	VOZ23149	13-6-2023	15.000	15.000	v		
Voorkomen onnodig zittenblijven	02LB00	VOZ23150	13-6-2023	15.000	15.000	v		
Voorkomen onnodig zittenblijven	02LB01	VOZ23151	13-6-2023	15.000	15.000	v		
Voorkomen onnodig zittenblijven	02LB08	VOZ23152	13-6-2023	15.000	15.000	v		
Voorkomen onnodig zittenblijven	15HX00	VOZ23153	13-6-2023	15.000	15.000	v		
Voorkomen onnodig zittenblijven	15HX02	VOZ23154	13-6-2023	15.000	15.000	v		
Voorkomen onnodig zittenblijven	15KR00	VOZ23155	13-6-2023	15.000	15.000	v		
Voorkomen onnodig zittenblijven	15KR05	VOZ23156	13-6-2023	15.000	15.000	v		
Voorkomen onnodig zittenblijven	15KR08	VOZ23157	13-6-2023	15.000	15.000	v		
Capaciteitentesten	41775	CAP23-41775	12-4-2023	196.640	196.640		v	
Internationalisering funderend onderwijs	15KR12	IFO23100	18-1-2023	9.945	9.945		v	
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	41775	SOOL23021	13-4-2023	20.000	5.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	17CR00	VBV23-VO-0657	31-5-2023	874.000	437.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	02LB00	VBV23-VO-0659	31-5-2023 / 14-12-2023	589.000	294.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	02LB01	VBV23-VO-0660	31-5-2023 / 14-12-2023	407.000	203.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	15EO00	VBV23-VO-0661	31-5-2023	623.500	311.750	v		
Verbetering basisvaardigheden	15EO00	VBV23-VO-0662	31-5-2023	592.000	296.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	15KR00	VBV23-VO-0663	31-5-2023 / 14-12-2023	468.000	234.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	15KR10	VBV23-VO-0666	31-5-2023	643.500	321.750	v		
Verbetering basisvaardigheden	15KR11	VBV23-VO-0667	31-5-2023	246.000	123.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	15KR12	VBV23-VO-0668	31-5-2023 / 14-12-2023	330.000	165.000	v		

Bestuur: 41775				Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond		
Omschrijving	Brjn nr.	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	€	€	onderhanden	ja	nee
Verbetering basisvaardigheden	15HX0	VBV23-VO-0670	31-5-2023	891.500	445.750	v		
Verbetering basisvaardigheden	15HX0	VBV23-VO-0671	31-5-2023	363.000	181.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	15KR0	VBV23-VO-0673	31-5-2023 / 14-12-2023	1.444.000	722.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	15KR14	VBV23-VO-0674	31-5-2023	137.000	68.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	18LX00	VBV23-PO-1123	31-5-2023	185.000	92.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	20RJ02	VBV23-PO-1124	31-5-2023	136.000	68.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	20HQ00	VBV23-PO-1126	31-5-2023	110.000	55.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	19DN00	VBV23-PO-1129	31-5-2023	379.000	189.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	19DN01	VBV23-PO-1131	31-5-2023	203.000	101.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	18QZ00	VBV23-PO-1133	31-5-2023	204.000	102.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	18QZ01	VBV23-PO-1136	31-5-2023	197.000	98.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	18WGD	VBV23-PO-1137	31-5-2023	219.000	109.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	18OR00	VBV23-PO-1139	31-5-2023	272.000	136.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	18TM	VBV23-PO-1140	31-5-2023	167.000	83.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	20RL	VBV23-PO-1141	31-5-2023	127.000	63.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	20FK	VBV23-PO-1142	31-5-2023	154.000	77.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	12DY	VBV23-PO-1282	31-5-2023	160.000	80.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	18WX	VBV23-PO-1283	31-5-2023	567.000	283.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	19BE	VBV23-PO-1284	31-5-2023	265.000	132.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	18VR	VBV23-PO-1285	31-5-2023	184.000	92.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	18GY	VBV23-PO-1286	31-5-2023	417.000	208.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	16JC	VBV23-PO-1297	31-5-2023	145.000	72.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	12VC	VBV23-PO-1304	31-5-2023	208.000	104.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	18SV	VBV23-PO-1306	31-5-2023	722.000	361.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	19DQ	VBV23-PO-1311	31-5-2023	240.000	120.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	11SY	VBV23-PO-1312	31-5-2023	320.000	160.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	19CF	VBV23-PO-1316	31-5-2023	138.000	69.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	18ZU	VBV23-PO-1318	31-5-2023	184.000	92.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	20RD	VBV23-PO-1379	31-5-2023	133.000	66.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	18BD	VBV23-PO-1381	31-5-2023	103.000	51.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	20RT	VBV23-PO-1389	31-5-2023	250.000	125.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	20VT02	VBV23-PO-1390	31-5-2023	50.000	25.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	09GQ	VBV23-PO-1583	31-5-2023	147.000	73.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	13QN	VBV23-PO-1585	31-5-2023	405.000	202.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	18BO	VBV23-PO-1586	1-6-2023	194.000	97.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	17JH	VBV23-PO-1818	2-6-2023	227.000	113.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	11UB	VBV23-PO-1819	3-6-2023	168.000	84.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	20RI00	VBV23-PO-1820	4-6-2023	171.000	85.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	20RI02	VBV23-PO-1822	5-6-2023	155.000	77.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	14EJ	VBV23-PO-1831	6-6-2023	123.000	61.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	18EE	VBV23-PO-1832	7-6-2023	353.000	176.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	00DO	VBV23-PO-1843	8-6-2023	110.000	55.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	17EO	VBV23-PO-1850	9-6-2023	224.000	112.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	03DX	VBV23-PO-1857	31-5-2023	420.000	210.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	19BU	VBV23-PO-1860	31-5-2023	362.000	181.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	17OY	VBV23-PO-2019	31-5-2023	276.000	138.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	24NY	VBV23-PO-2022	31-5-2023	220.000	110.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	17OJ	VBV23-PO-2023	31-5-2023	232.000	116.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	19AF	VBV23-PO-2024	31-5-2023	272.000	136.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	13BC	VBV23-PO-2027	31-5-2023	258.000	129.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	18LX01	VBV23-PO-2029	31-5-2023	178.000	89.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	10UF	VBV23-PO-2032	31-5-2023	105.000	52.500	v		
Verbetering basisvaardigheden	18UM	VBV23-PO-2037	31-5-2023	168.000	84.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	20VT00	VBV23-PO-2039	31-5-2023	421.000	210.500	v		
Ontwikkelkracht	17MV	OWK230006	23-8-2023	34.980	34.980	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23092	20-7-2023	20.000	10.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23287	20-7-2023	50.000	25.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23358	20-7-2023	108.000	54.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23361	3-8-2023	124.000	62.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23363	3-8-2023	124.000	62.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23365	3-8-2023	124.000	62.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23366	3-8-2023	124.000	62.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23367	3-8-2023	124.000	62.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23369	3-8-2023	124.000	62.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23370	3-8-2023	89.000	44.500	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23371	20-7-2023	45.000	22.500	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23372	20-7-2023	85.000	42.500	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23373	3-8-2023	104.000	52.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23374	3-8-2023	95.000	47.500	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23375	20-7-2023	101.000	50.500	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23376	3-8-2023	45.000	22.500	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO23377	3-8-2023	114.000	57.000	v		
Voorlopers Onderwijsregio's	15KR	VOWR2310	24-11-2023	100.000	100.000		v	
Regeling school en omgeving	13BC	RSO23175	21-12-2023	509.760	509.760	v		
Regeling school en omgeving	18LX	RSO23176	21-12-2023	112.098	56.049	v		
Regeling school en omgeving	14EJ	RSO23178	21-12-2023	70.800	35.400	v		
Regeling school en omgeving	17EO	RSO23179	21-12-2023	291.454	145.727	v		
Regeling school en omgeving	18WX	RSO23180	21-12-2023	865.318	865.318	v		

Bestuur: 41775				Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond		
Omschrijving	Brjn nr.	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	€	€	onderhanden	ja	nee
Regeling school en omgeving	19DQ	RSO23181	21-12-2023	348.336	348.336	v		
Regeling school en omgeving	19DS	RSO23182	21-12-2023	261.326	261.326	v		
Regeling school en omgeving	20HQ	RSO23183	21-12-2023	69.225	69.225	v		
Regeling school en omgeving	12DY	RSO23184	21-12-2023	314.352	314.352	v		
Regeling school en omgeving	16JC	RSO23185	21-12-2023	103.838	103.838	v		
Regeling school en omgeving	13LW	RSO23187	21-12-2023	190.370	190.370	v		
Regeling school en omgeving	18QZ0	RSO23233	21-12-2023	464.920	464.920	v		
Regeling school en omgeving	02LB01	RSO23505	21-12-2023	259.595	259.595			v
Regeling school en omgeving	20RI00	RSO23507	21-12-2023	176.064	173.064	v		
Regeling school en omgeving	20RJ00	RSO23508	21-12-2023	157.488	157.488	v		
Regeling school en omgeving	13QN	RSO23510	21-12-2023	506.308	253.154	v		
Regeling school en omgeving	15HX0	RSO23511	21-12-2023	373.659	186.829	v		
Regeling school en omgeving	15KR1	RSO23512	21-12-2023	205.512	102.756	v		
Regeling school en omgeving	02LB08	RSO23515	21-12-2023	346.127	346.127			v
Ook in G-model 2022 opgenomen:								
Doorstroomprogramma vmbo-mbo/havo	15EO	DHAVO22007	5-7-2022	49.000	24.500		v	
Doorstroomprogramma vmbo-mbo/havo	15KR	DHAVO22076	19-7-2022	21.000	10.500		v	
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO21020	20-7-2021	52.000	52.000		v	
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO22016	28-7-2022	50.000	25.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO22164	28-7-2022	22.000	11.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO22250	28-7-2022	106.000	53.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO22251	28-7-2022	124.000	62.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO22252	28-7-2022	124.000	62.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO22253	8-8-2022	75.000	37.500	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO22254	28-7-2022	124.000	62.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO22255	28-7-2022	124.000	62.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO22256	28-7-2022	90.000	45.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO22257	28-7-2022	40.000	20.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO22258	28-7-2022	54.000	27.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO22259	28-7-2022	92.000	46.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO22260	28-7-2022	121.000	60.500	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO22261	28-7-2022	48.000	24.000	v		
Doorstroomprogramma po-vo	div	DPOVO22262	28-7-2022	25.000	12.500	v		
Kansengelijkheid	02LB	GKO22-028	10-11-2022	100.000	100.000		v	
Opleidingskosten instroom schoolleiders	24NY	ISPO22017	15-11-2022	20.000	20.000		v	
Opleidingskosten instroom schoolleiders	17MV	ISPO22018	15-11-2022	20.000	20.000		v	
School en omgeving - doorgroeiers	13QN	RSOD22009	5-12-2022	102.041	102.041		v	
School en omgeving - voorlopers	div	RSOV22034	5-12-2022	599.318	599.318		v	
Kennisdeling nieuwkomers	18EE	SEN22018	28-11-2022	37.325	37.325		v	
Heterogene brugklas	15KR	SHB210070	8-2-2022	100.000	100.000	v		
Heterogene brugklas	15KR	SHB210321	8-2-2022	100.000	100.000	v		
Heterogene brugklas	02LB	SHB210396	8-2-2022	100.000	100.000	v		
Heterogene brugklas	15HX	SHB210423	8-2-2022	100.000	100.000	v		
Heterogene brugklas	02LB	SHB210432	8-2-2022	100.000	100.000	v		
Heterogene brugklas	02LB	SHB210436	8-2-2022	100.000	100.000	v		
Heterogene brugklas	15HX	SHB210467	8-2-2022	100.000	100.000	v		
Heterogene brugklas	15KR	SHB210514	8-2-2022	100.000	100.000	v		
Heterogene brugklas	15KR	SHB22157	xx juni 2022	100.000	100.000	v		
Heterogene brugklas	15EO	SHB22158	xx juni 2022	100.000	100.000	v		
Heterogene brugklas	20VT	SHB22159	xx juni 2022	100.000	100.000	v		
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	14EJ	SOOL22590		20.000	5.000	v		
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	17OY	SOOL22591		20.000	5.000	v		
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	13QN	SOOL22597		20.000	5.000	v		
Onderwijsass naar opleiding tot leraar		SOOL22652	6-12-2022	20.000	5.000	v		
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	17OJ	SOOL22742	1-12-2022	20.000	5.000	v		
Verbetering basisvaardigheden	13LW	VBV22-PO-0400	11-11-2022	131.657	131.657	v		
Verbetering basisvaardigheden	18BL	VBV22-PO-0556	11-11-2022	585.207	585.207	v		
Verbetering basisvaardigheden	24NX	VBV22-PO-3650	11-11-2022	574.678	574.678	v		
Verbetering basisvaardigheden	21HJ	VBV22-PO-3668	11-11-2022	72.075	72.075	v		
Verbetering basisvaardigheden	20RX	VBV22-PO-3804	11-11-2022	320.974	320.974	v		
Verbetering basisvaardigheden	20RV	VBV22-PO-3811	11-11-2022	108.593	108.593	v		
Verbetering basisvaardigheden	20RJ	VBV22-PO-3827	11-11-2022	85.529	85.529	v		
Verbetering basisvaardigheden	20KY	VBV22-PO-3835	11-11-2022	49.972	49.972	v		
Verbetering basisvaardigheden	20KW	VBV22-PO-3837	11-11-2022	420.918	420.918	v		
Verbetering basisvaardigheden	19DS	VBV22-PO-3844	11-11-2022	149.916	149.916	v		
Verbetering basisvaardigheden	18VF	VBV22-PO-3898	11-11-2022	144.150	144.150	v		
Verbetering basisvaardigheden	18PX	VBV22-PO-3917	11-11-2022	280.612	280.612	v		
Verbetering basisvaardigheden	15KR	VBV22-VO-4092	11-11-2022	114.190	114.190	v		
Verbetering basisvaardigheden	02LB	VBV22-VO-4113	11-11-2022	825.774	825.774	v		
Voorkomen onnodig zittenblijven	15KR	VOZ22113	31-5-2022	15.000	15.000		v	
Voorkomen onnodig zittenblijven	15EO	VOZ22115	31-5-2022	15.000	15.000		v	
Voorkomen onnodig zittenblijven	15EO	VOZ22116	31-5-2022	15.000	15.000		v	
Voorkomen onnodig zittenblijven	15SC	VOZ22117	31-5-2022	15.000	15.000		v	

Bestuur: 41775				Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond		
Omschrijving	Brin nr.	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	€	€	onderhanden	ja	nee
Subsidie zij-instroom	24NX	1263556	juli	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	11UB	1288371	november	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	13BC	1263537	juli	40.000	40.000		v	
Subsidie zij-instroom	13QN	1263507	juli	40.000	40.000		v	
Subsidie zij-instroom	13QN	1288382	november	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	14HB	1288344	november	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	16JC	1288117	november	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	17FH	1263541	juli	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	17FH	1288128	november	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	17LO	1263551	juli	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	18BO	1263553	juli	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	18WG	1288154	november	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	20KW	1263548	juli	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	20RI	1288163	november	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	20RI	1279945	september	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	20RJ	1288161	november	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	15EO	1240463	april	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	15KR	1263509	juli	20.000	20.000	v		
Subsidie zij-instroom	15HX	1288321	november	20.000	20.000		v	
Subsidie vervolgpilot tweetalig primair onderwijs	14HB	1281818	14-9-2022	10.000	10.000		v	
Subsidie vervolgpilot tweetalig primair onderwijs	18BL	1279687	15-8-2022	10.000	10.000		v	
Tegemoetkoming kosten opleidingscholen	15KR	1284293	6-10-2022	919.390	496.011		v	
Subsidie voor studieverlof	02LB	1278075	augustus	93.488	93.488		v	
Subsidie voor studieverlof	12VC	1277485	augustus	12.374	12.374		v	
Subsidie voor studieverlof	13LW	1277583	augustus	9.900	9.900		v	
Subsidie voor studieverlof	13QN	1277540	augustus	12.374	12.374		v	
Subsidie voor studieverlof	15EO	1277666	augustus	64.503	64.503		v	
Subsidie voor studieverlof	15HX	1277674	augustus	21.530	21.530		v	
Subsidie voor studieverlof	15KR	1277685	augustus	129.094	129.094			v
Subsidie voor studieverlof	17CR	1277873	augustus	15.786	15.786		v	
Subsidie voor studieverlof	17FH	1277790	augustus	12.374	12.374		v	
Subsidie voor studieverlof	17JH	1277886	augustus	6.187	6.187		v	
Subsidie voor studieverlof	18BD	1278051	augustus	12.960	12.960		v	
Subsidie voor studieverlof	19AF	1278182	augustus	6.187	6.187		v	
Subsidie voor studieverlof	20RJ	1278445	augustus	10.368	10.368		v	
Subsidie voor studieverlof	20RT	1278444	augustus	18.468	18.468		v	
Subsidie voor studieverlof	20RV	1278442	augustus	7.425	7.425		v	
Subsidie voor studieverlof	20RX	1278393	augustus	9.963	9.963		v	
Subsidie voor studieverlof	20VT	1278408	augustus	32.400	32.400		v	
Ook in G-model 2021 opgenomen:								
Doorstroomprogramma vmbo-mbo/havo	15HX	DHAVO21058	26-7-2021	42.000	42.000		v	
Doorstroomprogramma po-vo	13QN	DPOVO21004	20-7-2021	46.000	46.000		v	
Doorstroomprogramma po-vo	17CR	DPOVO21041	20-7-2021	49.000	49.000		v	
Doorstroomprogramma po-vo	16JC	DPOVO21202	29-7-2021	26.000	26.000		v	
Impuls en innovatie bewegingsonderwijs	41775	IIB210274	13-12-2021	85.000	64.243		v	
Schoolkracht	13LW	SK20-13LW	1-5-2021	9.700	9.700		v	
Schoolkracht	15HX	SK20-15HX	15-4-2021	29.209	29.209		v	
Schoolkracht	15KR	SK20-15KR	15-4-2021	30.000	30.000		v	
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	17FH	SOOL210026	1-6-2021	15.000	10.000		v	
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	17FH	SOOL210027	1-6-2021	15.000	10.000		v	
Subsidie vervolgpilot tweetalig primair onderwijs	14HB	1176376	12-8-2021	10.000	10.000		v	
Subsidie vervolgpilot tweetalig primair onderwijs	18BL	1176357	12-8-2021	10.000	10.000		v	
Subsidie zij-instroom	02LB	1189682	december	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	03DX	1183621/1189579	nov/dec	60.000	60.000		v	
Subsidie zij-instroom	14JR	1183610	november	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	17OJ	1183721	november	40.000	40.000		v	
Subsidie zij-instroom	18BO	1183715	november	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	18SV	1183670	november	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	20FK	1183727	november	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	20RI	1183729	november	20.000	20.000		v	
Subsidie zij-instroom	20RV	1183733	november	40.000	40.000		v	
Subsidie zij-instroom	24NX	1183757	november	20.000	20.000		v	
Ook in G-model 2020 opgenomen:								
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	11UB	SOOL19300	25-2-2020	20.000	15.000		v	
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	18SV	SOOL19305	25-2-2020	15.000	15.000		v	
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	13QN	SOOL20092	25-2-2020	20.000	15.000		v	
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	20RJ	SOOL20207	30-11-2020	20.000	10.000		v	
Onderwijsass naar opleiding tot leraar	12VC	SOOL19304	25-2-2020	15.000	15.000		v	

- * Onderhanden = De subsidie loopt nog conform de subsidieverplichtingen
- Ja = De subsidie is afgerond conform de subsidieverplichtingen
- Nee = De subsidie is afgerond in strijd met de subsidieverplichtingen

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

Er zijn geen subsidies aflopend per ultimo verslagjaar.

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Brin nr.	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Saldo per 31 december verslagjaar
						kosten t/m vorig verslagjaar				
Sterk Techniekonderwijs	02LB	STO19043	7-8-2019	8.335.921	6.435.605	3.854.179	2.581.426	1.900.315	2.630.835	1.850.906
Pilot praktijkgericht prog gl en tl	15KR	GLTL20241	30-11-2020	161.650	139.019	139.019	0	22.631	22.631	0
Pilot praktijkgericht prog gl en tl	02LB	GLTL20316	30-11-2020	162.000	139.320	45.092	94.228	22.680	4.958	111.950
Pilot praktijkgericht prog gl en tl	15EO	GLTL20129	14-9-2020	158.800	138.568	83.740	54.828	20.233	0	75.060
Maatwerkregeling Ventilatie op scholen	17NJ	VENT-V-220030	16-3-2023	422.919	0	0	0	422.919	422.919	0
Maatwerkregeling Ventilatie op scholen	15EO	VENT-V-220031	16-3-2023	1.143.779	0	0	0	1.143.779	1.114.602	29.177
Maatwerkregeling Ventilatie op scholen	15EO	VENT-V-220032	16-3-2023	972.719	0	0	0	972.719	972.719	0
Maatwerkregeling Ventilatie op scholen	15SC	VENT-V-230100	29-6-2023	1.750.337	0	0	0	1.750.337	0	1.750.337
Maatwerkregeling Ventilatie op scholen	18EE	VENT-V-230062	29-6-2023	988.625	0	0	0	988.625	0	988.625
Totaal				14.096.750	6.852.512	4.122.030	2.730.482	7.244.237	5.168.665	4.806.055

Overig

BOOR heeft gelden ontvangen op grond van de Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders. Deze gelden zijn conform de regeling besteed. De inzet van deze middelen is door de schoolleiding in samenspraak met de betreffende medezeggenschapsraad bepaald.

12. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Lease

BOOR is verschillende operationele leaseovereenkomsten aangegaan. De volgende contracten waren eind 2023 actief:

Leasecontracten

Omschrijving	Kosten 2023	Verplichting komend jaar	Verplichting 1 - 5 jaar	Verplichting > 5 jaar
Leaseauto's	€ 36.411	€ 29.400	€ 26.200	€ -
ICT apparatuur	€ 319.999	€ 263.200	€ 900	€ -

De leaseauto's betreffen de auto's van de leden van het college van bestuur en zijn conform de verplichting in de leaseovereenkomsten verzekerd.

De ICT apparatuur betreft copiers en laptops.

Huurcontracten met een looptijd langer dan 1 jaar

Omschrijving	Looptijd	Kosten 2023	Verplichting komend jaar	Verplichting 1 - 5 jaar	Verplichting > 5 jaar
Schiekade	tot en met 2027	€ 269.187	€ 270.370	€ 630.864	€ -
Diverse school- en sportlocaties	Variabel	€ 872.256	€ 960.260	€ -	€ -

Langlopende contracten

De volgende contracten lopen langer dan één jaar:

Overige contracten

Omschrijving	Looptijd	Kosten 2023	Verplichting komend jaar	Verplichting 1 - 5 jaar	Verplichting > 5 jaar
Accountantsdiensten	2023	€ 287.520	€ -	€ -	€ -
Afvalinzameling	2024	€ 494.682	€ 500.000	€ -	€ -
Arbodienst	2024	€ 475.161	€ 475.000	€ -	€ -
Beveiliging	divers	€ 857.374	€ 112.000	€ -	€ -
Brandveiligheid	divers	€ 29.636	€ 29.000	€ -	€ -
Energie	divers	€ 7.989.771	€ 7.680.000	€ 2.600.000	€ -
Huisvesting	divers	€ 4.987.759	€ 4.825.000	€ 5.682.000	€ -
ICT	divers	€ 6.147.219	€ 5.865.000	€ 2.603.000	€ -
Leermiddelen	divers	€ 7.554.362	€ 7.500.000	€ 1.133.000	€ -
Personeelsdiensten	2024	€ 2.979.392	€ 2.700.000	€ -	€ -
Schoonmaak	divers	€ 6.236.455	€ 5.420.000	€ 10.670.000	€ -
Overig	divers	€ 878.292	€ 780.000	€ 100.000	€ -
Totaal		€ 38.917.623	€ 35.886.000	€ 22.788.000	€ -

Bankgaranties

Per einde boekjaar heeft stichting BOOR geen bankgaranties.

Investeringsverplichtingen

Voor de lopende huisvestingsprojecten zijn onderstaande verplichtingen van meer dan € 200.000 aangegaan met o.a. aannemers.

Omschrijving	Loopijd	Verplichting	Kosten 2023 en eerder	Verplichting komend jaar	Verplichting 1-5 jaar	Verplichting > 5 jaar
Archipel; realiseren van nieuw schoolgebouw en gymzaal	1-2 jaar	€ 6.023.202	€ 3.368.008	€ 2.354.034	€ 301.160	-
Olympia College; renovatie	1-2 jaar	€ 14.641.000	€ 10.075.678	€ 3.833.272	€ 732.050	-
Jan Antonie Bijloo; realiseren nieuw schoolgebouw	1-2 jaar	€ 5.508.282	€ 3.932.500	€ 1.300.368	€ 275.414	-
De Plevier; realiseren nieuw schoolgebouw	1-2 jaar	€ 7.063.980	€ 6.508.714	€ 202.067	€ 353.199	-
Nelson Mandela; realiseren nieuw schoolgebouw	1-2 jaar	€ 7.371.515	€ 6.737.054	€ 265.885	€ 368.576	-
De Recon; realiseren nieuw schoolgebouw	1-2 jaar	€ 6.358.550	€ 2.638.798	€ 3.401.824	€ 317.928	-
Thorbecke VO; realiseren nieuw schoolgebouw	1-2 jaar	€ 13.491.499	€ 10.911.294	€ 1.905.630	€ 674.575	-
Prisma; leveren en plaatsen van tijdelijke huisvesting	1-5 jaar	€ 245.842	€ 77.041	€ 33.977	€ 134.824	-
De Notenkraker; leveren en plaatsen van tijdelijke huisvesting	1-5 jaar	€ 335.684	€ 96.457	€ 53.782	€ 185.445	-
De Tuimelaar; leveren en plaatsen van tijdelijke huisvesting	1-5 jaar	€ 335.684	€ 94.917	€ 50.965	€ 189.802	-
Pierre Bayle & Vier Leeuwen; leveren en plaatsen van tijdelijke huisvesting	1-2 jaar	€ 360.306	€ 111.222	€ 104.618	€ 144.467	-
Jacob Maris; Aanbrengen GoFlow ventilatiewerkzaamheden	1-2 jaar	€ 620.171	€ 589.163	€ 31.009	-	-
Libanon; Aanbrengen GoFlow ventilatiewerkzaamheden	1-2 jaar	€ 2.026.550	€ 1.114.602	€ 911.948	-	-
Thorbecke VO; maatregelen verbetering ventilatie Prinsenlaan	1-2 jaar	€ 1.927.035	€ 1.734.032	€ 193.003	-	-
Totaal		€ 66.309.301	€ 47.989.479	€ 14.642.382	€ 3.677.440	€ -

Daarnaast is er sprake van een verplichting tot het afnemen van bestelde goederen bij diverse leveranciers van € 4,2 miljoen. Alle bestelde goederen worden naar verwachting in 2024 of 2025 geleverd.

Lopende juridische procedures

Wij hebben kennis genomen van een inkomende claim inzake een afrekening prestatieovereenkomst. De verwachte uitstroom van middelen hebben wij voorzien in deze jaarrekening.

OCW

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetwijziging vereenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, is dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek circa 93% voor het schooljaar 2023/24. Schoolbesturen in de po-sector werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2023 door de minister met circa 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op € 8 miljoen. Voorzichtigheidshalve is dit bedrag niet als vordering op de balans per 31 december 2023 opgenomen.

De minister stelt zich op het standpunt dat dit materieel grote probleem voor het schoolbestuur slechts een boekhoud-technische correctie is aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de vereenvoudiging. De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2023 fors minder bekostiging toe te kennen heeft reële consequenties. De wijziging betekent dat ons weerstandsvermogen met ca. € 8,3 mln. is gedaald en we voor de langere termijn de consequenties

gaan merken. We kunnen, na de besteding van de ontvangen NPO-middelen, de extra handen voor de klas niet meer betalen. We zullen daarom versneld afscheid nemen van de extra leraren die uit NPO worden gefinancierd. We zullen ook voorzichtiger omgaan met noodzakelijke investeringen. Dit zal zijn gevolgen hebben voor de kwaliteit van ons onderwijs.

Vandaar dat ons schoolbestuur samen met circa 230 schoolbesturen, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar hebben gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2023. Dit bezwaar is op 30 november 2023 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen n.a.v. de beslissing op bezwaar van de minister zijn het volgens ons waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom is besloten om gezamenlijk met ruim 220 schoolbesturen een beroep bij de rechtbank Midden-Nederland in te stellen tegen de beslissing op bezwaar van de minister. Op 15 februari 2024 vindt de zitting plaats waarbij normaal gesproken binnen 6 weken een uitspraak volgt.

Eeuwigdurende vordering voortgezet onderwijs op OCW

Met ingang van de jaarrekening 2009 is de langlopende vordering van de scholen voor voortgezet onderwijs op het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap niet meer gewaardeerd. De vordering op het ministerie bedraagt ten hoogste 7,5% van de personele bekostiging. Dit is in 2023 € 6,41 miljoen. De op het moment van opheffing daadwerkelijk bestaande schuld aan het personeel bepaalt de hoogte van de effectuering. Deze vordering is tot stand gekomen ten tijde van de wijziging van bekostigingsmethodiek. Deze vordering is 'eeuwig'. Bij opheffing van een school wordt dit bedrag gevorderd bij het ministerie van OCW.

13. Toelichting op de staat van baten en lasten

Rijksbijdragen OCW (9)

De rijksbijdragen bestaan uit de vergoeding van de personele en materiële uitgaven, de overige rijksvergoedingen en de ontvangen doorbetalingen rijksbijdragen van de Samenwerkingsverbanden voor met name passend onderwijs. De Rijksbijdragen hebben, met uitzondering van de NPO-financiering en subsidie Basisvaardigheden, een structureel karakter.

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Rijksbijdragen OCW	2023	Begroting 2023	2022
Rijksbijdragen OCW	316.446	298.003	297.357
Overige subsidies OCW	45.923	27.650	40.500
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdragen SWV	3.619	3.674	5.346
Totaal rijksbijdragen OCW	365.988	329.327	343.203

Rijksbijdragen OCW

De hogere rijksbijdragen in 2023 ten opzichte van de begroting (€ 18,4 miljoen) wordt enerzijds verklaard door verhoging van de tarieven als compensatie voor de nieuwe cao's po en vo. De hogere rijksbijdragen ten opzichte van de realisatie 2022 (€ 19,1 miljoen) wordt verklaard zoals hiervoor genoemd en door een verschuiving van de middelen voor Strategisch Personeelsbeleid (voorheen prestatiebox) vanuit de overige subsidies OCW. De inkomsten NPO in 2023 waren lager dan in 2022 doordat deze in 2022 voor het gehele jaar zijn toegekend en in 2023 voor zeven maanden.

Overige subsidies OCW

De overige subsidies OCW zijn als volgt verdeeld in geormerkte en niet geormerkte subsidies:

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Overige subsidies OCW	2023	Begroting 2023	2022
Geormerkte subsidies	13.975	5.197	5.389
Niet-geormerkte subsidies	31.948	22.453	35.111
Totaal overige subsidies OCW	45.923	27.650	40.500

De geormerkte subsidies zijn in model-G separaat toegelicht.

De stijging van de geormerkte subsidies van in totaal € 8,6 miljoen ten opzichte van 2022 komt voornamelijk door de toekenning van subsidies Basisvaardigheden, School en Omgeving en diverse kleinere subsidies. Daarnaast een hogere deelname aan de Subsidieregeling doorstroomprogramma's po-vo (DPOVO) voor gelijke kansen dan in 2022. De niet-geormerkte subsidies waren in 2023 € 9,5 miljoen hoger dan begroot en € 3,1 miljoen lager dan in 2022. De Arbeidsmarkttoelage is voor het hele jaar toegekend en was begroot voor 7 maanden. Daarnaast is de instroom van nieuwkomers hoger geweest dan begroot en was er de nieuwe aanvullende bekostiging Werkdrukverlichting. De verlaging ten opzichte van 2022 wordt verklaard door de verschuiving van de middelen voor Strategisch Personeelsbeleid naar de Rijksbijdragen OCW en lagere bijdragen voor Nieuwkomers.

Ontvangen doorbetalingen rijksbijdragen SWV

Sinds de invoering van passend onderwijs verdelen de samenwerkingsverbanden (SWV) op basis van een zorgjaarplan de gelden voor de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, over de besturen. Met de invoering van de vereenvoudigde bekostiging zijn de inkomsten ten opzichte van 2022 lager geworden, door een gedeeltelijke verschuiving naar de Rijksbijdragen OCW.

Overige overheidsbijdragen en subsidies (10)

Overige overheidsbijdragen en -subsidies	Bedragen x € 1.000		
	2023	Begroting 2023	2022
Subsidie ROB	15.236	13.488	13.296
Gemeentelijke bijdragen - Huisvesting	2.137	1.179	1.563
Overige gemeentelijke bijdragen	2.433	1.055	1.463
Totaal gemeentelijke bijdragen	19.806	15.722	16.322
Overige overheden	539	155	676
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies	20.345	15.877	16.998

Subsidie ROB

De subsidie in het kader van het Rotterdams Onderwijsbeleid is in 2023 hoger dan in 2022 en dan begroot door hogere tarieven voor de subsidie Dagprogrammering en hogere baten voor het Educatief Partnerschap (voorheen Ouderbetrokkenheid).

Gemeentelijke bijdragen Huisvesting

Tijdens het begroten in de sector (s)bao is niet altijd bekend of scholen recht hebben op de subsidie huisvesting voor 'eerste inrichting', daarom wordt dit voorzichtig ingeschat.

Overige gemeentelijke bijdragen

De inkomsten voor Opleidings School Rotterdam (OSR) zijn hoger geweest dan begroot en hoger dan in 2022. Daarnaast waren de inkomsten voor Lekker Fit niet begroot (vakleerkrachten zijn in dienst genomen).

De gemeentelijke bijdragen hebben, met uitzondering van enkele overige gemeentelijke bijdragen, een structureel karakter.

Overige overheden

De vrijval van de subsidie ESF was in 2023 hoger dan begroot. Daartegenover staan ook hogere lasten.

Overige baten (11)

Overige baten	Bedragen x € 1.000		
	2023	Begroting 2023	2022
Verhuur onroerende zaken	1.260	758	1.062
Detachering personeel	824	523	466
Schenken	41	16	42
Sponsoring	39	33	16
Ouderbijdragen	8.502	7.819	8.070
Catering	145	140	139
Overige	7.086	4.253	7.313
Totaal overige baten	17.897	13.542	17.108

Detachering

De baten voor detachering zijn hoger dan begroot en dan in 2022 vanwege nieuwe, bij de begroting nog niet bekende, detacheringen.

Ouderbijdragen

Ten opzichte van de begroting waren de ouderbijdragen hoger door verdere invoering van WisCollect, waardoor er beter betaald wordt en de administratieve vastlegging is verbeterd. Daarnaast is voorzichtig begroot wegens het vrijwillig karakter van het grootste gedeelte van de ouderbijdragen.

Overige

De overige baten zijn in 2023 € 2,8 miljoen hoger dan begroot. Dit betreft de subsidie inkomsten Jeugd Educatie Fonds en Anders Organiseren. Voor Anders Organiseren is een ander schoolbestuur penvoerder.

De overige baten zijn € 0,2 miljoen lager dan in 2022. Dit wordt veroorzaakt door enerzijds de beëindiging van de subsidie inkomsten. Extra hulp voor de klas (hiervoor is een ander bestuur penvoerder) en anderzijds de toekenning van subsidies vanuit het Jeugd Educatie Fonds vanaf 2023.

Personele lasten (12)

De personeelslasten zijn als volgt gespecificeerd:

Brutolonen en salarissen

De brutolonen en salarissen (inclusief premies participatiefonds) zijn per saldo € 14,4 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de cao verhoging in het po en vo van circa 10% met ingang van 1 augustus 2023 en betaalde transitievergoedingen (met gedeeltelijke vergoeding door het UWV).

Personeelslasten	Bedragen x € 1.000		
	2023	Begroting 2023	2022
Brutolonen en salarissen	215.503	203.796	195.804
Sociale lasten	30.839	27.047	28.008
Premies Participatiefonds	2.721	0	1.503
Premies Vervangingsfonds	0	0	48
Pensioenpremies	31.097	29.793	30.105
Totaal lonen en salarissen	280.160	260.636	255.468
Dotaties personele voorzieningen	2.615	1.159	1.474
Personeel niet in loondienst	31.910	17.276	24.365
Overige	15.489	10.916	13.609
	330.174	289.987	294.916
Af. uitkeringen	-3.168	-226	-2.069
Totaal personeelslasten	327.006	289.761	292.847

De brutolonen en salarissen zijn € 20,9 miljoen hoger dan in 2022. Dit wordt veroorzaakt door de hierboven genoemde cao verhogingen. De bezetting is hoger dan in 2022 waarbij tegelijk een verschuiving heeft plaats gevonden van directie en onderwijzend personeel naar onderwijs ondersteunend personeel (Anders Organiseren). De premie Participatiefonds is € 1,2 miljoen hoger dan in 2022, dit komt doordat in 2022 de premie van augustus tot en met december niet geïnd is in verband met de ruime financiële positie van het Participatiefonds.

Personele bezetting in fte

gemiddeld in het kalenderjaar	FTE		werknemers	
	2023	2022	2023	2022
Bestuur / management	187	196	196	205
Personeel primair proces	1.995	2.012	2.499	2.528
Ondersteunend personeel	1.079	985	1.338	1.218
TOTAAL	3.261	3.194	4.033	3.952

De gemiddelde personele bezetting in fte is in 2023 gestegen t.o.v. 2022 (+67 fte). De stijging van het overige personeel is vooral toe te wijzen aan de inzet voor Anders Organiseren (sector (s)bao) en Basisvaardigheden (alle sectoren). Daartegenover staat een daling voor de inzet op NPO (alle sectoren). Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland.

Uit de tabel blijkt dat het gemiddeld aantal werknemers over het jaar is toegenomen van 3.952 naar 4.033. De gemiddelde werktijdfactor is nagenoeg gelijk gebleven. Gemiddeld werkte een medewerker, zowel in 2023 als in 2022 in een dienstverband van 0,8 fte. In 2023 is gemiddeld 47 fte ingevuld door tijdelijke uitbreiding van het dienstverband van parttime medewerkers. In 2022 betrof dit gemiddeld 49 fte. Alle werknemers zijn werkzaam in Nederland.

Sociale lasten en pensioenpremies

De sociale lasten en pensioenpremies zijn per saldo € 5,1 miljoen hoger dan begroot en € 3,9 miljoen hoger dan in 2022. Dit volgt logischerwijs uit de nieuwe cao's.

Dotatie personele voorzieningen

In de toelichting op de balans is het verloop van de personele voorzieningen opgenomen.

In 2023 was er met name een hoge dotatie in de voorziening voor duurzame inzetbaarheid en de voorziening voor langdurig zieke medewerkers.

Personeel niet in loondienst

De uitgaven voor personeel niet in loondienst in 2023 waren € 14,6 miljoen hoger dan begroot. Dit betreft voor € 1,3 miljoen inhuur voor NPO, voor ROB € 0,4 miljoen, doorstroom DPOVO € 0,2 miljoen en € 1,3 miljoen voor activiteiten gesubsidieerd vanuit PPO. Het grootste gedeelte echter (circa € 11,4 miljoen) betreft de tijdelijke invulling van vacatures en ziektevervanging.

De uitgaven voor personeel niet in loondienst zijn ten opzichte van 2022 gestegen met € 7,5 miljoen. Dit betreft € 0,5 miljoen voor zij-instroom extern, € 0,2 miljoen voor ROB, doorstroom POVO € 0,2, voor NPO € 0,3 miljoen en voor Basisvaardigheden € 0,3 miljoen. Voor circa € 6,0 miljoen gaat het om tijdelijke invulling van vacatures en ziektevervanging.

Overige personeelslasten

De overige personele lasten zijn € 4,6 miljoen hoger dan begroot. Dit betreft voor € 1,9 miljoen nascholing, waarvan een deel gedekt door de subsidies Basisvaardigheden (€ 0,5 miljoen) en ROB (€ 0,3 miljoen). De reiskostenvergoeding is € 0,6 miljoen hoger dan begroot door verlenging van de tijdelijke reiskostenregeling. Voorts zijn de Arbo-kosten gestegen met € 0,5 miljoen als gevolg van meer langdurig verzuim en is er voor werving en selectie € 0,5 miljoen meer uitgegeven. Daarnaast waren de kosten van personeelsactiviteiten, consumpties en geschenken € 0,8 miljoen hoger dan begroot. Tot slot waren de uitkeringen participatiefonds € 0,2 miljoen hoger dan begroot (ww-aanvullingen).

De overige personeelslasten waren € 1,9 miljoen hoger dan in 2022: voor nascholing € 0,8 miljoen (waarvan € 0,5 miljoen dekking Basisvaardigheden), Arbo-kosten € 0,3 miljoen, reiskostenvergoeding € 0,3 miljoen en voor personeelsactiviteiten, consumpties en geschenken € 0,5 miljoen.

Uitkeringen

De uitkeringen hebben betrekking op zwangerschapsverlof. Deze worden standaard niet begroot omdat tegenover deze baten (vervangings-)kosten staan. Deze vervangings-(kosten) zijn extra personele lasten door inhuur extern personeel of extra inzet eigen personeel.

Afschrijvingen (13)

De afschrijvingen over 2023 bedragen:

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Afschrijvingen	2023	Begroting 2023	2022
Materiële vaste activa	7.462	7.983	6.707
Resultaat gedesinvesteerde activa	174	0	442
Totaal afschrijvingen	7.636	7.983	7.149

De afschrijvingskosten op de materiële vaste activa zijn in 2023 € 0,3 miljoen lager dan begroot door latere ingebruikname van activa. Ten opzichte van 2022 zijn de kosten € 0,5 miljoen hoger als gevolg van nieuwbouw, renovatie en ICT op de scholen.

Het resultaat op gedesinvesteerde activa is € 0,2 miljoen hoger dan begroot. Het gaat hier om activa van scholen die opgeheven dan wel verhuisd zijn naar een andere locatie.

Huisvestingslasten (14)

De huisvestingslasten zijn als volgt gespecificeerd:

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Huisvestingslasten	2023	Begroting 2023	2022
Huur	1.609	1.743	1.404
Verzekeringslasten	69	51	60
Onderhoud	2.641	1.976	2.617
Energie en water	7.637	13.394	5.150
Schoonmaakkosten	7.612	6.335	6.520
Belastingen en heffingen	229	272	273
Dotatie onderhoudsvoorziening	7.250	6.278	10.492
Overige	534	351	402
	27.581	30.400	26.918

De huisvestingslasten in 2023 zijn € 2,8 miljoen lager dan begroot. Belangrijkste reden is lagere energielasten.

Ten opzichte van de begroting waren de onderhoudskosten hoger (€ 0,7 miljoen) doordat diverse locaties extra onderhoud hebben gepleegd.

Verder zijn de energielasten (€ 5,8 miljoen) lager dan begroot. De verklaring hiervoor is gelegen in de lagere tarieven dan waarmee in de begroting rekening gehouden werd en tevens het tactisch inkopen van energie (samen € 4,7 miljoen). Daarnaast is er een compensatie (€ 1,1 miljoen) van het Rijk ontvangen voor de hogere kosten door het opzeggen van het contract met Gazprom. De schoonmaakkosten waren € 1,3 miljoen hoger dan begroot doordat de prijzen meer zijn gestegen dan ten tijde van het opstellen van de begroting werd verwacht.

De hogere overige huisvestingslasten (€ 0,2 miljoen) zijn voornamelijk veroorzaakt door hogere beveiligingskosten. Ten opzichte van 2022 zijn de huisvestingslasten € 0,7 miljoen hoger. De huurlasten in 2023 waren € 0,2 miljoen hoger dan in 2022 vanwege een in 2022 verwerkte correctie.

De energielasten waren in 2023 € 2,5 miljoen hoger dan in 2022. Voor € 3,6 miljoen betreft dit hogere energielasten door de gestegen prijzen als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Daartegenover de eerder genoemde compensatie van € 1,1 miljoen van het Rijk.

De kosten van schoonmaak waren in 2023 hoger dan in 2022 (€ 1,1 miljoen) en de overige huisvestingslasten € 0,1 miljoen, wegens de hierboven genoemde redenen. De dotatie onderhoudsvoorziening in 2022 is € 3,2 miljoen hoger door een extra dotatie.

Overige lasten (15)

De overige lasten zijn als volgt gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000

Overige lasten	2023	Begroting 2023	2022
Administratie- en beheerslasten	13.582	13.186	12.271
Inventaris en apparatuur	601	417	465
Leer- en hulpmiddelen	10.788	7.885	8.947
Dotatie overige voorzieningen	81	10	394
Overige	16.945	12.077	14.586
Totaal overige lasten	41.997	33.575	36.663

De overige lasten zijn per saldo € 8,4 miljoen hoger dan begroot en € 5,3 miljoen hoger dan in 2022.

Administratie- en beheerslasten

De administratie- en beheerslasten zijn € 0,4 miljoen hoger dan begroot. Dit betreft een combinatie van hogere lasten voor drukwerk en repro (€ 0,3 miljoen), marketing en profilering (€ 0,7 miljoen) en kantinekosten (€ 0,1 miljoen) voor schoolmaaltijden (subsidie Jeugd Educatie Fonds). Daartegenover staan lagere automatiseringskosten (€ 0,7 miljoen) wegens verschuiving van kosten ICT tempoversnelling naar de regel overige lasten. 6,1

De administratie- en beheerslasten waren in 2023 € 1,3 miljoen hoger dan in 2022. Oorzaken hiervoor zijn eerder genoemde kosten van marketing en profilering (€ 0,6 miljoen), automatiseringskosten (€ 0,2 miljoen) en kantinekosten (€ 0,1 miljoen), drukwerk en reprokosten (€ 0,2 miljoen) en een hoger bedrag voor doorbetaling aan andere besturen (€ 0,2 miljoen) voor Sterk Techniek Onderwijs.

Inventaris en apparatuur

Deze kosten zijn € 0,2 miljoen hoger dan begroot en € 0,1 miljoen hoger dan in 2022. Deze verschillen worden veroorzaakt door het programma Sterk Techniek Onderwijs.

Leer- en hulpmiddelen

Er is € 2,9 miljoen meer aan leer- en hulpmiddelen besteed dan begroot en er is € 1,8 miljoen meer besteed dan in 2022 door meer aanschaffingen, deels gedekt door subsidie ROB (€ 0,4 miljoen) en Basisvaardigheden (€ 0,4 miljoen). Het gaat zowel om digitale als papieren leer- en hulpmiddelen, lesmateriaal en lesmethoden.

Dotatie overige voorzieningen

In 2023 was de dotatie € 0,4 miljoen lager dan in 2022. Vorig jaar is er een dotatie gedaan wegens een claim van een aannemer (€ 0,3 miljoen) en voor Herontwerp op Zuid (€ 0,1 miljoen).

Overige

De overige lasten zijn € 4,9 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt verklaard door hogere leerlingkosten (€ 2,4 miljoen) voor oa reizen, uitstapjes en andere activiteiten, die gedeeltelijk gedekt worden door subsidie van het Jeugd Educatie Fonds en hogere ouderbijdragen. Voorts waren de kosten voor zorg en ondersteuning en schoolmaatschappelijk werk hoger (€ 1,3 miljoen), deels gedekt door gemeentelijke subsidies en bekostiging NPO. Daarnaast hogere doorbetaling bekostiging aan het Albeda College (€ 0,9 miljoen) voor leerlingen die daar onderwijs volgen en de kosten (€ 0,3 miljoen) van het programma ICT Tempoversnelling.

Ten opzichte van 2022 waren de overige lasten € 2,4 miljoen hoger. Dit wordt verklaard door de hiervoor genoemde hogere leerlingkosten en zorgkosten (€ 2,0 miljoen), de kosten van de ICT tempoversnelling (€ 0,2 miljoen) en de doorbetaling aan het Albeda College (€ 0,2 miljoen).

Financiële baten en lasten (16)

Het resultaat van de financiële baten en lasten ziet er als volgt uit:

Financiële baten en lasten	Bedragen x € 1.000		
	2023	Begroting 2023	2022
Rentebaten	2.502	45	41
Waardeveranderingen effecten	0	0	0
Verkoopresultaat effecten	0	0	0
Rentelasten (-/-)	-433	-437	-473
Discontering voorzieningen	831	0	67
Totaal financiële baten en lasten	2.900	-392	-365

De rentebaten waren in voorgaande jaren laag doordat er geen rente ontvangen werd over de liquide middelen. Sinds het vierde kwartaal 2022 is de rentestand opgelopen en ontvangen wij baten op het saldo van schatkistbankieren. De rentelasten betreffen de rente op de leningen bij de BNG. De discontering van de voorzieningen wordt niet in de begroting opgenomen.

Overzicht verbonden partijen

Samenwerkingsverbanden

BOOR participeert in de samenwerkingsverbanden Passend Primair Onderwijs Rotterdam (PPO Rotterdam) en Koers VO. De 21 Rotterdamse schoolbesturen die actief zijn in het primair onderwijs doen mee met PPO als lid van de vereniging. Samenwerkingsverband passend voortgezet onderwijs Koers VO wordt gevormd door 19 schoolbesturen met 112 schoollocaties voor voortgezet (speciaal) onderwijs in de regio Rotterdam. De stichting heeft voorts een beperkt aantal samenwerkingsverbanden tussen BOOR scholen onderling. Voorbeelden hiervan zijn de stichting De Sportieve Basisscholen Rotterdam en de stichting Kunstzinnige Basisscholen Rotterdam.

Boss-project

BOOR neemt in de sector (s)bao deel aan het Boss-project (Beter Opleiden in Samenhang en Synergie). Het doel van dit project is gezamenlijk een leer- en loopbaantraject te ontwikkelen dat opleidt van student tot een beginnend docent basisonderwijs (bevoegd en bekwaam), waarbij de opleiding deels in de praktijk vorm krijgt, waardoor opleiding en praktijk beter op elkaar aansluiten.

Het beter opleiden richt zich op de stageschool (stageplaatsen), de opleidingsschool (school medeopleider) en op educatief partnerschap (school, opleiding en aanstaande leraar zijn partners in leren).

Opleidingsschool Rotterdam (OSR)

Opleidingsschool Rotterdam (OSR) is een samenwerkingsverband van elf scholengroepen in de regio Rotterdam en drie lerarenopleidingen. De OSR biedt ambitieuze, gemotiveerde eerste- en tweedegraads studenten en docenten goed begeleide opleidingsplaatsen in de aangesloten scholen. Door regionale samenwerking speelt de OSR een belangrijke rol bij de aanpak van problemen op de arbeidsmarkt in het onderwijs.

Inkoopcoöperatie SIVON

Stichting BOOR is lid van inkoopcoöperatie SIVON. SIVON is een coöperatie van schoolbesturen in het primair en voortgezet onderwijs gericht op aanbod van ict-producten en diensten voor scholen. Sinds 1 mei 2022 is onze bestuurder Bob de Baedts penningmeester voor SIVON.

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen stichting BOOR en haar deelnemingen, bestuurders en leidinggevende functionarissen. Deze transacties moeten een zakelijke grondslag hebben. Er hebben zich in 2023 geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Specificatie bezoldiging topfunctionarissen op basis van WNT

Het algemeen bestuur heeft vastgesteld dat BOOR als onderwijsinstelling in bezoldigingsklasse G van de Wet normering topinkomens (WNT) valt. De complexiteitsberekening is als volgt:

	2021	Aantal punten
Baten	335.892	10
Leerlingaantal	29.941	5
Onderwijssoorten	8	5
		20 Klasse G

Op basis van de Wet normering topinkomens (WNT) is het bezoldigingsmaximum per topfunctionaris maximaal EUR 223.000. Dit geldt naar aard van de functie en naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	R.G.K. Voss	B.E.C. de Baedts
	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	187.109	169.055
Beloningen betaalbaar op termijn	21.963	21.963
Subtotaal	209.073	191.018
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	209.073	191.018
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022

bedragen x € 1	R.G.K. Voss	B.E.C. de Baedts
	Lid college van bestuur (tot 1/5); Voorzitter College van Bestuur (vanaf 1/5)	Lid College van Bestuur
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	175.274	163.699
Beloningen betaalbaar op termijn	22.683	22.311
Subtotaal	197.957	186.010
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
Bezoldiging	197.957	186.010

Toezichthoudende topfunctionarissen**Gegevens 2023**

bedragen x € 1	M. Hamer	M. Acharki	L. Paape	J. van Wingerden
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	15.053	10.035	10.035	10.035
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	33.450	22.300	22.300	22.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	15.053	10.035	10.035	10.035
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022

bedragen x € 1	M. Hamer	M. Acharki	L. Paape	J. van Wingerden
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	9.784	6.522	6.522	6.522
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	32.400	21.600	21.600	21.600

Gegevens 2023

bedragen x € 1	H. Karakus	F. Vijselaar
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/8	1/1 - 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	6.690	10.035
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	14.846	22.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	6.690	10.035
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022

bedragen x € 1	H. Karakus	F. Vijselaar
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging		
Totale bezoldiging	6.522	6.522
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.600	21.600

De vergoedingen voor de AB-leden zijn na de verzelfstandig van BOOR (2008) niet geïndexeerd of bijgesteld. Dit is tegen de achtergrond van de financiële soliditeit en ontwikkelingen van destijds te plaatsen. Vandaag de dag is BOOR evenwel een solide organisatie. Zowel op het gebied van financiën alsook op het gebied van onderwijskwaliteit. Dit legitimeert heroverweging van de bezoldiging van AB-leden naar meer marktconforme vergoedingen, zodat de hoogte van de beloning geen beletsel vormt voor het (toekomstig) aantrekken van de gewenste kwaliteit.

Als uitgangspunt voor de bezoldiging 2023-2025 is uitgegaan van de gemiddelde bezoldiging van de benchmark van schoolbesturen in het PO en VO met een vergelijkbare complexiteitsklasse (klasse G), zijnde van 45% van de maximum bezoldigingsmaxima WNT OCW-sectoren.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Accountantshonoraria

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria in rekening gebracht:

<i>Bedragen *€1 incl. btw</i>	
2023	Pricewaterhouse Coopers Accountants N.V.
Controle van de jaarrekening (incl. bekostigingscontrole)	208.564
Andere controlewerkzaamheden	49.566
Andere niet controlediensten	0
Fiscale advisering	4.671
Totaal	262.801

<i>Bedragen *€1 incl. btw</i>	
2022	Pricewaterhouse Coopers Accountants N.V.
Controle van de jaarrekening (incl. bekostigingscontrole)	173.576
Andere controlewerkzaamheden	28.980
Andere niet controlediensten	0
Fiscale advisering	13.830
Totaal	200.958

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij BOOR zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe onafhankelijke accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort.

De honoraria van 2023 hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening en de bekostiging over het boekjaar 2023, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht. Daarnaast betreft het de honoraria voor controle van diverse subsidies en aanvullende werkzaamheden inzake de controle van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten per sector

Onderstaand is de staat van baten en lasten over 2023 opgenomen per sector. Ten behoeve van de segmentatie is beoordeeld op welke sector baten en lasten betrekking hebben. Een nadere toelichting staat in hoofdstuk 4 Verantwoording van de financiën.

				<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	Voortgezet onderwijs	(Speciaal) basis onderwijs	(Voortgezet) speciaal onderwijs	ABB	Totaal
Baten					
Rijksbijdragen OCW	139.020	156.561	70.439	-32	365.988
Overige overheidsbijdragen en subsidies	4.926	12.651	2.398	370	20.345
Overige baten	9.286	6.519	1.799	293	17.897
Totaal baten	153.232	175.731	74.636	631	404.230
Lasten					
Personele lasten	115.616	135.853	59.734	15.803	327.006
Afschrijvingen	2.995	3.437	938	266	7.636
Huisvestingslasten	8.417	14.152	4.568	444	27.581
Overige lasten	23.399	13.082	4.890	626	41.997
Allocatie over de sectoren	4.074	8.747	3.619	-16.440	0
Totaal lasten	154.501	175.271	73.749	699	404.220
Saldo baten en lasten	-1.269	460	887	-68	10
Financiële baten en lasten	1.021	1.262	596	21	2.900
Resultaat	-248	1.722	1.483	-47	2.910
Dotatie bestemmingsreserve NPO	0	-2.191	-78	0	-2.269
Vrijval bestemmingsreserve NPO	467	0	0	-17	450
Vrijval bestemmingsreserve aanvullende bekostiging vo	167	0	0	0	167
Dotatie bestemmingsreserves werkdrukmiddelen vo	-697	0	0	0	-697
Dotatie bestemmingsreserve basisvaardigheden	-703	-1.972	-551	0	-3.226
Vrijval bestemmingsreserve versnellings-programma ICT	0	836	386	0	1.222
Dotatie bestemmingsreserve anders/ slim organiseren	0	-770	0	0	-770
Resultaat internationaal onderwijs naar privaat bestemmingsfonds	28	-50	0	0	-22
Resultaat na bestemmingsreserve	-986	-2.425	1.240	-64	-2.235

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die verwerkt of toegelicht zouden moeten worden in de cijfers 2023.

Voorstel resultaatbestemming

Het voorstel tot resultaatbestemming hiernaast is reeds in deze jaarrekening verwerkt. Zie voor een toelichting het hoofdstuk 'Eigen vermogen'.

Bedragen x € 1.000

Resultaatbestemming	2023	2022
Resultaat	2.910	13.367
Onttrekking bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve Convenant 2019 reservering vo	-167	-341
Bestemmingsreserve Werkdrukmiddelen VO	-1.770	0
Bestemmingsreserve NPO gelden	-9.889	0
Bestemmingsreserve veranderende bekostiging	0	-3.000
Bestemmingsreserve versnellingsprogramma ICT s(bao) en (v)so	-1.222	-1.118
Resultaat internationaal onderwijs naar privaat bestemmingsfonds	-28	0
Totaal onttrekking bestemmingsreserves	-13.076	-4.459
Toevoeging bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve Werkdrukmiddelen VO	2.467	1.769
Bestemmingsreserve NPO gelden	11.708	14.439
Bestemmingsreserve anders/slim organiseren	770	0
Bestemmingsreserve basisvaardigheden	3.226	0
Resultaat internationaal onderwijs naar privaat bestemmingsfonds	50	199
Totaal toevoeging bestemmingsreserves	18.221	16.407
Restant naar Algemene reserve	-2.235	1.419

Ondertekening algemeen bestuur en college van bestuur

Rotterdam, 24 april 2024

Algemeen bestuur

Mariëtte Hamer, voorzitter

Mohamed Acharki

Leen Paape

Focco Vijselaar

Jessica van Wingerden

College van bestuur

Renata Voss, voorzitter

Paul Zevenbergen (a.i.)

C. Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent bestemming van het resultaat

In de statuten zijn geen bepalingen opgenomen over de bestemming van voordelige resultaten. BOOR heeft niet tot hoofddoelstelling om te streven naar voordelige resultaten. Artikel 3 van de statuten beschrijft de doelen van BOOR. Deze houden verband met de instandhouding van scholen, het doen geven van openbaar onderwijs en het bijdragen aan de realisatie van het Rotterdams Onderwijsbeleid. In de statuten is bepaald dat in geval van liquidatie het resterende saldo van de middelen ten goede moet komen aan een andere ANBI met een soortgelijke doelstelling als BOOR.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Op de hiernavolgende pagina's is de controleverklaring van de onafhankelijke accountant opgenomen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en het algemeen bestuur van Stichting BOOR

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting BOOR te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting BOOR op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de staat van baten en lasten over 2023; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting BOOR, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

NLE00021913.1.1

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam

T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponseed bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid en is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de controlestandaarden is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer hier sprake van is

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 25 april 2024
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door J.A. Molenaar MSc RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlage 1: Overzicht scholen per 31 december 2023

Op [deze plek](#) vindt u een link naar de websites van alle scholen. Klik op de naam van de school voor een link naar Scholen op de kaart. Alle scholen staan in Rotterdam, tenzij anders aangegeven in een voetnoot.

In totaal zijn er 71 scholen (brinnummers) verdeeld over 119 locaties.

Er zijn 55 scholen (brinnummers) voor regulier basisonderwijs, met in totaal 75 locaties.

Brin	Naam	Adres	Postcode	Stad
17LO00	De Bergse Zonnebloem	Elektroweg 18-20	3051 NC	Rotterdam
17MV00	Eduard van Beinum	Bizetlaan 2	3055 SB	Rotterdam
20HQ00	OBS De Esch	Lage Filterweg 4	3063 SJ	Rotterdam
17NU00	Openbare Jenaplanschool Fridtjof Nansen	Nansenplaats 4-6	3069 WE	Rotterdam
17NJ00	Jacob Maris	Jacob Marisplein 9	3055 BK	Rotterdam
17EO00	Jan Antonie Bijloo	Tattistraat 13 (tijdelijk)	3066 CE	Rotterdam
16JC00	Kindcentrum de Klimop	Rembrandtstraat 27	3035 LL	Rotterdam
17OJ00	Jenaplan Basisschool De Kruidenhoek	Geelkruid 27-29	3068 SN	Rotterdam
18BL00	Passe-Partout	Marcel Duchampplein 802	3059 RD	Rotterdam
18BL00	Passe-Partout	Kosboulevard 4-5	3059 XZ	Rotterdam
24NY00	Pluspunt	Maria Wesselingstraat 14	3065 GA	Rotterdam
17OY00	Obs Prins Alexander	Curieplaats 20-22	3069 HA	Rotterdam
17FY00	Montessorischool Tuinstad	Abeelweg 225	3053 PA	Rotterdam
18BO00	De Waterlelie	Veluwemeer 1	3068 KM	Rotterdam
17JH00	De Wilgenstam	Meidoornsingel 120	3052 BT	Rotterdam
31MV00	Jenaplanschool De Blijberg	Gordelweg 216	3039 GA	Rotterdam
12DY00	De Boog Schiemond	Kedoestraat 102	3029 CK	Rotterdam
13LW00	Openbare Basisschool Dakpark	Catharina Beersmanstr. 80	3025 EJ	Rotterdam
17FH00	Openbare Daltonschool Overschie	Abtsweg 77	3042 GA	Rotterdam
32BM00	Basisschool Park16Hoven	Tinberglaan 50-52	3045 BJ	Rotterdam
11UB00	Delfshaven	Pieter de Hoochstraat 52	3024 CS	Rotterdam
14EJ00	Finlandia	Brigantijnstraat 46-48	3028 HH	Rotterdam
14HB02	Harbour Bilingual	Coolhavenstraat 29a	3024 TD	Rotterdam
14HB01	Harbour International	Graaf Florisstraat 56-58	3021 CJ	Rotterdam
00DO00	INOVA	Mercatorweg 155	3151 CJ	Hoek v. Holland
03DX00	Jan Prins	Nieuwstraat 15	3011 GM	Rotterdam

Brin	Naam	Adres	Postcode	Stad
13BC00	OBS Kasteel Spangen	Nicolaas Beetsstraat 4	3027 AR	Rotterdam
12VC00	De Korf Montessori	Korfmakerstraat 80	3026 XJ	Rotterdam
06BG00	OBS Het Landje	Schiedamsesingel 180	3012 BA	Rotterdam
06GB01	OBS Het Landje	Schiedamsevest 200	3011 BH	Rotterdam
14JR02	Daltonschool De Margriet	Sonmanstraat 87	3039 DH	Rotterdam
14JR00	Daltonschool De Margriet	Nolensstraat 44	3039 PV	Rotterdam
14JR01	Daltonschool De Margriet	Noorderhavenkade 30-32	3038 XJ	Rotterdam
09GQ00	OBS Crooswijk	Goudseweg 15	3031 XH	Rotterdam
13QN02	De Vierambacht	De Jagerstraat 22	3022 VR	Rotterdam
13QN00	De Vierambacht	Nozemanstraat 75	3023 TM	Rotterdam
13QN01	De Vierambacht	C.P. Tielestraat 12	3023 TD	Rotterdam
20FK00	De Barkentijn	De Haerestraat 17-19	3077 HD	Rotterdam
18WG00	Kindcentrum Blijvliet	Hillevliet 96	3074 KD	Rotterdam
18VF00	OBS Bloemhof	Asterstraat 26 (tijdelijk)	3073 ED	Rotterdam
18WX00	De Catamaran	Catallusweg 298	3076 KH	Rotterdam
18OR00	Obs Charlois	Clemensstraat 117	3082 CE	Rotterdam
18EE01	OBS De Globe	Den Hertigstraat 32	3081 KD	Rotterdam
18EE00	OBS De Globe	Zwartewaalstraat 38b	3081 HZ	Rotterdam
18EE11	TOV De Gaffel	Josephstraat 114	3014 TV	Rotterdam
18GY01	OSBS De Kameleon	Carnissedreef 2-4	3084 NN	Rotterdam
18GY00	OSBS De Kameleon	Fazantstraat 105-107	3083 ZG	Rotterdam
19BU00	Kindcentrum IJsselmonde	Heindijk 20	3079 PM	Rotterdam
19AF00	OBS Nelson Mandela	Joubertstraat 7	3072 XS	Rotterdam
19AF02	OBS Nelson Mandela, Tweebos	Christiaan de Wetstraat 118	3072 VP	Rotterdam
18QZ00	OBS Over de Slinge	Krabbendijkstraat 243-245	3086 LR	Rotterdam
18QZ01	OBS Over de Slinge	Sommelsdijkstraat 19	3086 BK	Rotterdam
18UM00	Pantarijn	Dubbelstraat 6	3073 LG	Rotterdam
18VR00	De Gouden Griffel	Slaghekstraat 5	3074 LA	Rotterdam
18ZU00	OBS De Schalm	Katendrechtsestraat 61	3072 NS	Rotterdam
18PX00	OBS De Triangel	De Quackstraat 76	3082 VW	Rotterdam
18PX01	OBS De Triangel	Landmanstraat 2	3082 WL	Rotterdam
18TM00	De Akkers	Jagerslaan 15	3075 AA	Rotterdam
19BE00	De Clipper	Laan op Zuid 1362	3071 ZA	Rotterdam
18SV02	De Mare	Fichtestraat 7	3076 RA	Rotterdam
18SV01	De Mare	Grift 42	3075 SB	Rotterdam
18SV00	De Mare	Grift 50	3075 SB	Rotterdam
19DQ00	De Notenkraaker	Othelloweg 8	3194 GS	Hoogvliet
11SY00	De Phoenix	Gruttostraat 2	3181 TC	Rozenburg

Brin	Naam	Adres	Postcode	Stad
11SY00	De Phoenix	Bramenpad 1	3181 PX	Rozenburg
11SY00	De Phoenix	Nachtegaallaan 25	3181 SL	Rozenburg
24NX01	De Pijler	Rijtuigweg 1	3071 Za	Rotterdam
24BX00	De Pijler	W.G. Witteveenplein 10	3071 MA	Rotterdam
19CF00	De Plataan	Polluxstraat 12	3191 GA	Pernis
20KW00	De Plevier	Plevier 97-99	3191 GA	Hoogvliet
19DN03	't Prisma	Heersdijk 15 en 23	3194 KA	Hoogvliet
19DN00	't Prisma	Nieuwe Wetering 251	3194 TB	Hoogvliet
19DN02	't Prisma	Sara Burghartweg 60	3193 TB	Hoogvliet
19DS00	De Tuimelaar	Lengweg 146	3192 BM	Hoogvliet
18LX00	De Toermalijn	Hijkerveld 5	3085 PA	Rotterdam

Er zijn vier scholen (brinnummers) voor speciaal basisonderwijs met in totaal vijf locaties.

Brin	Naam	Adres	Postcode	Stad
20KY00	De Kring	Nieuwe Ommoordseweg 30	3068 SN	Rotterdam
20RD00	SBO Sonnevank	Zwartewaalstraat 38	3081 HZ	Rotterdam
20RV00	SBO Kindcentrum IJsselmonde	Heindijk 20	3079 PM	Rotterdam
20RV00	SBO Kindcentrum IJsselmonde	Oosterhagen 251	3078 CL	Rotterdam
21HJ00	SBO Hoogvliet	Othelloweg 8	3194 GS	Hoogvliet

Er zijn zeven scholen (brinnummers) voor (voortgezet) speciaal onderwijs, met in totaal 21 locaties.

Brin	Naam	Adres	Postcode	Stad
20RL00	De Archipel	Oldenoord 81 (tijdelijk)	3079 KG	Rotterdam
20RX01	Mytyschool De Brug (VSO-P)	Woensdrechtstraat 20	3045 PZ	Rotterdam
20RX00 en 20RX02	Mytyschool De Brug (SO en VSO-T)	Ringdijk 84	3054 KV	Rotterdam
20RT00	Recon openluchtschool SO	Olijflaan 4-6	3053 WK	Rotterdam
20VT10	Het Passer College	Klein-Coolstraat 37	3033 XR	Rotterdam
20VT10	Het Passer College	Hillevliet 126A	3074 KD	Rotterdam
20VT08	Het Passer College	Hoornweg 45	3042 BC	Rotterdam
20VT08	Het Passer College	Duyvesteynstraat 101-107 (locatie Hoornweg 45)	3042 BA	Rotterdam
20VT06	Het Passer College	De Wagemakerestraat 11 en 15	3067 HT	Rotterdam
20VT00	De Piloot Internaliserend	Nieuwe Ommoordseweg 30	3068 BT	Rotterdam
20VT01	De Piloot Externaliserend	Boterdorpseweg 21 (tijdelijk)	2662 SB	Bergschenhoek
20VT03	De Piloot locatie De Vlinder	Van Heuven Goedhartsingel 10	2806 ZL	Gouda
20VT09	De Piloot locatie De kleine Plantage	Kralingseweg 463	3065 RG	Rotterdam

Brin	Naam	Adres	Postcode	Stad
20RT01	Recon openluchtschool College	Palmentuin 10 (tijdelijk)	3078 KJ	Rotterdam
20RT02	Recon openluchtschool Pro	Groene Tuin 301 (tijdelijk)	3078 KG	Rotterdam
18BD00	Tylytschool Rotterdam leerrecht	Kromme Zandweg 65	3084 NE	Rotterdam
18BD01	Tylytschool Rotterdam	Charloise lagedijk 951 D	3084 LD	Rotterdam
20RI00	Dr. A van Voorthuysenschool, SO	Rollostraat 85B	3084PM	Rotterdam
20RI01	VSO Herenwaard	Herenwaard 35	3078 AK	Rotterdam
20RJ00	A. Willeboerschool SO	Meindert Hobbemalaan 2	3062 SK	Rotterdam
20RJ01	VSO De Hoge Brug	Hillegondastraat 25	3051 PA	Rotterdam

Er zijn in het voortgezet onderwijs vijf scholengroepen en (zes brinnummers) met in totaal achttien schoollocaties.

Brin	Naam	Adres	Postcode	Stad
15EO01	Libanon Lyceum (onderbouw)	Mecklenburglaan 49	3061 BD	Rotterdam
15EO00	Libanon Lyceum (bovenbouw)	Ramlehweg 6	3061 JX	Rotterdam
15HX03	Thorbecke Talentschool Rotterdam MAVO HAVO VWO Nieuwerkerk	Kamerlingh Onnesstraat 4	2912 BE	Zuidplas
15HX00	Thorbecke Talentschool Rotterdam MAVO HAVO VWO	Prinsenlaan 82	3066 KA	Rotterdam
15HX02	Thorbecke Talentschool Rotterdam VMBO Sport & Dans	Prins Alexanderlaan 151	3066 NV	Rotterdam
15KR05	Wolfert Dalton	Argonautenweg 55	3054 RP	Rotterdam
15KR12	Wolfert Lansing	Boterdorpseweg 19	2661 AH	Bergschenhoek
15KR11	RISS	Bentincklaan 294	3039 KK	Rotterdam
15KR09	Wolfert ISK	Walenburgerweg 128	3033 AK	Rotterdam
15KR10	Wolfert College	Walenburgerweg 130	3033 AK	Rotterdam
15KR06	Wolfert Lyceum	De Zijde 5	2662 EB	Bergschenhoek
15KR00	Wolfert Tweekalig	Bentincklaan 280	3039 KK	Rotterdam
15KR14	RISS Senior Campus	Schimmelpenninckstraat 23	3039 KS	Rotterdam
15SC00	Erasmiaans Gymnasium	Wytemaweg 25	3015 CN	Rotterdam
02LB08	SNZ Hugo de Groot	Nachtegaalplein 53	3082 NK	Rotterdam
02LB00	SNZ De Hef	Slaghekstraat 221	3074 LJ	Rotterdam
02LB01	SNZ Olympia College	Olympiaweg 395	3078 HT	Rotterdam
17CR00	SNZ Einstein Lyceum	Campusplein 18	3192 CD	Hoogvliet

Bijlage 2:

Jaarverslag 2023 gemeenschappelijke medezeggenschapsraden

Medezeggenschap, omdat het kan!

Met medezeggenschap willen we bij BOOR bereiken dat iedereen die hierbij betrokken is, kan participeren in de beleidsvoorbereiding en -besluitvorming. Medezeggenschapsraden worden bemenst door ouders, medewerkers en in het vo ook door leerlingen.

Medewerkers, ouders en leerlingen krijgen een platform, hun inbreng wordt gezien en gehoord. Daarmee hebben ze invloed op het beleid waarmee het openbaar onderwijs en de openbare identiteit wordt vormgegeven. Met het bestuur en andere (interne) belanghebbenden werken we samen aan de kwaliteit van het openbaar onderwijs in Rotterdam en omgeving.

Hoe werkt het?

Iedere school heeft een medezeggenschapsraad. De rector of schooldirecteur overlegt regelmatig met de medezeggenschapsraad op zijn/haar school over onderwerpen die de school betreffen. Leden van de medezeggenschapsorganen op de scholen worden gekozen voor een zittingstermijn van 3 of 4 jaar. Daarnaast kent BOOR per onderwijssector een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad:

- gmr vo
- gmr po
- gmr so/vso

BOOR Services heeft eveneens een mr. In deze mr zijn de personeelsleden van het bestuurskantoor vertegenwoordigd.

In de gemeenschappelijke raden worden onderwerpen besproken die relevant zijn voor alle of het merendeel van de scholen binnen de betreffende sector en/of BOOR. Gesprekspartner van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden is het cvb. Ouders en personeelsleden, en in het voortgezet onderwijs leerlingen, kunnen zich verkiesbaar stellen. Om lid te zijn van een gmr is het niet nodig tevens lid te zijn van een school-mr. Wel is het zo dat de leden van de medezeggenschapsraden op de scholen de leden voor de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden kiezen, voor een termijn van drie jaar. In 2023 hebben onze gmr's algehele verkiezingen uitgeschreven. In september 2023 zijn de drie gmr's begonnen aan een nieuwe termijn die doorloopt tot september 2026.

Faciliteiten voor (g)mr leden

In de Wet Medezeggenschap op Scholen (hierna: WMS) is geregeld wat (g)mr(leden) en bestuur van elkaar mogen verwachten. Zo is hierin geregeld dat (g)mr-leden scholing kunnen krijgen, die door het bevoegd gezag betaald wordt. (G)mr-leden die werkzaam zijn bij BOOR worden in tijd gecompenseerd voor hun medezeggenschapswerk, ouders en leerlingen die lid zijn van de gmr kunnen hiervoor een vaste maandelijkse vergoeding of vacatiegeld per bijgewoonde vergadering ontvangen tot een maximum bedrag van € 500 per schooljaar.

Voor goede medezeggenschap is scholing onontbeerlijk. Bevoegd gezag ondersteunt scholing van de (g)mr's van harte. Daarnaast faciliteert het bevoegd gezag een lidmaatschap van de VOO (Vereniging Openbaar Onderwijs) voor alle BOOR-scholen. Via dit lidmaatschap kunnen mr's en gmr's met korting scholing inkopen. Uiteindelijk kiezen de mr's zelf bij welke aanbieder zij scholing inkopen en/of zij lid willen worden van de mr-academy van de VOO. Dit past bij het subsidiariteitsbeginsel dat BOOR nastreeft.

Aandacht voor versterking medezeggenschap

In zijn algemeenheid kan gezegd worden dat bevoegd gezag en gmr's tevreden zijn over de manier waarop medezeggenschap wordt vorm gegeven binnen BOOR. We werken goed samen, bespreken relevante onderwerpen en gaan respectvol met elkaar om. Directies handelen conform het medezeggenschapsstatuut dat iedere twee jaar in overleg met de gmr's wordt geactualiseerd. In september van het verslagjaar zijn de drie bij BOOR actieve gmr's in hun nieuwe samenstelling gestart. Een goed moment om met elkaar stil te staan om wederzijdse verwachtingen uit te spreken en te kijken waar de samenwerking beter kan en waar we die verder kunnen versterken.

In de gmr po is het inmiddels gebruikelijk dat bevoegd gezag en gmr ambitiegesprekken voeren. Vanuit alle gmr's is al direct in najaar van 2023 bij het cvb het verzoek neergelegd om een beter beeld te krijgen van de taak van de ab-leden en hun doelen binnen hun aandachtsgebieden. De gmr's willen ook graag meer weten over de rol van de gmr ten opzichte van het algemeen bestuur. Landelijk is er in 2023 een publicatie verschenen met aanbevelingen om de samenwerking binnen de governance driehoek, te weten het cvb, ab (intern toezicht) en de medezeggenschap, te versterken. In het onderwijs wordt ook wel gesproken over de governance vijfhoek waarin ook de mr's en de schoolleiders een positie hebben. Daarnaast is het al enige tijd geleden dat het medezeggenschapsreglement bij BOOR is geactualiseerd. Aanleiding derhalve om stil te staan bij de wijze waarop we met elkaar invulling willen geven aan goede zeggenschap en medezeggenschap. Daarover hebben we in een 'benen-op-tafel-overleg' kort voor aanvang van de kerstvakantie met elkaar gesproken. Hoe wordt de samenwerking in de governance-driehoek nu ervaren? Waar is versterking wenselijk? En tot slot, hoe zou dit eruit kunnen zien? Mogelijkerwijs leidt dit tot actualisering van het medezeggenschapsreglement. Uitgangspunt is dat goede besluitvorming vraagt om tegenspraak en afweging vanuit verschillende perspectieven; het samenspel tussen gmr's, cvb en het ab.

Aan het gesprek hebben vertegenwoordigers vanuit de verschillende gmr's, het bevoegd gezag en bovenschoolse schoolleiding deelgenomen. Thema's die aan de orde kwamen waren onder andere het goede gesprek. Hoe voeren we de dialoog? Wordt eenieder gehoord? Worden doelen behaald en hoe evalueren we die? De deelname aan en betrokkenheid van de gmr's binnen BOOR, de verbinding tussen gmr en ab en kennis en informatie over de inhoud en het proces van medezeggenschap. Maar ook de zichtbaarheid, toegankelijkheid en verbinding tussen de gmr's onderling en het belang van hun inzet voor de organisatie zijn besproken.

Het gesprek is door de deelnemers als interessant ervaren en zal naar verwachting in 2024 een vervolg krijgen.

Gmr's vo, so/vso en po

Binnen BOOR heeft iedere sector zijn eigen gmr, die met hun eigen kleur en identiteit invulling geven aan de medezeggenschap. De drie gmr's vormen een afspiegeling van hun sector, medewerkers, ouders en leerlingen en hanteren verschillende werkwijzen. De gmr's benutten deze werkwijzen in hun plenaire bijeenkomsten waarbij vertegenwoordigers van alle gmr's en het bevoegd gezag aanwezig zijn. Aan de start in september 2023 ging een verkiezingsperiode vooraf, die begon in januari en eindigde in juni met de bekendmaking van de nieuwe samenstelling in de laatste vergadering van het schooljaar. Nieuwe leden werden welkom geheten en vertrekkende leden werden op gepaste wijze bedankt voor hun inzet en betrokkenheid. Het vinden en behouden van leden

voor de medezeggenschap blijft in de praktijk weerbarstig. Daarom werd al in januari 2023 gestart met een verkiezingscampagne. Nieuwe brochures werden opgesteld, er werd een filmpje gemaakt over medezeggenschap in het algemeen en er zijn artikelen op BOORconnect geplaatst over het belang van medezeggenschap door onder andere gmr-voorzitter(s), maar ook door de voorzitter van het ab en het cvb. De gmr so/vso was op de sectordag aanwezig in Diergaarde Blijdorp en heeft kennisgemaakt met de collega's in de sector. Vooralnog hebben alle inspanningen geleid tot daadwerkelijke verkiezingen in de oudergeleding van de gmr po. Met vijftien leden heeft deze gmr een bijna volledige bezetting; alleen de pgmr heeft nog een zetel vacant. Bij de gmr so/vso heeft het initiatief geleid tot een evenredige bezetting van de ouder- en personeelsgeleding. Deze gmr telt in totaal tien leden. De gmr vo heeft een volledig gevulde personeelsgeleding van twaalf leden, een volledige leerlinggeleding (zes) en de ouders bezetten vier van de zes beschikbare zetels.

Aandacht voor het aantrekken en behouden van gmr-leden blijft onverminderd noodzakelijk. We continueren de communicatie-activiteiten, benutten ons netwerk en zetten daarmee in op het bereiken van potentiële gmr-leden zodat er in 2026 hopelijk opnieuw voldoende kandidaten beschikbaar zullen zijn. De gmr so/vso heeft sinds het najaar van 2022 ondersteuning van een communicatieadviseur. De gmr's po en vo maken ook geregeld gebruik van deze kennis en inzet.

De nieuwe gmr-leden konden in het najaar meteen hard aan de slag. Zoals ieder najaar waren ook dit jaar de begroting en het jaarplan weer vaste kost voor de gmr's. Dit is niet het gemakkelijkste thema om mee te starten in een medezeggenschapsorgaan. De vergaderdruk tot en met december was voor de (nieuwe) gmr-leden hoog. Naast de reguliere vergaderingen, hebben de gmr's ook deelgenomen aan de zogenaamde plenaire bijeenkomsten over de begroting, doorontwikkeling bedrijfsvoering en het hierboven genoemde benen-op-tafel-overleg over medezeggenschap en actualisering van het medezeggenschapsreglement.

Het besluitvormingsproces rondom de begroting en het jaarplan staan sinds jaar en dag onder tijdsdruk. Eind september is er vrijwel ieder jaar een eerste bespreking mogelijk en voor eind oktober moeten de gmr's hun advies uitgebracht hebben, omdat BOOR de begroting voor 1 november bij de gemeenteraad moet indienen. Vanuit de gmr's is daarom de nadrukkelijke wens uitgesproken dit proces anders vorm te geven. De gmr vo heeft voorgesteld om met vertegenwoordigers uit de verschillende gmr's een financiële commissie in te richten die zich, in een eerdere fase dan tot nu toe gebruikelijk was, zich met elkaar kan buigen over de (concept) begroting. Dit heeft het voordeel dat er meer diepgang mogelijk is en het onderwerp niet onder stoom en kokend water in de vergaderingen behandeld hoeft te worden.

De gmr's po, so/svo en vo werden ook dit jaar ondersteund door Marianne de Vries, ambtelijk secretaris (0,5 fte).

De drie gmr's hebben in 2023 de volgende advies- en instemmingsvragen ontvangen van het bevoegd gezag en in behandeling genomen:

Overzicht instemming/advies gmr's januari t/m december 2023

Onderwerp	Tijdvak	Gmr	Advies/instemming
<ul style="list-style-type: none"> Het goede gesprek 	Januari	vo	
<ul style="list-style-type: none"> Instemming verlenging tijdelijke reiskostenregeling 	Maart	0o so/vso vo	Instemming pgmr Instemming pgmr Instemming pgmr
<ul style="list-style-type: none"> Aanpassing Individueel keuzebudget VO 		vo	Instemming pgmr
<ul style="list-style-type: none"> Aandacht voor seksuele vorming in lesprogramma Het goede gesprek Examenreglement Meerjaren bestuursformatieplan 	April	vo po so/vso	Initiatiefvoorstel gmr vo (leerlingen) Instemming pgmr Instemming gmr Instemming gmr Instemming gmr
<ul style="list-style-type: none"> Overstaproute Examenreglement aanvullingen en tekstuele wijzigingen Kaderbrief 2024 Kaderbrief 2024 en formatie BS Verlengde tijdelijke reiskostenregeling Klachtenregeling 	Juni	po so/vso vo vo po so/vso vo po vo so/vso vo po so/vso	Ongevraagd advies gmr po Positief advies gmr Positief advies gmr Instemming gmr Positief advies gmr Positief advies gmr Positief advies, instemming gmr Instemming pgmr Instemming pgmr Instemming pgmr Instemming gmr Instemming gmr Instemming gmr
<ul style="list-style-type: none"> Funciehuis en functiematrix 	September	vo	Instemming pgmr
<ul style="list-style-type: none"> Aanpassing funciehuis met schaal 15 		po	Instemming pgmr

Onderwerp	Tijdvak	Gmr	Advies/instemming
<ul style="list-style-type: none"> Begroting 2024/jaarplan 2024 FOKOR vakantieregeling Directiestructuur 	Oktober	vo so/vso po po so/vso vo po	Positief advies/Instemming gmr Positief advies/Instemming gmr Positief advies/Instemming gmr Positief advies gmr Positief advies gmr Positief advies gmr Instemming gmr
<ul style="list-style-type: none"> Reiskostenregeling per 1/1/24 Ab lid voordracht herbenoeming Profiel ab-lid Klachtenregeling met uitbreiding commissie ongewenst gedrag 	November	po so/vso vo po so/vso vo vo po so/vso po so/vso	Instemming pgmr Instemming pgmr Instemming pgmr Positief advies gmr Positief advies gmr Positief advies gmr Positief advies gmr Positief advies gmr Positief advies gmr Instemming gmr Instemming gmr
<ul style="list-style-type: none"> Klachtenregeling met uitbreiding commissie ongewenst gedrag 	Januari 2024	vo	Instemming gmr

Naast de behandelde advies- en instemmingsverzoeken zijn de drie gmr's elke vergadering betrokken bij en geïnformeerd over actualiteiten, de kaderbrief, voortgangsrapportages en doorontwikkeling bedrijfsvoering. In de plenaire digitale bijeenkomsten zijn sector-overstijgende thema's zoals jaarplan en begroting, het arbojaarverslag, doorontwikkeling bedrijfsvoering en de strategische koers aan bod gekomen. Deze online bijeenkomsten werden door leden van alle drie de gmr's goed bezocht.

Gmr vo Uitgelicht

Het jaar 2023 stond voor een groot deel in het teken van de verkiezingen. Alle inspanningen hebben ertoe geleid dat de gmr in september weer gestart is in een samenstelling die recht doet aan zowel vernieuwing als continuïteit van de gmr. Reflecterend op dit jaar springt vooral een advies dat op initiatief van de leerlingen in de raad is uitgebracht, in het oog. Zij hebben geconstateerd dat leerlingen op onze vo-scholen de kwaliteit van seksuele voorlichting en seksuele vorming tekort vindt schieten. Zij missen met name de sociale en relationele aspecten in de lessen. De gmr heeft geadviseerd goed onderwijs te realiseren over seksuele vorming op alle vo-scholen van BOOR, te inventariseren en te onderzoeken of, en zo ja welke ondersteuning de scholen nodig hebben. 'Breng de verschillende mogelijkheden op gebied van onderwijs en seksuele vorming onder de aandacht,' adviseerde de gmr. En: 'ondersteun de scholen rond het onderwerp seksuele vorming en draag uit dat kunnen praten – en lesgeven – over seksuele vorming onderdeel uitmaakt van de identiteit van de BOOR scholen.'

Het college van schoolleiders stond aanvankelijk sceptisch tegenover de haalbaarheid van dit thema. In het gesprek vroegen de rectoren bij de oproep van de leerlingen om begrip dat het bespreekbaar maken van relaties, seksualiteit, genderdiversiteit, grensoverschrijdend gedrag etc. niet voor alle docenten even gemakkelijk is. Evengoed is het thema door het bevoegd gezag omarmd en zijn er inmiddels twee leerlingen uit de gmr met een schoolleider hierover al geruime tijd in gesprek en wordt er onderzoek gedaan naar wat er op de scholen al is en wat nodig is. Hoe hebben de leerlingen dat aangepakt? Lees het hier in het artikel dat is verschenen in ons **I-Magazine**.

Funciehuis

Binnen de sector vo is in 2023 het funciehuis geactualiseerd. Van het bevoegd gezag was dit een uitdrukkelijke wens omdat er binnen BOOR voor vergelijkbare functies meerdere omschrijvingen gehanteerd werden. Het gelijk trekken hiervan zou de mobiliteit en uitwisselbaarheid van met name het onderwijsondersteunend personeel kunnen bevorderen. Bij de docentfuncties bleek de actualisering een voornamelijk schriftelijke exercitie. Twee pgmr leden hebben deelgenomen aan de werkgroep funciehuis. Alle functies binnen de sector zijn beschreven en met name in de functiebeschrijvingen van het OOP is de omzetting het grootst. In de vergaderingen heeft de gmr aandacht gevraagd voor medewerkers die hetzelfde werk doen maar een andere functie hebben en verschillend ingeschaald en beloond worden. Voor de medewerkers zijn meeleessessies voor de functiebeschrijvingen georganiseerd. De pgmr heeft erop aangedrongen medewerkers die het betreft te raadplegen op een manier die aansluit bij die collega's, zodat er voldoende feedback gekregen wordt. In september heeft de pgmr ingestemd met het nieuwe funciehuis.

Duurzaam mobiliteitsbeleid en reiskostenregeling

Om medewerkers tegemoet te komen in de stijgende kosten voor brandstof als gevolg van de oorlog in Oekraïne, stemde de pgmr in met een voorstel om een tijdelijke aanvullende reiskostenregeling in te voeren. De regeling was van kracht van 1 januari 2023 tot aan de zomervakantie en is met instemming van de pgmr verlengd tot 1 januari 2024. Op dat moment trad de nieuwe CAO VO in werking. In de vergadering van 27 november jl. deed het bevoegd gezag het verzoek aan de pgmr in te stemmen met de reiskostenregeling die per 1 januari 2024 zou moeten ingaan. Helaas bleek het niet financieel haalbaar om voor medewerkers bijvoorbeeld een ov-abonnement te vergoeden, zoals gebruikelijk is in het mbo of hbo. De CAO VO en de lumpsum-financiering vanuit de overheid bieden hiervoor geen ruimte. De pgmr heeft ingestemd met de reiskostenregeling die de cao 2024 volgt met dien verstande dat de reiskostenvergoeding naar 17 cent per km gaat en dat BOOR geen ondergrens hanteert voor de afstand woon-werkverkeer. Het maximaal aantal kilometers voor een enkele reis woon-werk werd vastgesteld op 25. De pgmr vindt het jammer dat het niet gelukt is om – in ieder geval tot de nieuwe cao-onderhandelingen – de reiskostenregeling aantrekkelijk te houden voor medewerkers in de zin van voortzetting van de aanvullende reiskostenregeling. De gmr stelt ook dat er nog beter gezocht had kunnen worden naar creatieve oplossingen om een meer duurzaam mobiliteitsbeleid te ontwikkelen en tegelijkertijd een aantrekkelijk werkgever te zijn. De gmr heeft het bevoegd gezag gevraagd aan de landelijke onderhandelingstafels en binnen de organisatie aandacht te behouden voor een meer duurzaam mobiliteitsbeleid in het funderend onderwijs, wat door het bevoegd gezag is toegezegd.

Samenstelling gmr vo per 1 januari 2023		
Leerlinggeleding	Oudergeleding	Personeelsgeleding
Julia Simons Oumaima Yahiaoui Finn Heijstek Amira Bakari Mika Jasuja	Said Abafar Cynthia Christiani Marielle Heijmink	Ad Brouwer Jeroen Visser (secretaris) Jan Sluimer (voorzitter) Freek Groeneweg Cor de Wit Jeffrey Sellier Igor Piontek Freek van der Sman Michiel Simons
Samenstelling gmr vo per 31 december 2023		
Leerlinggeleding	Oudergeleding	Personeelsgeleding
Julia Simons Finn Heijstek Amira Bakari Mika Jasuja Frederick Visser Ayaz Rasoul	Said Abafar Bachir Hammouche Marielle Heijmink Endi Kartokromo	Ad Brouwer Jeroen Visser (secretaris) Jan Sluimer (voorzitter) Freek Groeneweg Cor de Wit Jeffrey Sellier Freek van der Sman Michiel Simons Maria van Dormolen Mara Groenewegen Maarten Faes Ghianni Zhang

Gmr so/vso

Wat viel op?

De gmr heeft zich met man en macht ingezet om in september te kunnen starten aan een nieuwe zittingstermijn met zestien leden. Zo heeft de gmr deelgenomen aan de sector-studiedag in Diergaarde Blijdorp om daar de collega's uit de sector te ontmoeten en het belang van de gmr onder de aandacht te brengen. In overleg met de communicatieadviseur van de sector is er een film over medezeggenschap gemaakt die gepubliceerd is op BOORconnect en de website. Flyers zijn ontwikkeld en verspreid onder ouders en medewerkers, er is een maandelijks nieuwsflits die breed in de sector wordt gedeeld, etc. Hoewel niet voltallig, begon de gmr in september met voldoende vertegenwoordiging. Gedurende die maand zijn er drie leden vertrokken vanwege een andere werkkring en persoonlijke omstandigheden. Gelukkig heeft de gmr opnieuw een ouderlid aan zich weten te binden. De 'nieuwe' gmr en de leden van bevoegd gezag hebben op informele wijze met elkaar kennis gemaakt met een partijtje jeu de boules en een etentje. In de eerste gmr-vergadering in de nieuwe samenstelling heeft de gmr Caroline van der Esch, ouderlid, tot voorzitter verkozen en Rowin Manurat, personeelslid, tot vicevoorzitter.

Informatierecht

De gmr so/vso is veelvuldig geïnformeerd over projecten en ontwikkelingen in de sector. De directeur Innovatie was geregeld te gast in de vergadering en verzorgde presentaties over onder andere loopbaan-oriëntatie en -begeleiding in het speciaal onderwijs. Duidelijk werd dat er binnen het (v)so sprake is van veel maatwerk. De gmr is meegenomen in

het project Anders Organiseren en geïnformeerd over de voortgang van het Noord-Zuidplan. Dit plan is een organisch proces waarbij leerlingen in de toekomst ingedeeld worden op uitstroomprofiel. De zorg volgt hierin de leerling en niet andersom. De gmr houdt graag vinger aan de pols rondom dit project.

(Oekraïense) leerlingen

De gmr heeft in zijn vergaderingen aandacht gevraagd voor de situatie van Oekraïense leerlingen in de sector (v)so. De gmr vindt het belangrijk dat deze groep ouders geïnformeerd wordt over de mogelijkheden die BOOR en ons schoolsysteem kunnen bieden. Een aantal gmr-leden heeft hierover in klein comité overleg gevoerd met Het bevoegd gezag.

De in-, door- en uitstroomgegevens komen ieder jaar aan de orde binnen de gmr. Het lijkt moeilijker om ieder jaar alle leerlingen die instromen in cluster 4 een plek te geven. Mogelijke verklaringen zijn een hogere instroom, een hogere zij-instroom, lange wachtlijsten bij ggz en de uitputting van de NPO-gelden, waardoor in het regulier onderwijs extra ondersteuning niet (langer) mogelijk is. De gmr vraagt aandacht voor informatie aan ouders voor wat betreft leerroutes en het onderwijs perspectiefplan: 'Kan dit verbeterd worden? Hoe kunnen we ouders inlichten over onze werkwijze?'

Eind 2023

In de maanden oktober, november en december heeft de gmr diverse adviezen uitgebracht en instemming verleend, onder andere over een profiel voor een nieuw ab-lid en een herbenoeming. Er is door gmr-leden meegelezen met de vragen die in het volgende MTO aan de orde komen en ingestemd met de aanpassing van de klachtenregeling met uitbreiding van een klachtencommissie. Er is uitvoerig gesproken over een (duurzame) reiskostenregeling en tot slot heeft de gmr een training gepland in januari om goed geïnformeerd en goed beslagen ten ijs te kunnen komen in 2024.

Samenstelling gmr so/vso per 1 januari 2023	
Oudergeleding	Personeelsgeleding
Caroline van der Esch Terry Bouhuizen	Margot du Burck Floor Slavenburg Rowin Manurat Conny Rosvall
Samenstelling gmr so/vso per 31 december 2023	
Oudergeleding	Personeelsgeleding
Caroline van der Esch Jeroen Krol Lidewey Zondag Susanne van Dijk Kimberley Ann Maduro	Margot du Burck Floor Slavenburg Rowin Manurat Conny Rosvall Berco van Rheeden

Gmr po

Oud en nieuw

In september 2023 heeft de gmr po het stokje overgedragen aan de in juni verkozen leden. De gmr po had veel belangstelling voor de oudergeleding en heeft daadwerkelijke verkiezingen kunnen organiseren. Op dit moment staan er nog twee ouders op de reservelijst. Ook de personeelsgeleding is bijna voltallig.

Begin dit schooljaar begon de gmr aan een nieuwe zittingstermijn met een groot aantal nieuwe gezichten. Dit houdt in dat de gmr po opnieuw koers moet bepalen. De eerste stappen daartoe zijn gezet. Er zijn commissies gevormd, er is een verdeling van contactpersonen voor de mr's van de scholen en er wordt nagedacht over de communicatie in de organisatie en tussen gmr en mr's. Verder is er een training voor de gehele gmr gepland op 30 januari 2024. Om de overgang van 'oud' naar 'nieuw' goed te laten verlopen heeft er een overdracht plaatsgevonden tussen de aangetreden en scheidend voorzitter.

Ook de huidige gmr-leden zien de medezeggenschap als de mogelijkheid om te komen tot een organisatie waar mensen graag werken, leren of hun kinderen op school hebben. Door mee te denken, door het toetsen van het beleid, door advisering en door het dienen als klankbord van het bestuur oefent de gmr invloed uit op het BOOR-brede beleid met betrekking tot het onderwijs, personeel en financiën. De gmr stelt zich kritisch en ambitieus op met als doel: in dialoog met het bevoegd gezag het verder aanscherpen van het beleid en daarmee het verbeteren en ontwikkelen van de totale organisatie. De gmr po vindt het in dit kader belangrijk om geregeld contact te hebben met het ab. In 2023 heeft de voorzitter van de gmr po (samen met de voorzitters van de gmr vo en so/vso) kennis gemaakt met de bestuursvoorzitter. In de vergaderingen van de gmr's is gevraagd om meer contact met het ab en inzicht in hun rol en ambities. Eind december hebben vertegenwoordigers uit de gmr po deelgenomen aan het benen- op-tafel-overleg over de mogelijkheden tot versterking van de relatie en samenwerking van bestuur, intern toezicht en de medezeggenschap bij BOOR.

De gmr po heeft tot juni 2023 ambitiegesprekken met bevoegd gezag gevoerd. In dit gesprek bespreken bevoegd gezag en gmr elkaars verwachtingen met betrekking tot de samenwerking in het medezeggenschapsproces met als doel de kwaliteit van de dialoog te verbeteren en de medezeggenschap te verstevigen. De onderwerpen die voortkomen uit deze gesprekken werden geagendeerd voor de vergaderingen. Het is aannemelijk dat de gmr po deze werkwijze continueert.

Wat kwam aan bod in 2023?

In het bovenstaande overzicht staan alle uitgebrachte adviezen en instemming van de gmr po op een rijtje. Maar er is meer. In de gmr po zijn geregeld presentaties gehouden of gesprekken gevoerd over onderwerpen die de warme belangstelling hebben van de gmr. Denk bijvoorbeeld aan burgerschapsonderwijs en de in de media veelbesproken 'Lentekriebels', armoedebeleid, subsidie basisvaardigheden, regionale aanpak terugdringing lerarentekort, Anders Organiseren en Kindcentrum IJsselmonde met de inzet van een nieuwe functie in het onderwijs: de SPH'er.

In de vergadering van juni werd door bevoegd gezag aangekondigd dat na de zomervakantie een update gegeven zou worden over de interne ontwikkelingen op het gebied van de harmonisatie bedrijfsvoering en de daarmee samenhangende activiteiten. Dit heeft plaatsgevonden in oktober. De harmonisatie wordt in het vervolg aangeduid als doorontwikkeling bedrijfsvoering.

Wat kwam aan bod in 2023?

De gmr is meegenomen in de uitkomsten van het MTO en heeft kritische kanttekeningen geplaatst bij de meting. Zo vond de gmr het onduidelijk wie in de vragenlijst werd bedoeld met de werkgever: BOOR of de school? De gmr miste ook een duidelijk doel in de meting en wil graag meegenomen worden in het streefdoel voor het volgende MTO in 2024.

De gmr is gevraagd advies uit te brengen en instemming te verlenen aan de doorontwikkeling van de directiestructuur in het (s)bao. In de vergadering van 26 oktober vraagt de gmr naar de risico's van het voorstel, in het voorstel ziet de gmr alleen de kansen benoemd. De gmr kan zich vinden in de voorgestelde organisatiestructuur, maar laat het bevoegd gezag weten benieuwd te zijn welke voordelen deze wijze van organiseren heeft ten opzichte van Het voorgaand model. Afgesproken is dat de gmr meegenomen zal worden in de uitkomsten van de evaluatie van dit model.

Samenstelling gmr po per 1 januari 2023	
Oudergeleding	Personeelsgeleding
Martijn Groenewegen, voorzitter Rosa Rodrigues Mieke van den Berg Karim El Khetabi Monaim Elghalbzouri Vanessa Habermehl Lisa Reede Aldo Golja	Chantal Lauwens, secretaris Denise Monteiro Colette van Hemmen Dagmar Pit Corina Lankair Ellert de Regt
Samenstelling gmr po per 31 december 2023	
Oudergeleding	Personeelsgeleding
Rosa Rodrigues Monaim Elghalbzouri Joost Iding Jeroen Verhaart Ruth Jansen Sabeth van Duin Samira Ghaddari Linda Nekeman	Chantal Lauwens, secretaris Denise Monteiro Colette van Hemmen Ellert de Regt Tomas van de Velde Eric Heugens Terry Burm

